

ELEFThERIA PARALIAS
BELGISCH-GRIEKSE VERENIGING VZW
ΝΕΑ PARALIAS

Vijftiende jaargang
Nummer 57
Januari 2020

ELEFThERIA PARALIAS

BELGISCH-GRIEKSE VERENIGING VZW

NEA PARALIAS

Vijftiende jaargang - Nummer 57 - januari 2020

Lees in dit nummer ondermeer :

3	Voorwoord	De voorbeschouwingen van André, onze voorzitter
5	Werking	Tekst en uitleg wettelijk verplichte vermeldingen
6	Agenda	Info over de komende activiteiten, EP en derden
10	Terugblik	Relaas van onze recentste activiteiten
11	Actueel	Drie maanden wel en wee in Griekenland
17	Op deze dag	Actueel bis - significante feiten en gebeurtenissen uit het verleden
20	Spreuken	Spreuken met als thema bergen, zeeën en rivieren
21	Bestemmingen	Enkele suggesties voor uw komende (ontdekkings)tochten
23	Reisverslag	Deel 2 van het verslag van Greet's familiereis naar Patmos
27	Tradities	Een aantal Griekse gebruiken rond de jaarwende
29	Men in tights	Een kijkje achter de schermen bij het kruim van het Griekse leger
34	Reisverslag	Deel 2 van het verslag EP-groepsreis Thessaloniki / Macedonië
37	Culinair	Over taarten en een recept voor octopus met ouzo
39	Beroemde Grieken	Ernest Ziller en... Tom Hanks
41	Wist je dat...?	Vrouwen op Athos, langste verzet, de zijde-route, de Hekatompedon
42	Plaka en plaka	Een hoofdletter die het verschil maakt
42	Ti kanis ?	Sociale gesprekjes en groetjes
42	Links	Onze selectie websites die we de voorbije maanden bezochten; eveneens links naar mooie YouTube-video's

Frontcover: Rhodos 2009 © Patrick Vandamme - Backcover: Mykonos 2015 © André De Gelder

Nea Paralias is het teamwerk van: Johan Van Iseghem, Lieve Wintein, Patrick Vandamme en André Delrue.

In deze uitgave zijn er ook bijdragen van: Greet De Mesel, Wendy Gilops en Carlos Thoon.

Vertalingen: Johan Van Iseghem, en Carlos Thoon.

De informatie in deze publicatie kan onjuistheden of tikfouten bevatten. De houder en / of auteurs van de teksten zijn verantwoordelijk voor hun bijdragen. Eleftheria Paralias vzw kan in geen geval verantwoordelijk gesteld worden voor schade in de brede zin, voortvloeiend uit het gebruik van de informatie in deze publicatie en op de website. Deze publicatie bevat links naar sites die beheerd worden door derden; deze links worden uitsluitend voor uw gemak aangeboden. Eleftheria Paralias vzw, houder van deze publicatie, oefent geen enkele controle uit over de sites van derden en aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid met betrekking tot de inhoud ervan; Eleftheria Paralias vzw is evenmin verantwoordelijk voor de goede werking van de links. De opname van links naar deze sites houdt geen enkele goedkeuring in van de inhoud van deze websites en impliceert geen enkele samenwerking met de uitbaters van deze websites.

Teksten uit deze publicatie mogen enkel mits akkoord van Eleftheria Paralias vzw overgenomen worden en enkel voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden. Voor vragen of inlichtingen over de algemene gebruiksvoorwaarden en bepalingen, dient de gebruiker contact op te nemen met Eleftheria Paralias vzw per mail aan redactie@eleftheriaparalias.com

Belgisch-Griekse Vereniging – ondernemingsnummer 0460.445.439

Zetel: A.J. Witteryckstraat 14, 8310 Assebroek ☎ 050 35 65 05

IBAN: BE67 0014 7876 4087 / BIC: GEBABEBB tnv Eleftheria Paralias vzw

www.eleftheriaparalias.com - ✉ mail@eleftheriaparalias.com

Voorwoord

Beste Griekenlandliefhebbers,

Met de wintermaanden voor de deur is het lees-seizoen weer aangebroken. Lekker bij een knetterend haardvuur, lekker in de zetel met het 57ste nummer van het ledenblad Nea Paralias.

We hadden opnieuw een najaar met weerkerende activiteiten maar daarom niet minder leuk: koken met Soula, kafeneio waarin Jan Lejeune het had over Nikos Xylouris en de filmavond. Daarover lees je meer in de rubriek Terugblik. Ik heb genoten van jullie positieve reacties en felicitaties. Bedankt hiervoor! Hoe onze nieuwjaarsreceptie verlopen is verneem je dan weer in het aprilnummer van het ledenblad.

Voor meer informatie over onze voorjaarsactiviteiten verwijs ik graag naar de rubriek Agenda: een muzikale rondreis door Griekenland op zondagnamiddag 9 februari 2020 en een wandeling in Brugge met gids op zondag 26 april 2020.

2019 zal in het geheugen blijven als het jaar van leuke activiteiten dichtbij: daguitstap in Lo met bezoek aan Biscuiterie Jules Destrooper en wandeling langs de IJzer en de Fintele; wandeling in het krekengebied van Stene in een bloedhete zon; onze groepsreis naar Macedonië en ons ledenfeest.

In 2020 willen we vooral jullie aandacht vestigen op de daguitstappen naar de Franse stad Lille en naar Wervik met bezoek aan het Nationaal Tabaksmuseum en een korte wandeling in het landschaps- en recreatiepark De Balokken. Zeker niet te missen is een muzikale rondreis die we maken doorheen de verschillende streken van Griekenland met muziek en dans aan elkaar gepraat door Jan Lejeune. We voorzien ook een interessante avond waarop Gaby ons meer zal vertellen over de stad Thessaloniki met aansluitend twee films van André: de ene film handelt over de stad en de tweede film is een rapportage van onze groepsreis naar Macedonië. Natuurlijk kan je de jaarfolder er meteen bijnemen en alle data noteren in jullie nieuwe agenda.

Naar jaarlijkse gewoonte informeren we jullie over de werking van de vereniging Eleftheria Paralias. De vereniging is een vzw (vereniging zonder winst-oogmerk). Je vindt er uitleg over enkele verplichte vermeldingen die volgens de wet moeten opgenomen worden in de statuten van de vereniging: raad van bestuur, algemene vergadering, toegetroden leden, effectieve leden, lidgeld.

Tijdens de algemene vergadering op 26 februari 2019 werd beslist om een ledenvergadering te organiseren waarop we met een breder publiek kunnen van gedachten wisselen hoe het verder

moet met onze vereniging. Deze vergadering had plaats op 5 november 2019. Kort samengevat kunnen we stellen:

1. Er is niets mis dat we een bestuur hebben waarvan de bestuursleden senior zijn. Als er **voorstellen** en **initiatieven** komen van de **jongere leden** zullen we daarvoor bijzonder dankbaar zijn. Denk maar aan de fietstochten, georganiseerd door Greet, als voorbeeld. Het is belangrijk dat **jonge personen** zich ook **thuis** voelen. Ook zij hebben ongetwijfeld een hartje voor Griekenland.
2. Dat door de jaren heen onze groep **vrijwilligers** door allerlei omstandigheden kleiner is geworden schept een groter probleem. In 2019 konden we beroep doen op een goede medewerking van de vrijwilligers op de nieuwjaarsreceptie, kafeneio en ledenfeest. **Deze hulp is echt wel nodig**, willen we nog verder in de toekomst een nieuwjaarsreceptie en een ledenfeest organiseren.
3. Het ledenblad Nea Paralias is meer en meer een **blad voor en door de leden**. Johan, verantwoordelijke van het ledenblad, is heel tevreden met het publiceren van artikels die door de leden geschreven zijn. Wat betreft de rubriek Actueel werd de vraag gesteld of het vele werk dat kruipt in de samenstelling hiervan wel overeenstemt met de interesse van de leden.
4. **Meer bekendheid**. Meermaals stellen Gaby en ik vast dat de vereniging Eleftheria Paralias weinig bekend is. We moeten meer de sociale media op. We hebben reeds een **pagina op Facebook**. We zullen proberen meer te posten hierop omdat dit nut heeft. Het mag in elk geval meer zijn. Gaby is ondertussen ook mederedacteur geworden. Personen die de nodige kennis hebben en die bereid zijn om de sociale media vanuit onze vereniging te gebruiken, mogen zich altijd bij mij melden. Het mag meer zijn dan over onze vereniging alleen. Het mag ook over Griekenland, ons geliefkoosde land, gaan. Ook **mond-tot-mondreclame** is belangrijk en daarbij willen we een beroep doen op jullie allemaal. Het bestuur wil hierbij helpen door **adreskaartjes** ter beschikking te stellen. Neem er gerust enkele mee tijdens onze activiteiten.

Een vereniging is niet leefbaar zonder sponsors, vrije medewerkers en bestuursleden. Langs deze weg wil ik dan ook onze sponsors bedanken. Dank zij hun financiële steun slagen wij er telkens weer in om dit mooie ledenblad te realiseren. Ook wil ik Stad Brugge bedanken voor de financiële steun waardoor wij onze activiteiten nog beter kunnen organiseren.

Ik bedank alle vrijwillige medewerkers die steeds klaar staan om ons een handje toe te steken. En last but not least de bestuursleden die dagelijks bezig zijn met de vereniging. Johan, Patrick,

Lieve, Emma, Chris en Nicole, bedankt voor de goede samenwerking.

Ik hoop dat het jaarprogramma jullie bevalt, dat we je regelmatig mogen begroeten op onze activiteiten, dat jullie goede contacten kunnen aanhouden en vooral dat jullie ervan genieten.

Bij deze gelegenheid wil ik jullie, familie, vrienden en kennissen een heel fijn 2020 wensen, boordevol geluk, een goede gezondheid, veel reisplezier en veel mooie Griekse momenten.

André Delrue,
Voorzitter

RO TSAERT

LUCHTHAVENSERVICE

0479 66 14 36

WWW.RO TSAERTSERVICE.BE

RESTAURANT
EL GRECO
bij Yannis

De echte Griekse keuken met alle specialiteiten

Ma / dagschotel	12u00 - 14u30	18u00 - 24u00
Di	gesloten	
Wo / dagschotel	12u00 - 14u30	18u00 - 24u00
Do / dagschotel	12u00 - 14u30	18u00 - 24u00
Vr / dagschotel	12u00 - 14u30	18u00 - 24u00
Za	12u00 - 14u30	18u00 - 24u00
Zo en feestdagen	12u00 - 14u30	18u00 - 24u00

Brugsesteenweg 14 - 8800 Roeselare
Tel. & Fax: 051 22 01 67 - GSM 0484 13 49 62
www.resto-el-greco.be

El Greco Roeselare / www.tripadvisor.nl

Grote keuze meeneemgerechten

Parking beschikbaar: "Hugo-Verriestraat 100"

Voor ons volgend nummer van het ledenblad Nea Paralias is jullie steun en inbreng steeds welkom. DUS:

- wie kruipt in de pen om een leuk en of interessant artikel in verband met Griekenland te schrijven?
- wie is er een taalfanaat Grieks en wil ons weetjes over de Griekse taal bijbrengen?
- wie kent anekdotes over Griekenland in al zijn facetten?
- wie ging / gaat er op vakantie in Griekenland, waar en waarom; hoe waren je ervaringen?
- wie heeft er nuttige tips voor vakantie in Griekenland?

Mail uw tekst naar johan@eleftheriaparalias.com uiterlijk op 31 maart

Werking van de vereniging

Eleftheria Paralias is een vereniging zonder winstoogmerk (vzw) voor personen die Griekenland diep in hun hart dragen. Zij organiseert diverse activiteiten om de sociale contacten tussen de leden te bevorderen, ontspanning aan te bieden en Griekenland in al zijn facetten dichterbij te brengen.

De zetel van de vereniging is gevestigd in A.J. Witteryckstraat 14, 8310 Assebroek.

Bankrekeningnummer BE67 0014 7876 4087 (BIC: GEBABEBB). Ondernemingsnummer 0460.445.439.

Raad van bestuur

De vereniging wordt geleid door een raad van bestuur, die minstens uit drie leden bestaat. De bestuursleden worden benoemd en zijn herroepbaar door de algemene vergadering en worden om de vier jaar verkozen door de effectieve leden. De voornaamste taken van de raad van bestuur zijn het organiseren van activiteiten, het verzorgen van het ledenblad Nea Paralias, het opstellen van de jaarrekening en van de begroting en de algemene administratie. Het bestuur is als volgt samengesteld:

voorzitter	André Delrue	e-mail: andre@eleftheriaparalias.com - telefoon: 050 35 65 05
schatbewaarder	Patrick Vandamme	e-mail: patrick@eleftheriaparalias.com
secretariaat	Lieve Wintein	e-mail: lieve@eleftheriaparalias.com
redactie/webmaster	Johan Van Iseghem	e-mail: johan@eleftheriaparalias.com
bestuurder	Nicole De Neve	e-mail: andre@eleftheriaparalias.com
bestuurder	Emma Ronse	e-mail: emma@eleftheriaparalias.com
bestuurder	Christine Blanckaert	e-mail: chris@eleftheriaparalias.com

Het bestuur is ook te bereiken op het gemeenschappelijk e-mailadres bestuur@eleftheriaparalias.com

Algemene vergadering

De algemene vergadering is samengesteld uit alle leden van de raad van bestuur en de effectieve leden (werkende leden). De algemene vergadering komt minstens éénmaal per jaar samen. Zij is bevoegd voor alles wat door de wet op de vzw aan de algemene vergadering is toegewezen, zoals het aanstellen van de raad van bestuur, de goedkeuring van de jaarrekening en van de begroting voor het volgende jaar, de wijziging van de statuten, het ontbinden van de vereniging enzovoort.

Leden

1. Toegetreden leden

Alle personen die zich bij de vereniging aansluiten en jaarlijks het lidgeld betalen zijn toegetreden leden. Zij hebben geen stemrecht op de algemene vergadering.

2. Effectieve leden

Leden van de vereniging die zich effectief inzetten bij de werking van de vereniging zijn effectieve (werkende) leden. Zij moeten bereid zijn de algemene vergadering bij te wonen. Effectieve leden hebben stemrecht op de algemene vergadering. Toegetreden leden die werkend lid willen worden richten een schriftelijk verzoek aan de voorzitter van de vereniging. Zij moeten minstens één jaar toegetreden lid zijn. De raad van bestuur beslist over de toetreding van effectieve leden.

Lidgeld

Het lidgeld wordt jaarlijks betaald per persoon of per gezin (= meerdere personen die onder één dak samenwonen). In het lidgeld is begrepen: de verzekering en het abonnement op het informatieblad Nea Paralias. Het effectief of toegetreden lid dat het lidgeld niet heeft betaald binnen de maand na de herinnering die hem/haar per post werd toegezonden wordt geacht ontslag te nemen. Het lid dat in de loop van het jaar ontslag neemt of dat uitgesloten wordt kan geen teruggave van het lidgeld vorderen. Niet-leden kunnen ook deelnemen aan activiteiten van de vereniging maar dan wel op eigen risico (niet verzekerd). Zij betalen dan meestal een hogere deelnameprijs.

Wanneer bent u voor een activiteit ingeschreven?

Voor de meeste activiteiten dient u op voorhand in te schrijven en op voorhand te betalen. Uw inschrijving is pas definitief na ontvangst van het deelnamebedrag op onze bankrekening. Ingeval het aantal deelnemers aan een activiteit beperkt is zal deelname worden toegekend volgens volgorde van betaling. Leden hebben voorrang bij alle activiteiten.

Nieuwjaarsreceptie

Alle leden worden jaarlijks uitgenodigd op de nieuwjaarsreceptie. Die gaat gewoonlijk door op de derde zaterdag van januari. Gratis voor leden, niet-leden betalen inkomgeld.

De privacyverklaring van Eleftheria Paralias vzw staat op de website www.eleftheriaparalias.com

Belangrijke opmerking vooraf

- ▶ Om onze activiteiten vlot te kunnen voorbereiden vragen wij u rekening te houden met de uiterste inschrijvingsdatum. Na deze datum neemt het bestuur geen inschrijvingen meer aan. Gestorte bedragen worden niet terugbetaald omdat wij dan reeds kosten hebben gemaakt of praktische schikkingen (zoals bijvoorbeeld reservaties) getroffen hebben.
- ▶ Uw inschrijving is pas definitief nadat u per e-mail een bevestiging van inschrijving ontvangen hebt en nadat wij uw betaling van het deelnamebedrag ontvangen hebben. We raden aan om, bij telefonische inschrijving, geen berichten in te spreken op de voicemail omdat deze soms verloren gaan.

Wij nodigen u vriendelijk uit naar de volgende activiteiten:

Muzikale rondreis door Griekenland

Van Pontos tot Kreta - Liederen over en dansen van de verschillende streken van Griekenland - Met optreden van dansgroep Terpsichore

**Zondag 9 februari 2020 om 14.30 uur (deuren open vanaf 14 uur)
Dienstencentrum De Balsemboom, Ganzenstraat 33, Brugge**

Muziek en dans zijn een belangrijk aspect van de rijke Griekse cultuur. Iedere regio in Griekenland heeft zijn eigen muziek, liederen en dansen.

Per streek beluister je een traditioneel of minder traditioneel lied.

Met een boeiende toelichting over de muziekstijl, componist, zanger, muziekinstrumenten en verduidelijkt met liedteksten in het Grieks en in het Nederlands.

Afwisselend brengt de dansgroep Terpsichore een wervelende dansvoorstelling.

Uit het gevarieerd repertoire brengen ervaren dansers, in traditionele klederdracht, een grote variatie Griekse dansen die typerend zijn voor elke streek van Griekenland.

Kom genieten van een warme Griekse sfeer.

Nodig gerust familie, vrienden en kennissen uit. Iedereen is welkom.

Deelnameprijs per persoon:

6 euro voor leden Eleftheria Paralias / 8 euro voor niet-leden

Inschrijven verplicht: telefonisch 050 35 65 05 (André en Nicole)

of e-mail bestuur@eleftheriaparalias.com

Vooraf betalen op rekeningnummer BE67 0014 7876 4087 Eleftheria Paralias vzw met vermelding muzikale rondreis / naam / aantal personen

uiterste inschrijvingsdatum: 31 januari 2020

Zie bereikbaarheid op bladzijde 9

Wenst u te adverteren in Nea Paralias?

Neem contact op met onze webmaster: johan@eleftheriaparalias.com .

Naast 4 publicaties in ons ledenblad, wordt u ook vermeld op onze website en zorgen wij voor een link naar uw portaalsite gedurende 12 opeenvolgende maanden.

ELEFTHERIA PARALIAS
Belgisch-Griekse vereniging vzw
presenteert

Muzikale rondreis door Griekenland

Βόλτα μέσα στην Ελλάδα
μουσικοχορευτική περιήγηση

van Pontos tot Kreta

liederen over en dansen van de
verschillende streken van Griekenland

met dansgroep Terpsichore

zondag 9 februari 2020
14.30 uur
deuren 14.00 uur

Dienstencentrum
De Balsemboom
Ganzenstraat 33, Brugge

€ 8 / € 6 leden Eleftheria Paralias

inschrijven verplicht - uiterlijk 31 januari 2020:
telefonisch: 050 35 65 05 (André Delrue)
e-mail: bestuur@eleftheriaparalias.com

vooraf betalen: BE67 0014 7876 4087 Eleftheria Paralias vzw
met vermelding muzikale rondreis / naam / aantal personen

info: www.eleftheriaparalias.com www.facebook.com/eleftheriaparalias

Wenst u lid te worden?

Iedereen die Griekenland in zijn hart draagt, kan lid worden door storting van het lidgeld op bankrekening BE67 0014 7876 4087 (BIC: GEBABEBB) op naam van Eleftheria Paralias vzw, A. J. Witteryckstraat 14, 8310 Assebroek.

Lidgeld 2020:

- 14 € (jaarlijks) voor leden die het ledenblad, uitnodigingen en informatie **via e-mail** wensen te ontvangen
- 20 € (jaarlijks) voor leden die het ledenblad, uitnodigingen en informatie **via de post** wensen te ontvangen
- Steunende leden: 25 € / jaar - Ereleden: meer dan 25 € / jaar

Het lidmaatschap loopt van 1 januari tot 31 december
Het lidgeld telt voor alle personen van éénzelfde gezin en die onder één dak samenwonen

Wandeling in Brugge met gids

zondag 26 april 2020 om 14.30 uur
Samenkomst en start van de wandeling aan de Jeruzalemkerk
Peperstraat 1, Brugge

In april 2018 nam gids Chantal ons mee in Brugge van de Burg naar de Markt, de Vlamingstraat, het Jan van Eyckplein, de reien en de Sint-Annakerk tot aan de Jeruzalemkerk. De wandeling zou verder gaan naar de molens op de Brugse stadsvesten en omgeving. Ze had zoveel boeiende dingen te vertellen dat we tijd te kort hadden om nog verder te wandelen. Deze keer wandelen we vanaf de Jeruzalemkerk door het Sint-Annakwartier en verder tot aan café Vlissinghe, de oudste Brugse herberg, gelegen in de Blekersstraat nr. 2. Daar worden jullie uitgenodigd voor een drankje, aangeboden door de vereniging.

Deelnameprijs per persoon: 5 euro voor leden (i.p.v. 7 euro)

Inschrijven: telefonisch 050 35 65 05 (André en Nicole) of
 e-mail bestuur@eleftheriaparalias.com

Bedrag vooraf storten op rekeningnummer BE67 0014 7876 4087
 op naam van Eleftheria Paralias vzw met vermelding wandeling / naam / aantal personen.

uiterste inschrijvingsdatum: 16 april 2020

En verder...

- ➔ Zaterdag 13 juni 2020: daguitstap naar de Franse stad Lille (Rijsel)
- ➔ Zaterdag 22 augustus 2020: ledenfeest, in het Meersenhuis, Brugge

Activiteiten door derden

Onderstaande activiteiten worden niet georganiseerd door Eleftheria Paralias vzw.
 Voor inschrijving en info contacteer het vermelde e-mailadres of telefoonnummer.

De El Greco Vrienden uit Roeselare organiseren activiteiten telkens in restaurant El Greco, Brugsesteenweg 14, Roeselare.

- ➔ Zondag 26 januari 2020: nieuwjaarsbijeenkomst vanaf 12.30 uur
- Voor info en inschrijvingen contacteer Marleen Nollet via e-mail marleen.nollet@telenet.be

Griekse volksdansen

Er worden danslessen Griekse volksdansen gegeven in het sportcentrum Den Strooien Hane, Albert van Caloenstraat 2 in Loppem. Lesgeefster is Karine Kint. Voor informatie en datums van de danslessen contacteer Karine Kint, gsm 0476 99 37 02, of via e-mail karine.kint@telenet.be

Concerten

Uitgebreide berichtgeving over Griekse concerten en evenementen in België en Nederland vind je op de website <http://www.skopos.be>. De website bevat ook heel veel informatie over Griekse artiesten, componisten, muzikanten, platenfirma's, muziekinstrumenten alsook geschiedkundige informatie. Op de pagina http://www.skopos.be/GrMuziek/Nieuws/Mail_Service/index.html kan je inschrijven voor de gratis nieuwsbrief.

TIP: Als je interesse hebt voor een bepaald concert, neem dan best contact op met het bestuur van Eleftheria Paralias om na te gaan als dit concert door ons wordt aangeboden tegen een verminderde prijs.

Griekse taverna 't Orakel - de Alfa en Omega van de Griekse keuken ..... (advertentie)

Elke dag bereiden wij een selectie van een beperkt aantal verse gerechten uit het aanbod en Griekse taart. Alle gerechten kunnen vooraf gereserveerd worden en zullen 's middags of 's avonds klaar staan. Zo zijn jullie lievelingsgerechten altijd verkrijgbaar. Alle gerechten kunnen ook afgehaald worden mits bestelling vooraf. Feesten met Griekse gerechten thuis (communiefeest, verjaardagsfeest, babyborrel, bedrijfsfeest, ...)? Alles is bespreekbaar. Voor meer info, contacteer 't Orakel-team: Soula, Elena en Johan altijd tot uw dienst!!! Telefonisch: 04 86 40 11 34 en 04 87 68 42 82

Bereikbaarheid Dienstencentrum De Balsemboom, Ganzenstraat 33**Met de wagen**

In de Ganzenstraat en in de omliggende straten is er éénrichtingsverkeer en betalend parkeren. Bovengronds parkeren is betalend elke dag en beperkt in tijd, minimum 30 minuten en maximum 4 uur tussen 9 u. en 20 u.

Ondergrondse betaalparkings in de directe omgeving:

- Parking Langestraat - Alfapark, Predikherenrei 4, inrijden via Predikherenrei
<https://www.visitbruges.be/nl/parking-langestraat>
- Parking Pandreitje - Interparking, inrijden via Park
<https://www.visitbruges.be/nl/parking-pandreitje>

De goedkoopste parking is Parking Centrum Station met gratis busticket naar het centrum van Brugge op vertoon van uw parkingticket aan het loket in de lijnwinkel op het stationsplein of aan de buschauffeur. Neem buslijn 6 of 16. Meer info: <https://www.brugge.be/parkeren-bezoekers>

Met de bus van De Lijn vanaf het station van Brugge

- buslijn 6 Station - Centrum (Dijver) - Sint-Kruis Malehoek, afstaphalte Schaarstraat
- buslijn 16 Station - Centrum (Dijver) - Sint-Kruis Dampoortkwartier, afstaphalte Schaarstraat

Neem de Hooistraat en sla linksaf naar de Ganzenstraat.

Voordelen voor EP-leden

Op vertoon van de lidkaart 2020 geniet u van uitzonderlijke voordelen bij de sponsors:

- 5% korting bij een maaltijd in Eethuisje Socrates, Oostendestraat 36, Torhout
- 10% korting bij een maaltijd in restaurant Acropolis, Albert I Promenade 3, Oostende
- 10% korting bij een maaltijd in restaurant El Greco, Sint-Jakobsstraat 48, Brugge
- een gratis aperitief bij een maaltijd in restaurant El Greco, Brugsesteenweg 14, Roeselare
- een gratis aperitief bij een maaltijd in Taverna Restaurant 't Orakel, Iepersestraat 22, Roeselare
- 10% korting bij een taxirit met Rotsaert Taxi Services (RTS-Taxi), Sint-Dionisiusstraat 9, Moerkerke,

Scan de QR-code hiernaast met uw smartphone, tablet of phablet om onderhavige Nea Paralias 57 op dat toestel te downloaden en daarop te lezen.

Of kopieer <https://bit.ly/2trg9r5> in de adresbalk van uw internetbrowser om deze Nea Paralias 57 te downloaden en meteen op te slaan (!!!) op uw computer, tablet of smartphone.

Terugblik

Kookavond, 15 oktober 2019, Zedelgem

De oktobermaand is de maand waarin er met Soula voor en door ons gekookt wordt. Op dinsdag 15 oktober bracht ze een auberginesalade als hapje en calamares met Griekse pasta als voorgerecht. Het hoofdgerecht bestond uit varkensvlees met selder en prei en er werd afgesloten met een lekkere galaktobourekó, een Grieks gebak. De deelnemers sneden, roerden en kneedden met volle kracht om de gerechten klaar te krijgen. En natuurlijk kon achteraf alles opgegeten worden, doorgespoeld met een glaasje wijn. Het heeft iedereen gesmaakt en er werd weer heel wat bijgeleerd van de Griekse keuken.

Kafeneion, 17 november 2019, Brugge

Op zondag 17 november werd traditioneel het kafeneion geopend in Brugge. De talrijke aanwezigen konden zoals gewoonlijk genieten van een tas koffie vergezeld van een tweetal Griekse gebakjes. Na de koffie werden we vergast op een voordracht van Jan over over Nikos Xylouris. Aan de hand van tekst en muziek leerden we deze Kretenzische componist en zanger beter kennen. Zoals we van Jan gewend zijn was de uitleg dan

ook weer zeer deskundig. Achteraf werd nog wat nagepraat over de geplande Griekenlandreizen, en werd aan de hand van fotoboeken nog wat herinneringen opgehaald aan wat voorbij is. Toch weer een gezellige namiddag samen met Griekse vrienden onder elkaar.

Filmavond, 7 december 2019, Lissewege

De filmavond ging door op zaterdag 7 december in Lissewege. Daar konden we gebruik maken van een kamerbreed scherm en de technische faciliteiten van de Koninklijke Brugse Amateur Cineasten. Meer dan 30 personen, waaronder leden van de vereniging Chirapsia en leden van de filmclub, kwamen kijken naar de opwindend mooie, professioneel gemaakte reportage van André Delrue over het Italiaanse Piëmonte. Onvermijdelijk dat de film, in high definition, vele complimentjes kreeg. Na de pauze presenteerde ons lid Hubert De Wulf enkele sfeerbeelden over Kreta. Korte filmpjes uit de oude doos met telkens één onderwerp, zoals bijvoorbeeld de Samariakloof. Leuk om te zien niettegenstaande de kwaliteit minder was: de filmpjes zijn 20 à 30 jaar oud en in de videokwaliteit die toen de norm was.

Griekse Gids Glossy

De nieuwste 'Griekse Gids Glossy' is 100 bladzijden dik en verscheen eerder deze maand. In deze uitgave, nummer 12 – editie 2020, komen ondermeer volgende onderwerpen aan bod: Zuid-Kreta Special, het prachtige Corfu, Karpathos, het bijzondere eiland Ikaria, Delos, het heilige eiland uit de oudheid. Je leest ook waar de namen van de Griekse eilanden vandaan komen, en nog veel meer.

Zoals in het verleden kan Eleftheria Paralias vzw het tijdschrift aan haar leden aanbieden voor de

gunstprijis van 3 euro (in plaats van 6,95 euro). Het aantal beschikbare exemplaren is beperkt; dus snel uw exemplaar bestellen bij Patrick Vandamme, per e-mail aan

patrick@eleftheriaparalias.com

Eventueel telefonisch op 04 75 80 46 35. Gelieve ook meteen te betalen door overschrijving op IBAN BE67 0014 7876 4087 (BIC GEBABEBB) op naam van Eleftheria Paralias vzw en met vermelding 'Griekse Gids'. Bijkomende info op

<https://www.grieksegids.nl/>

**GRIEKSE TAVERNA
'TORAKEL'**
IEPERSESTRAAT 22
8800 ROESELARE
DIVERSE GRIEKSE
SPECIALITEITEN
TEL.: 0486/40 11 34 -
0487/684282

KEUKEN OPEN OP:
DI-DO 11:30U-14:00U EN 18:00U
TOT 22:30U
VRI-ZA EN ZO 11:30U - 14:00U EN
18:00U-23:00U
MAANDAG GESLOTEN

**RESTAURANT
ACROPOLIS**

Het enige Griekse restaurant
in België met zeezicht
Bij Dimitri
Albert I Promenade 3
8400 Oostende
059/513923

2 oktober 2019

Het nieuwe Basil & Elise Goulandris Museum voor Hedendaagse Kunst in Athene werd officieel geopend door president Pavlopoulos. Na 26 jaar planning is de droom van de beroemde Griekse kunstverzamelaars eindelijk werkelijkheid geworden, dankzij het enorme, veelzijdige filantropische werk van Basil en Elise Goulandris. De president wees er ook op dat Basil Goulandris een briljant voorbeeld is van een Griekse man die niet alleen in zijn economische en zakelijke activiteiten slaagde, maar ook veel teruggaf aan zijn land. De president benadrukte met name dat Goulandris, actief in de scheepvaart, gedurende decennia (sinds het midden van de jaren 1950 tot het einde van hun leven) een fantastische privécollectie creëerde van hedendaagse kunstwerken die de hele geschiedenis van de moderne kunst vertegenwoordigt. De 180 schilderijen, sculpturen en artefacten wachten nu alleen nog om te genieten van bezoekers in de glanzende, nieuwe, ultramoderne faciliteit in Athene. Moderne en hedendaagse kunstwerken, voornamelijk uit Europa, hebben een prominente plaats in de collectie, met schilderijen en sculpturen van 1880 tot 1980. Op de eerste en tweede verdieping van het gebouw kunnen bezoekers werken van El Greco ontdekken, Cézanne, van Gogh, Gauguin, Monet, Degas, Picasso en Toulouse-Lautrec. Er zijn ook werken van Georges Braque, Joan Miró, Wassily Kandinsky, Paul Klee, Jackson Pollock, Francis Bacon, Marc Chagall en Niki de Saint Phalle, onder vele anderen, in het nieuwe Goulandris Museum voor Hedendaagse Kunst, gelegen aan Odos Eratosthenous.

3 oktober 2019

Wetenschappers ontdekten in de Griekse provincie Achaëa een van Europa's grootste en belangrijkste winterkolonies vleermuizen. De kolonie, gevonden in een deel van de grot van Limnes, in de buurt van Kastria, is de grootste ooit in Griekenland. De kolonie herbergt in totaal 10 verschillende soorten vleermuizen, met minstens 8.000 *Miniopterus Schreibersi* (gemeenschappelijke gebogen vleugel) vleermuizen die in de grot hangen en het gebruiken als hun permanente thuis. De wetenschappers die betrokken waren bij de verkenning van deze kolonie probeerden zoveel mogelijk informatie te verzamelen om hun begrip van de werking van deze vleermuiskolonies te verbeteren, evenals hun behoeften en de bedreigingen voor hun bestaan. Het wetenschappelijke werk wordt gefinancierd door het LIFE-programma van de Europese Unie en de Praseino Tameio (Groene Fonds) van Griekenland.

7 oktober 2019

- De nieuwe Atheense campagne om het centrum van Athene op te ruimen en te verfraaien gaat van stapel. Graffiti, aangebracht door hoofdzakelijk

jongeren, is al lang een visuele plaag voor de hoofdstad. Costas Bakoyannis, de nieuwe burgemeester van Athene vanaf juli 2019, heeft beloofd het gezicht van zijn geliefde stad te veranderen, de openbare ruimtes in het centrum schoner en aantrekkelijker te maken voor bezoekers en bewoners, en de broodnodige esthetische upgrades door te voeren.

- Op het eiland Samothraki, in de Noord-Egeïsche Zee, vormen geiten nu een onmiddellijke bedreiging voor de natuurlijke omgeving als gevolg van overbegrazing. Er wonen daar slechts 3.000 mensen en momenteel ongeveer 45.000 geiten. In de jaren negentig werd de geitenpopulatie geschat op 75.000, maar sindsdien is deze onder de 50.000 gedaald, omdat er volgens het rapport nu zo weinig vegetatie over is om op te grazen. Toen twee jaar geleden stortregens het Noord-Egeïsche eiland troffen werd het stadhuis weggeveegd en werden de wegen afgesneden door modderstromen, omdat er geen bomen of andere vegetatie op de berghellingen achterbleef om de beweging van de oververzadigde grond en losse rots te stoppen. Nu tienduizenden geiten zich een weg door het eiland hebben gevreten en er nog zo weinig vegetatie over is, is het merendeel van de geiten daar nu ondervoed en kunnen ze dus zelfs niet commercieel worden verkocht voor hun vlees. Het voederen van de dieren is ook geen optie want dat is onbetaalbaar. Ondertussen zijn de prijzen voor wol, leer, vlees en melk ook gedaald, en dit plaatst lokale boeren op een bijzonder krappe plek. Al tientallen jaren erkend als een probleem, werken experts en de lokale bevolking eindelijk samen om een manier te vinden om de ecologie en economie van Samothraki van deze hachelijke situatie te redden. "De meesten van ons zijn bereid op te geven" zegt Yiannis Vavouras, een geitenboer van de tweede generatie. "Als ik een andere baan had, zou ik de geiten laten vallen. Het is niet genoeg om je koffie te kopen" klaagt hij.

11 oktober 2019

De eerste verbrandingsoven van Griekenland start de exploitatie in Ritsona, 70 km van Athene, 13 jaar nadat de desbetreffende wet in het parlement is aangenomen, hetgeen stootte op heftig bezwaar van de orthodoxe kerk. De oprichting en exploitatie van het eerste centrum is een historische verandering voor de begrafenisgewoonten van Griekenland. Tot vandaag moesten duizenden families hun overleden dierbaren meenemen naar Sofia, Bulgarije of andere landen. Tegen enorme financiële en emotionele kosten. Crematie is de laatste jaren in Griekenland bijzonder populair geworden omdat het gezinnen bevrijdt van de inhumane ervaring van opgraving, de bouw van een graf dat over drie jaar wordt vernietigd, de verplichting om 40 tot 100 euro per jaar te betalen voor de botten om op de begraafplaats te blijven. Over het algemeen is crematie zuiniger en emotio-

neel pijnloos. De meeste crematies werden daar gedaan. Het is een trend en ongeacht iemands religieuze overtuiging is het een individuele keuze. Het percentage van het aantal mensen dat om crematie vraagt is en blijft klein: slechts 500 aanvragen per jaar met 100.000 tot 110.000 doden. De orthodoxe metropool Thiva en Livadia in Centraal-Griekenland veroordeelde eerder crematie en dreigde de begrafenisdiensten te weigeren voor degenen die voor de praktijk kozen. "Degenen die voor crematie kiezen, hebben zich vervreemd van het geloof en de praktijk van de kerk", luidt de verklaring.

15 oktober 2019

Premier Mitsotakis opent officieel het grootste windenergiecomplex in Griekenland op Kafireas, op het eiland Evia. De faciliteit die 300 miljoen euro heeft gekost en gebouwd werd door Enel Green Power, omvat zeven windparken met een totale geïnstalleerde capaciteit van 154 megawatt die ongeveer 480 GWh stroom per jaar genereren.

19 oktober 2019

De oudste actrice van het land stierf op deze zaterdag op 105-jarige leeftijd. Haar naam was Titika Nikiforaki en ze werd geboren in 1914 in Heraklion, Kreta. Ze verscheen voor het eerst als actrice in het Griekse nationale theater in 1935, op 21-jarige leeftijd. Ze speelde in Peer Gynt van Henrik Ibsen. Haar bijdrage aan het Griekse theater is van onschatbare waarde.

21 oktober 2019

Ryanair, Europa's grootste goedkope luchtvaartmaatschappij, kondigde aan dat het in 2020, 14 nieuwe routes van en naar Griekenland zal toevoegen. Deze nieuwe routes komen bovenop het al enorme netwerk van vluchten die de meeste luchthavens op het vasteland en op het eiland met alle uithoeken van Europa verbinden. "Griekse consumenten en bezoekers kunnen nu hun vakantie boeken op 147 routes tot oktober 2020, vliegen op de laagste tarieven en met de groenste, schoonste grote luchtvaartmaatschappij in Europa, met de laagste CO2-uitstoot," merkte de aankondiging van het bedrijf op. De 147 zomer 2020 routes van Ryanair zullen 6,6 miljoen klanten per jaar leveren en meer dan 4.950 banen op 13 Griekse luchthavens ondersteunen. De nieuwe routes zullen de zomerperiode bestrijken, die zich meestal uitstrekt van april tot oktober. In totaal verwacht Ryanair meer dan zes miljoen mensen te vervoeren om in 2020 naar en van Griekenland te reizen.

23 oktober 2019

Het metrosysteem in de tweede grootste stad, Thessaloniki, zal ten vroegste in april 2023 in zijn geheel klaar zijn. De bouw van de metro ging in 2003 van start en zou in 2012 voltooid zijn. Maar het project liep vast op het debat over hoe de vele onschatbare antiques die tijdens de noodzakelijke opgravingen werden ontdekt, het best kunnen behouden worden.

Nu heeft de Raad van State het groene licht gegeven voor lijn 4 van de metro van Athene, die zal starten in het district Alsos Veikou en naar Goudi zal lopen en 12,8 kilometer met 15 metrohaltes omvat. De lijn begint vanuit Alsos Veikou in Galatsi en gaat door Kypseli, vervolgens Exarchia, Evangelismos, Panepistimioupoli en Ilissia, voordat ze eindigt in Goudi.

27 oktober 2019

Vooruitlopend op de Oxidag-vieringen op maandag 28 oktober, bedekte Giannis Athanasopoulos, de locoburgemeester van de gemeente Argos, Mycene, zijn hele huis met een Griekse vlag van 140 vierkante meter. Het was op 28 oktober 2019 de 79ste verjaardag van de heftige afwijzing van Griekenland van de eis van Italië om zich over te geven en Axis-machten toe te staan om strategische locaties van het land te bezetten tijdens de Tweede Wereldoorlog. Traditioneel versieren mensen hun balkons of ramen met Griekse vlaggen om de opstand van het land tegen het fascisme en de heroïsche intrede in de Tweede Wereldoorlog aan de zijde van de geallieerden te herdenken. Bekijk de bevestiging op

<https://youtu.be/NE2uTI2iLxQ>

31 oktober 2019

De bekende Griekse componist en tekstschrijver Giannis Spanos komt te overlijden op 85-jarige leeftijd. Hij had een carrière van meerdere decennia in de muziekindustrie. Spanos studeerde piano op jonge leeftijd aan de nationale muziekschool van het land, het Odeum. Begin jaren zestig verhuisde Spanos naar Parijs, waar hij zijn eerste werken componeerde en samenwerkte met verschillende Franse kunstenaars, waaronder Serge Gainsbourg en Béatrice Arnac. Na enkele jaren keerde hij permanent terug naar Griekenland, waar hij een prominente rol speelde bij het vormgeven van het Griekse New Wave-genre.

Spanos was tot het einde van zijn leven zeer actief en schreef en componeerde muziek voor artiesten, evenals soundtracks voor een reeks films en tv-series. Zijn eerste nummer was Ekeino to Kalokairi, gecomponeerd voor de film met dezelfde titel. Beluister een compilatie van zijn grootste werken op <https://youtu.be/19ZXTR94b8g>

4 november 2019

De European Spearfishing Records Association (ESRA) maakt bekend dat Christos Simatis, een visser op Corfu, onlangs het wereldrecord heeft verbroken door de grootste goudkop-zeebrasem te vangen. Het beest woog 6.905 kilogram, de grootste in zijn soort ooit ter wereld gevangen. Ook bekend als Orata, is de wetenschappelijke naam van deze vis Sparus Aurata.

5 november 2019

Volgens de Turkse krant Yeni Safak zou een besluit van de Turkse Raad van State een precedent zijn om het beroemde Agia Sophia-museum om te vormen tot een moskee. De beslissing van de Raad van

State betreft de Kerk van de Heilige Verlosser in Chora, in de hedendaagse Edirnekapi-wijk in Istanbul. De middeleeuwse Byzantijnse Grieks-orthodoxe kerk, die enkele van de meest spectaculaire christelijke mozaïeken in Turkije heeft. De Agia Sophia, de prachtige kathedraal die diende als de voormalige zetel van het christendom in het oosten, is een enorm bouwwerk dat sinds het begin van de twintigste eeuw als museum wordt gebruikt. Moslim-fundamentalisten in Turkije zouden graag willen zien wat ooit het centrum van de christelijk-orthodoxe wereld was en opnieuw in een moskee werd omgezet, zoals het geval was in de jaren van het Ottomaanse rijk. De Agia Sophia wordt vaak gebruikt in binnenlandse politiek als een voorbeeld van Turkse macht, en een mijlpaal in de Ottomaanse overwinning op zijn christelijke voorganger.

6 november 2019

Een plan van een anti-migrantengroep die een buitenfeest organiseerde met alcohol en varkensvlees à volonté nabij het migrantenkamp Diavata in de buurt van Thessaloniki, zorgt voor opschudding. Sommigen verdedigden het initiatief als een grondwettelijk recht van het Griekse volk. De Griekse woordvoerder Stelios Petsas wees erop dat "elke Griek kan doen wat hij wil in de context van de grondwet en de wettigheid". De Griekse groep "Enomenoi Makedones" (Verenigde Macedoniërs), stuurde een online uitnodiging om het evenement bij te wonen uit protest tegen het groeiende aantal immigranten. De conservatieve politicus Kostas Kiranakis betoogde in een reactie dat burgers uit niet-EU-landen niet zouden moeten dicteren hoe Grieken moeten leven en dat beperkingen op het voedsel, beperkingen zouden betekenen van de rechten van Griekse burgers. Anwar Bakri, de secretaris-generaal van de Syrische vereniging van Griekenland, stelde zich verrassend positief op voor het controversiële evenement en sprak de media toe terwijl hij een blikje bier vasthield en zei dat Griekenland een vrij land is. "Hier, wie een biertje wil drinken, kan dat doen, wie varkensvlees wil eten, kan dat ook," merkte hij op. "We zijn het Griekse volk dankbaar voor hun gastvrijheid, dus moeten we Griekenland en zijn tradities respecteren. We leven niet in een islamitische staat noch in het ISIS-kalifaat. We moeten de middeleeuwen doorbreken," voegde hij eraan toe.

7 november 2019

Volgens experts zou 2019 een van de beste - zo niet het beste - jaar in een decennium zijn in termen van de kwaliteit van Griekse wijnen geproduceerd in het noordelijke deel van het land. Een groot aantal factoren, zowel die beheersbaar als oncontroleerbaar zijn, beïnvloeden de kwaliteit van de jaarlijkse wijnproductie van elke regio. De weersomstandigheden die heersten in Noord-Griekenland tussen het begin van de zomer, 2019 tot september en oktober 2019 hebben een cruciale rol gespeeld in de uitstekende vintage dit jaar. Het regenachtige weer dat heerste in Noord-

Griekenland in juni en de eerste dagen van juli, gecombineerd met het zonnige en droge weer van de rest van de groeiperiode, bood wijnstokken de kans om kwaliteiten te ontwikkelen die het mogelijk maakten om een uitstekende oogst van wijndruiven te creëren. De wijnen van 2019 worden beschreven als intens gevarieerde aromata en een groot potentieel voor goede veroudering - twee cruciale factoren als het gaat om de veeleisende criteria van oenofielen. De Noord-Griekse wijnen die het privilege van beschermde status van oorsprong genieten en een geweldige productie verwachten voor 2019, zijn onder andere die van Naoussa, Rapsani, Amyntaeo en Goumenissa

14 november 2019

De burgemeester van de stad Sparta kondigt aan dat zijn gemeenteraad in 2020 een reeks grote evenementen organiseert ter herdenking van de 2.500^{ste} verjaardag van de Slag om Thermopylae tussen de Spartanen en het binnenvallende Perzische leger. Sparta is bijzonder trots op deze verjaardag, omdat de grote koning van de oude stad, Leonidas, zijn moedige 300 krijgers leidde in de legendarische laatste stand van de strijd tegen het massieve Perzische leger.

15 november 2019

De Lycabettus Heuvel, een iconisch monument in het Atheense landschap, zal grondig aangepakt worden om het veiliger en aantrekkelijker te maken voor bezoekers en omwonenden, kondigde de stad Athene aan. De werken zullen naar schatting ongeveer 18 maanden duren, terwijl het hele project wordt begroot op 1,5 miljoen euro, op basis van plannen die zijn opgesteld door de vorige gemeentelijke administratie. Andere plannen voor de Lycabettus-Heuvel omvatten een renovatie van bestaande voetpaden en voetgangersroutes, die ongeveer 3 km bestrijken, die verschillende locaties op de heuvel verbinden.

23 november 2019

Premier Mitsotakis kondigt aan dat de Unie van Griekse Scheepseigenaren (EEE) tien ultra-moderne hogesnelheidsboten schenkt die in Griekenland worden gebouwd op basis van een IJslands ontwerp. De eerste vijf boten zullen klaar zijn tegen de zomer van 2020 en de resterende vijf in het eerste kwartaal van 2021. Gebaseerd op het unieke IJslandse romp ontwerp, zijn de boten Rafnar 1100 Cabin Bulletproof ontworpen om alle weersomstandigheden te weerstaan en een gelijkmatige kiel te houden in ruwe zee. Ze hebben een ziele-vrije cabine en ruimte voor de overdracht van ziekte en gewonde mensen. Met een maximale snelheid van 56 knopen (ruim 100 km/u), hebben de boten ook thermische camera's en zijn getest in Noord-Atlantische wateren. Het geschenk van het EEE's Syn-Enosis sociale welzijnsbedrijf, dat in 2016 werd opgericht, "zal de inspanningen van Griekenland voor een effectievere patrouillering

van maritieme grenzen aanzienlijk ondersteunen, op een uiterst kritieke tijd", zei premier Mitsotakis.

25 november 2019

- Een bizar maar hilarisch incident was te zien op de dinsdagochtend live-show *Kalimera Ellada* (ANT1-televisie). Toen de gastheren van de show probeerden om hun live-interview te beginnen vanuit Kineta, de stad in Attica waar enorme overstromingen grote schade hebben aangericht, verscheen verslaggever Lazos Mantikos niet voor de camera. Enkele seconden later ving de cameraman hem op, maar hij interviewde geen van de lokale ambtenaren en gaf ook geen updates over de ernstige schade veroorzaakt door de stormen. Hij werd achtervolgd door... een varken dat achter Mantikos aan zat te jagen. De ongelukkige verslaggever probeerde alleen maar stil te staan om het publiek te informeren over de overstromingen van Kineta en hij deed verschillende dappere pogingen om dit te doen, maar uiteindelijk bleek dit onmogelijk. Het varken viel de ongelukkige verslaggever voortdurend lastig. Bekijk het voorval op <https://youtu.be/eaoFDvRMm8w>

- Usko is overleden aan nierfalen. Hij was de eerste beer in Griekenland die een rolstoel gebruikte en de enige beer ter wereld die meer dan vier jaar lang mechanische hulp gebruikte om te lopen. Hij verbleef in Arcturos in Florina, West-Macedonië. Hij werd ernstig gewond en verlamd in een bos aangetroffen enkele jaren geleden, naast zijn moeder die doodgeschoten was. Usko werd gered door de niet-gouvernementele organisatie voor de bescherming van dieren in het wild. Het nierfalen had niets te maken met de handicap van Usko en ondanks zijn probleem toonde Usko een enorme wil om te leven. Toen hij werd gevonden, werd hij onmiddellijk vervoerd naar de veterinaire school van de Aristoteles Universiteit van Thessaloniki, waar artsen ontdekten dat zijn ruggengraat was gebroken en zeiden dat hij nooit meer zou kunnen lopen. De dierenartsen zagen in Usko echter een enorme wil om te leven en ze besloten dat, zelfs als de kansen daar tegen waren, ze moesten proberen een speciaal ontworpen rolstoel te maken aangepast aan de behoeften van Usko, zodat hij weer vrij kon bewegen. De kleine beer paste zich snel aan zijn nieuwe omstandigheden en zijn nieuwe apparaat aan. Naargelang hij groeide werden drie verschillende rolstoelen speciaal voor hem gemaakt. Arcturos had ook zorgvuldig de leefomgeving ontworpen waarin Usko leefde op een manier die Usko de ruimte zou geven om vrij te bewegen. De organisatie had zelfs speciaal gemaakt speelgoed voor de beer gemaakt om mee te spelen en had zelfs een klein zwembad speciaal voor hem gemaakt.

27 november 2019

Een oud Grieks echtpaar dat onlangs dakloos is geworden, kampeert al meer dan 40 dagen buiten een kerk in de wijk Keramikos in het centrum van Athene. De benarde situatie van het paar dat hun huur niet meer kan betalen, heeft het Griekse

publiek diep geraakt, en veel burgers gebruiken sociale media om de regering en de gemeente Athene op te roepen om het oudere paar te helpen. Anderen roepen de kerk zelf op om haar deuren te openen en hen toe te staan zich te beschermen tegen het koude, regenachtige novemberweer. De gemeente Athene heeft publiekelijk verklaard dat zij heeft aangeboden Eleni en Philip naar een tijdelijke huisvesting te verplaatsen, maar het echtpaar weigerde. De enige bezittingen die ze uit hun voormalige huis wisten mee te nemen, zijn een matras, een paar dekens en kleding en drie stoelen. Ondanks hun huidige ontberingen is Philip niet boos op de hospita die hen heeft uitgezet. "We hebben daar vier jaar gewoond. Ik begrijp waarom ze ons heeft uitgezet. Ze had ook veel verplichtingen te vervullen," legt hij uit. De aartsbisschop van Athene en heel Griekenland, Ieronymos, bood aan om de verblijfkosten te dekken van het echtpaar. Ieronymos bezocht het koppel en zei dat hij bereid is om de huur en alle rekeningen voor een nieuw appartement persoonlijk te betalen. Zie video op

https://youtu.be/hucDDz_d6SI

28 november 2019

De Heilige Synode van de Kerk van Griekenland geeft een folder uit waarin zij haar sterke oppositie tegen de praktijk van crematie uitdrukt als 'in strijd met de principes, tradities en gewoonten van de Kerk.' De folder gericht aan het volk wordt verspreid onder de Grieks-orthodoxe kudde in elke kerk van het land. Het merkt op dat hoewel de Griekse staat verantwoordelijk is om wetten aan te nemen, het de verantwoordelijkheid van de kerk is om mensen te informeren over haar eigen overtuigingen over deze kwestie. "De kerk als gemeenschap ... dwingt niemand om de tradities in acht te nemen. Het heeft echter het recht om crematie te beschouwen als een dienst die in strijd is met zijn principes, tradities en gewoonten." De folder gebruikt krachtige taal om de praktijk van crematie te veroordelen en merkt op dat het niet veel anders is dan recycling. Het is niet waardig dat iemand "in de oven wordt verbrand" en dan zijn of haar botten "in een mixer verplettert", staat er. Om deze reden herhaalt het dat "zij die de traditie van de kerk niet willen volgen, het recht hebben om te kiezen voor crematie," maar, waarschuwt het, "zij zullen niet profiteren van de begrafenisdienst van de kerk."

5 december 2019

De Neorio-scheepswerf op het eiland Syros wordt overgedragen aan de nieuwe eigenaren, ONEX Syros Shipyards. De scheepswerf, opgericht in 1861, was de allereerste fabriek voor zware industrie in de Balkan en was de scheepswerf die het eerste stoomschip in de hele regio bouwde. Dezelfde scheepswerf produceerde in de loop der jaren ook militair materiaal en was in 1973 de pionier in de productie van een van de originele modellen van de elektrische auto op batterijen. Nu is het een van de weinige overgebleven grote industriële bedrijven in

wat vroeger het industriële en commerciële centrum van Griekenland was voordat het werd overschaduwd door de grote haven van Piraeus.

6 december 2019

Een buitengewoon en mooi verhaal over mensen die van dieren houden. Twee jonge rooskleurige pelikanen die hun migratie niet hadden voltooid en gestrand waren op Cyprus, mochten hun reis verderzetten per vliegtuig bestemming Kerkini-meer waar ze onmiddellijk andere vogels van hun soort ontmoetten. De vogels, die op hun vlucht werden vergezeld door twee vertegenwoordigers van het Fauna-departement van het ministerie van Binnenlandse Zaken van Cyprus, werden vrijgelaten in de buurt van de oude rustplaats van de pelikanen, het eilandje van Lithotopos, in Kerkini.

7 december 2019

De restauratie van de historische brug van Plaka, in het noordwesten van Griekenland, die vanwege zware regen in het gebied van Tzumerka, in Epirus, in 2015 was ingestort, is nu bijna klaar. Het is de grootste boogbrug in de Balkan. Zie video op <https://youtu.be/mTTdrLNekUo>

8 december 2019

Tasos Gerantides, een derdegraadsleerling uit Pella, is een extreem intelligente leerling met een algemeen IQ van 140. Hij is pas acht jaar oud en lost complexe wiskundige problemen in enkele seconden op. Hij is er in geslaagd om experts te imponeren met zijn vaardigheden op de drie gebieden van vloeiend redeneren, visuele perceptie en verwerkingssnelheid. Tasos komt uit een familie van boeren en zijn intelligentie heeft iedereen verbaasd. Hij is zeer betrokken geweest bij wiskunde vanaf de kleuterschool en tijdens zijn jaren op de lagere school. Bij een wiskunde IQ-test scoorde hij 148,5 (150 is de hoogst mogelijke score voor een mens). Volgens de resultaten van de Intelligence Scale for Children-test die Tasos heeft afgelegd, behoort hij tot de top één procent van de wereldbevolking en behoort hij tot de meest intelligente kinderen ter wereld.

10 december 2019

De bouw van het langverwachte Onassis National Transplant Center in Athene gaat van start. De bouwfase van het transplantatiecentrum duurt 3,5 jaar. Het nieuwe ziekenhuis zal gewijd zijn aan orgaantransplantaties en zal ook hoogwaardige gezondheidsdiensten bieden op het gebied van pediatrie cardiologie en pediatrie hartchirurgie. Het ambitieuze project zal worden gefinancierd door een buitengewoon gulle gift van de Onassis Foundation. Statistisch gezien staat Griekenland op de laatste plaats in Europa en behoort het tot de onderste tien landen in de hele westerse wereld op het gebied van orgaantransplantatie. In 2018 waren er slechts 45 organen gedoneerd en slechts 172 organen werden getransplanteerd. De overeenkomstige cijfers voor België in 2018 waren

344 orgaandonaties en 1.021 transplantaties. Bovendien moeten minderjarige Griekse patiënten die transplantaties nodig hebben en volwassenen die longtransplantaties nodig hebben, naar het buitenland reizen voor hun operaties, een zware en moeilijke taak wanneer hun gezondheid al in gevaar is.

10 december 2019

Een groep wetenschappers in Thessaloniki verklaarde dat de eeuwenoude botten die werden opgegraven op de begraafplaats van het Pantokratoros-klooster op de berg Athos, zeer zeker van een vrouw waren.

De Heilige Berg met zijn bijna 1800 jaar ononderbroken christelijke aanwezigheid is de thuisbasis van twintig kloosters waar alleen mannen mogen komen. De botten werden ontdekt tijdens restauratiewerkzaamheden op de vloer van de kapel van St. Athanasios van Athonitis, waar alle begrafenisplechtigheden van leken verbonden met het klooster hebben plaatsgevonden. Vermoedelijk behoren de botten toe aan een vrouw genaamd Stasha, de vrouw van een zestiende-eeuwse huisbaas genaamd Barboul of Barbouli die met zijn zonen in het klooster woonde. Het is de eerste keer dat botten van een vrouw zijn ontdekt op de Athos-berg. Het is bekend dat in het verleden, toen er invasies of revoluties waren, de monniken hun grens en hun kloosters openden om de lokale bevolking te beschermen.

18 december 2019

Een groep vrouwen op het eiland Zakynthos bracht gedurende drie maanden veel van hun vrije tijd door met het nauwgezet haken van vierkanten met het doel er een kerstboom van te maken. Uiteindelijk en net op tijd werd alles in elkaar gezet voor de feestdagen. De vrouwen die tot de culturele vereniging van het dorp Agala behoren, gebruikten hun verbeelding en passie om iets geheel unieks voor Kerstmis te creëren. Gebruikmakend van hun vaardigheden in de oude kunst van het haken, begonnen ze eind september 2019 met het project. "We wilden iets anders en fantasierijks creëren om ons dorp met Kerstmis te versieren," zei Panagiota Kladi. De vrouwen, die elke zondag bijeenkwamen om samen te werken, haakten uiteindelijk in totaal 382 grote vierkanten van alle verschillende kleuren die samenkwamen om dit verbazingwekkende resultaat te produceren. De originele boom, misschien wel de enige gehaakte kerstboom ter wereld, heeft ook zijn eigen prachtig vervaardigde gehaakte ornamenten. Het resultaat kan je bewonderen in volgende video: https://youtu.be/c0G2qD_4sCw

24 december 2019

Op deze kerstavond bereikten de Turkse schendingen van het luchtruim een koortsachtig niveau. In totaal waren er deze dag 101 feiten met het duidelijke doel de Griekse soevereiniteit over de eilanden symbolisch uit te dagen. De krant *To Vima* schreef dat Ankara duidelijk geïnteresseerd

is in het verbreken van zijn ergerlijke en weinig lovenswaardige records uit het verleden.

28 december 2019

Componist Thanos Mikroutsikos, een van de meest invloedrijke Griekse componisten van de afgelopen decennia sterft op 72-jarige leeftijd in het Metropolitan ziekenhuis van Athene waar hij werd behandeld voor kanker. Hij werd geboren op 13 april 1947 in Patra. Hij studeerde piano aan de Philharmonic Society of Patras en aan het Helleense conservatorium. Daarnaast studeerde hij wiskunde aan de universiteit van Athene. Hij begon met componeren aan het einde van de jaren 1960, maar debuteerde pas officieel in 1975, met de release van zijn album Politika Tragoudia (Politieke Lieder). Hij vervolgde dit compositorische pad en zette onder meer de gedichten van Giannis Ritsos, Vladimir Mayakovsky, Manos Eleftheriou en Bertold Brecht op muziek. Hij heeft samengewerkt met vele gerenommeerde zangers zoals onder andere Maria Dimitriadi, Haris Alexiou, Manolis Mitsias, Dimitris Mitropanos, Vasilis Papakonstantinou, Christos Thibaïos, Giannis

Koutras. Zijn muziek is bijzonder goed erkend in West-Europa. Tijdens zijn carrière is hij erin geslaagd elementen uit de modernistische en klassieke westerse traditie samen te voegen. Hij experimenteerde ook met de combinatie van tonale en atonale geluiden en met morfologische variatie. Hij is al sinds de jaren 1960 betrokken bij het politieke leven van Griekenland. Tijdens de turbulente jaren van de militaire junta (1967-1974) werd hij door het regime vervolgd voor zijn anti-dictatoriale activiteiten en ideeën. Na de verkiezingen van oktober 1993 werd hij door de nieuwe regering van Panhellenic Socialist Movement (PASOK) benoemd tot vice-minister van Cultuur en diende samen met wijlen Melina Merkouri, die minister van Cultuur was. Hij werd benoemd in de functie van Merkouri toen ze stierf in 1994, een positie die hij tot 1996 bekleedde. De volgende video is van een van zijn laatste concerten in het Theatro Vrachon in de zomer van 2018: <https://youtu.be/JclSj1VF1c>. Zie ook volgende videos: <https://youtu.be/TYPp-DkuLwg> en <https://youtu.be/bo1Zw7uy3vo>

Is het je opgevallen dat deze rubriek Actueel in deze nieuwe jaargang van het ledenblad Nea Paralias zoveel korter is dan wat we de voorbije jaren gewoon waren?

Niet omdat er minder is gebeurd in Griekenland, integendeel, maar omdat we het voortaan anders willen aanpakken en dus beknopter houden.

Voor wie toch de Griekse actualiteit nauw op de voet wil blijven volgen geven we hier twee tips, want het ligt tegenwoordig in ieders bereik. Bovendien, voor wie de Griekse taal leert of heeft geleerd, is het een gelegenheid om de verworven kennis te toetsen aan de realiteit of op peil te houden.

Tip 1

De vele Griekse kranten hebben een website waarop je het laatste nieuws leest. Op onze website zijn een uitgebreid aantal aanklikbare links naar nationale en regionale kranten en andere nieuwsbronnen te vinden. Een aantal Griekse kranten hebben ook Engelstalige pagina's.

Dit zijn enkele van de populaire kranten die ook Engelstalige pagina's aanbieden:

- *I Kathimerini* <http://www.ekathimerini.com/>
- *Ta Nea* <https://www.tanea.gr/category/english-edition/>
- *Eleftherotypia* <http://www.enetenglish.gr/>

Tip 2

Tegenwoordig kan je de actualiteit ook op de Griekse televisiezenders volgen (op tv of pc of tablet). Ter info vermelden we hier enkele streams van de belangrijkste nationale en regionale televisiezenders met tussen haakjes de tijdstippen in Belgische tijd waarop nieuwsuitzendingen beginnen. De vermelde zenders beschikken over een elektronische programmagids.

Nationale televisiezenders

- ERT 1 https://ert-live.siliconweb.com/media/ert_1/ert_1.m3u8 (9:00 - 11:00 - 14:00 - 17:00 - 23:00)
- Open Beyond <https://liveopen.siliconweb.com/openTvLive/stream2a/playlist.m3u8> (12:00 - 17:55)
- Antenna 1 https://antennalivesp-lh.akamaihd.net/i/live_1@715138/master.m3u8 (12:00 - 16:00 - 18:30)
- Alpha <https://alphalive-i.akamaihd.net/hls/live/682300/live/master.m3u8> (11:15 - 18:00)
- ONE https://streaming.onetv.gr/show/onetv_hd720/index.m3u8 (19:30)

Regionale televisiezenders

- Ionian TV <http://stream.ioniantv.gr:8081/ionian/live/playlist.m3u8> (06:00 - 19:00 - 00:00)
- Κρήτη TV <http://live.cretetv.gr:1935/cretetv/myStream/playlist.m3u8> (18:30 - 22:30)
- Νέα Τηλεόραση Κρήτης https://live.neatv.gr:8888/hls/neatv_high/index.m3u8 (14:00 - 17:00 - 19:30 - 23:00)
- Corfu TV <https://itv.streams.ovh/corfuchannel/corfuchannel/playlist.m3u8> (18:00 - 20:00)

Op deze dag in de Griekse geschiedenis

In deze rubriek *actueel bis* kijken we terug naar wat ooit zeer actueel was, een markante gebeurtenis en / of een mijlpaal in de Griekse geschiedenis. Ze werden in de voorbije maanden herdacht en / of kwamen in Griekse kranten ter sprake.

Het was **11 oktober** 1822, in het tweede jaar van de Griekse Onafhankelijkheidsoorlog, toen de Ottomanen, die probeerden het eiland Mykonos binnen te vallen, werden verslagen door dappere eilandbewoners die vochten onder het commando van de Griekse heldin Manto Mavrogenous. Het is moeilijk te realiseren dat het idyllische eiland dat nu bekend staat voor vele stranden, blits nachtclubs en bars voor de jetset, ooit het toneel was van een wanhopige strijd tussen de Grieken en de Ottomanen. Schepen van de Ottomaanse-Egyptische marine domineerden toen nog de Egeïsche Zee, ondanks de individuele triomfen van sommige Griekse schepen in een reeks gevechten. In plaats van de Ottomanen in de Egeïsche Zee achterna te gaan en hinderlagen met zijn artillerie op te zetten, werd de Griekse vloot gedwongen terug te keren naar zijn basis omdat er geen geld was voor de loonlijst, zoals blijkt uit de brieven van de Griekse marinecommandant Andreas Miaoulis aan de voorlopige regering van Griekenland. De Ottomaanse vloot zeilde naar Kreta en dokte in Souda na mislukkingen in Spetses en Nafplion. Hun schepen vertrokken vanaf daar op 8 oktober 1822 om de winter door te brengen in Constantinopel. Op dinsdag 11 oktober voer een deel van de Ottomaanse vloot tussen de eilanden Naxos en Mykonos en werden enkele schepen waargenomen die de kust van Mykonos naderden. De eilandbewoners maakten zich al zorgen over een mogelijke invasie, maar hun angsten werden groter toen een kapitein van Mykonos plotseling de Algerijnse vlag bespioneerde die door zijn telescoop van de schepen vloog. De Mykoniërs hadden, net als andere Cycladen-eilandbewoners, in de loop van de jaren last gehad van veel Algerijnse pirataanvallen. De Mykoniërs hadden ook al tegen de Ottomanen gevochten, zowel op zee als op het land en besloten dat ze de vijand hun thuisland niet zouden laten bereiken zonder hevig verzet. Toen het alarm over het hele eiland klonk, verzamelden alle inwoners van Mykonos zich in de haven. Kort daarna begonnen vijandelijke schepen kleinere boten in zee te lanceren. Onder leiding van Manto Mavrogenous - hoewel sommige historici haar aanwezigheid in de strijd betwisten - vochten de verdedigers dapper tegen de Algerijnse matrozen. Gewapend met korteafstandsvuurwapens konden ze de vijand afwenden. Zeventien Algerijnen stierven op het eiland Mykonos en vele anderen raakten gewond. Ottomaanse schepen begonnen toen de haven te bombarderen, zonder succes. Twee schepen van de Griekse strijdkrachten, die waren uitgerust door Mavrogenous, waren cruciaal in het aanvallen van de Ottomanen

tijdens deze woeste strijd. De admiraal van de Ottomaanse marine, Kapudan Pasja, besloot toen dat het zijn tijd niet waard was om het eiland binnen te vallen en hij beval de vloot om op 14 oktober noordwaarts naar Constantinopel te varen. Manto Mavrogenous, geboren in 1796 in het Italiaanse Triëst (dat toen deel uitmaakte van het Oostenrijkse Rijk), verhuisde in 1809 met haar familie naar Paros. Ze trad toe tot de geheime revolutionaire organisatie Filiki Etaireia in 1820 nadat ze van haar vader vernomen had dat er een openlijke opstand tegen de Ottomanen voorbereid werd. Ze was een rijke en goed opgeleide vrouw en was in staat om haar welgestelde Europese vrienden te overtuigen om grote hoeveelheden geld te doneren voor het kopen van schepen, wapenrusting en munitie. In 1823 verhuisde ze naar Nafplio om in het centrum van de Onafhankelijkheidsoorlog te vechten en later andere vloeten van schepen samen te stellen die vochten in de slag om Karystos. De vrouwelijke icoon van de Griekse onafhankelijkheidsbeweging bleef na de bevrijding in Nafplion en kreeg later de rang van luitenantgeneraal door de eerste gouverneur van Griekenland, Ioannis Kapodistrias. Mavrogenous wordt vandaag herinnerd als een van de weinige vrouwen in de wereld die openlijk hebben gevochten in militaire conflicten. Ze maakte het niet alleen mogelijk voor Griekse troepen om door te gaan met vechten door de nodige fondsen voor hen in te zamelen, ze diende ook als een figuur die persoonlijk de troepen kon leiden in de meest cruciale veldslagen van de Grote Onafhankelijkheidsstrijd. In 1840 ging Mavrogenous uiteindelijk op het eiland Paros wonen, waar ze haar laatste jaren in een staat van armoede doorbracht nadat ze haar hele fortuin had besteed aan de strijd om een nieuwe Griekse natie te creëren. Daar stierf ze in juli 1848.

20 oktober 1888 is de dag dat een van de architectonische bezienswaardigheden van Athene, de Zappeion Megaron, voor het eerst zijn deuren opende. Gelegen in het hart van Athene, in de Nationale Tuinen van Athene, maakte het Zappeion, zoals het gewoonlijk wordt genoemd, deel uit van de voorbereidingen van Athene voor de heropleving van de eerste moderne Olympische Spelen die er plaatsvonden in 1896. Ontworpen door de beroemde Deense architect Theophil Hansen, volgt de Zappeion een eenvoudige klassieke vorm, met elementen en details beïnvloed door de klassieke periode van het oude Griekenland. De Griekse overheid had een enorm landoppervlak in het stadscentrum toegewezen en Evangelos Zappas, de weldoener van het gebouw financierde het enorme project. De eerste steen van het Zappeion werd gelegd in 1874 en 14 jaar

later, op 20 oktober 1888, was de constructie eindelijk voltooid. Een onderscheidend kenmerk van de constructie is dat de Zappeion Megaron van Athene bijna identiek is aan het Oostenrijkse parlement in Wenen, omdat dit laatste ook door Hansen is ontworpen.

Gedurende zijn lange geschiedenis heeft Zappeion een cruciale rol gespeeld in de mijlpalen van de moderne Griekse geschiedenis. In 1938 begon het radiostation van Athene, de eerste officiële nationale radio-omroep van het land, te werken in de gebouwen van het Zappeion-gebouw. In mei 1979 ondertekende Griekenland officieel zijn toetreding tot de (toenmalige) Europese Economische Gemeenschap, de huidige Europese Unie. Het was in dit iconische gebouw dat Griekenland het tiende lid van de Europese familie werd en waardoor de loop van de geschiedenis van Griekenland veranderde. Tijdens de Olympische Spelen van 2004 georganiseerd door Griekenland, diende Zappeion als het officiële perscentrum voor de Spelen. Tegenwoordig wordt Zappeion voornamelijk gebruikt als een expositie- en conferentiecentrum voor zowel openbare als particuliere evenementen.

Sint-Demetrios (of Dimitrios) is een van de meest populaire christelijke heiligen, niet alleen in Griekenland, maar in de orthodoxe christelijke wereld, met miljoenen mensen die zijn naam dragen, in alle variaties. Sint-Demetrios is ook de bekende patroonheilige van Thessaloniki, de op een na grootste stad van Griekenland, en om deze reden hebben miljoenen Grieken een speciale plaats in hun hart voor deze belangrijke christelijke martelaar. Zijn feestdag op **26 oktober** valt ook samen met de belangrijkste dag van Thessaloniki: de glorieuze bevrijding van de stad van de Ottomanen in 1912. Het is begrijpelijk dat inwoners van Thessaloniki over de hele wereld deze dag als een van de belangrijkste van het hele jaar beschouwen, omdat ze niet alleen de feestdag van hun patroonheilige vieren, maar ook de dag dat hun geliefde stad weer vrij was, na bijna vijf eeuwen Ottomaanse overheersing. Sint-Demetrios werd geboren in 280 na Christus in Thessaloniki, een stad die al een belangrijk stedelijk centrum van het Romeinse rijk was. Er is nog steeds wetenschappelijk meningsverschil over hoe en wanneer Demetrios stierf, waardoor vele theorieën ontstonden, en het is ook onbekend hoe zijn verering zich vervolgens uitbreidde over het Romeinse rijk. Het vroegste geschreven bewijs voor zijn leven dateert pas in de 7de eeuw, enkele honderden jaren nadat Demetrios leefde. 'Miracula Sancti Demetrii', het vroegste geschreven bewijs over het leven van de martelaar, is een verzameling verhalen die de wonderen illustreren die zijn interventie aantoonde. Het werk dient als bewijs dat mensen in grote delen van het Romeinse rijk de heilige hadden geëerd vanaf de vroege stadia van het christendom, omdat veel

verhalen over zijn wonderen al bekend waren bij gelovigen in het hele rijk.

Sint-Demetrios van Thessaloniki is echter ook bekend als Sint-Demetrios van Sirmium in de westerse christelijke wereld. Dit roept een andere theorie op, die nu door veel wetenschappers als de meest geloofwaardige wordt beschouwd. De theorie suggereert dat de verering van Demetrios verrassend niet is ontstaan in Thessaloniki maar in Sirmium, een Romeinse stad in het hedendaagse Servië, een paar honderd kilometer ten noorden van Thessaloniki. In een later stadium, ongeveer in de 4de of 5de eeuw, begon de verering van de heilige uit te breiden naar zijn eigen geboorteplaats, de stad Thessaloniki.

Het was toen dat de kerk van Sint-Demetrios, een enorm christelijk heiligdom, werd gebouwd op dezelfde plek waar de moderne kerk van Sint-Demetrios nu in Thessaloniki staat. Volgens de overlevering stierf hij op zeer jonge leeftijd, waarschijnlijk toen hij pas 26 was. De meest waarschijnlijke gang van zaken suggereert dat zijn open en onbeschaamde manier om zijn christelijk geloof te tonen ertoe leidde dat mensen hem rapporteerden aan Galerius, de Romeinse keizer. Dit geloof, als zoon van een vroom christelijk gezin, was uiteindelijk wat de jonge Demetrios tot de dood van een martelaar leidde. Toen Galerius ontdekte dat Demetrios op openbare plaatsen aan het bidden was en openlijk zijn liefde voor Jezus Christus aan anderen toonde, beval hij dat de jonge man werd gearresteerd en opgesloten in de stadsgevangenis. Demetrios bracht de laatste dagen van zijn leven daar door met zijn geliefde vriend Nestor, wiens feestdag op **27 oktober** is, slechts één dag nadat Sint-Demetrios wordt herinnerd. Zowel Nestor als Demetrios stierven nadat keizer Galerius hun executie beval.

Wat als de Grieken op **28 oktober** 1940 niet 'oxi' (ochi, neen) zeiden? Ochi-dag is een Griekse nationale feestdag die jaarlijks op 28 oktober gevierd wordt. Nochtans zijn er mensen die beweren dat het de oorlog van het land in plaats van een overwinning of een bevrijdingsdag herdenkt, zoals meestal het geval is bij dergelijke feestdagen. Als Grieken echter niet 'oxi' hadden gezegd en de oorlog zouden vermeden hebben, is het heel goed mogelijk dat de gevolgen voor Griekenland en de wereld veel verwoestender zouden zijn geweest. Griekenland zou waarschijnlijk delen van zijn grondgebied hebben verloren en zeker zijn nationale trots verloren hebben. Integendeel, het woord 'oxi', uitgesproken door premier Ioannis Metaxas in de vroege ochtend van 28 oktober 1940, en een paar uur later door het Griekse volk dat op straat ging feesten, verenigde de Grieken. De gebeurtenissen van die historische nacht verenigden de Grieken die eerder waren verdeeld in linksen en rechtsen, monarchisten en republikeinen, communisten en nationalisten. De verdeling was zo intens dat tussen 1922, het jaar van de Klein-Aziatische

ramp, en 1936, geen regering lang aan de macht kon blijven. Dit brengt ons naar 1940, waar de man die 'oxi' zei tegen de Italiaanse ambassadeur een dictator was, die begin 1936 door koning George tot premier was benoemd en die tegen 4 augustus van dat jaar een militair regime had ingesteld. Metaxas was een monarchist die ervan werd beschuldigd sympathisant te zijn van zowel de nazi's in Duitsland als de Italiaanse fascistten, maar toch was hij in de eerste plaats een patriot. Maar wat zou er gebeurd zijn als Metaxas die avond 'ja' had gezegd? De Griekse premier was een hoogopgeleide militair en wist heel goed dat een oorlog Griekenland duizenden levens zou kosten en enorme schade zou veroorzaken. Hij had zich kunnen overgeven en toelaten dat de Axis-troepen Griekenland binnengingen in een gemakkelijke en relatief bloedeloze bezetting. Frankrijk, onder Duits bewind sinds juni van dat jaar, was een goed voorbeeld van zo'n soepele bezetting. In plaats daarvan koos Metaxas het nobele, patriottische pad. Volgens historicus Miltiadis Chatzopoulos hebben de oorlog met Italië en de daaropvolgende Duitse bezetting ongeveer 335.000 Grieken gedood, de vernietiging van vrijwel de gehele infrastructuur van het land, verlies van eigendommen van in totaal meer dan 7 miljard dollar aan schade en verdere financiële verliezen in de vorm van een 3,5 miljard dollar gedwongen lening, die in de waarde van vandaag naar schatting 500 miljard dollar (450 miljard euro) bedraagt. Dit was een aanvulling op de psychologische en morele gevolgen van het Griekse volk en de verdere vernietiging die de burgeroorlog van het land (1946-1949) met zich meebracht. De totale ondergeschiktheid aan de Axis-troepen zou Griekenland echter meervoudig hebben gekost alleen al vanwege het verlies van moraal en nationale trots. Tegelijkertijd zouden de Griekse gebieden in Epirus, Macedonië en Thracië vrijwel zeker in handen van de Albanezen in Epirus en de Bulgaren in het noordoosten zijn gekomen. Metaxas had ook berekend dat in het geval dat Griekenland zich overgaf, het zeer waarschijnlijk was dat het Ottomaanse Rijk de eilanden van de oostelijke Egeïsche Zee zou claimen, met de annexatie van de Dodekanesos vrijwel zeker. Het grootste voordeel van 'oxi' was daarom de gedenkwaardige morele overwinning van het Griekse volk, ondanks de tragische verliezen die zij hadden geleden. Griekenland kwam uit de Tweede Wereldoorlog met een enorm moreel voordeel. Het vertegenwoordigde een David die zich verzette tegen een Goliath. 'Oxi' was een verstandige keuze in vergelijking met de morele schade die Frankrijk had geleden door zijn totale overgave aan de nazi's.

In tegenstelling tot de Fransen waren de Grieken klaar om hun land weer op te bouwen en vooruit te kijken, op basis van hun moedige beslissing om op te staan en te vechten. Zij vochten tegen de gemeenschappelijke vijand en spoelden uiteindelijk de herinneringen aan de Klein-Azië catastrofe

van 1922 en de bittere verdeeldheid weg die die nederlaag had gebracht.

Het was op **8 november** 1977 dat archeoloog Andronikos een paar koninklijke graven uit de vierde eeuw vóór Christus ontdekte. In de graven vond men veel voorwerpen van goud, zilver, brons en ijzer, verschillende muurfresco's en twee kisten met menselijke botten, waarvan hij dacht dat het de overblijfselen waren van koning Philippus II en zijn vierde vrouw Olympias, de ouders van Alexander III (Alexander de Grote). Het was de kroon op de carrière van Dr. Andronikos in het dorp Vergina, in het noorden van Griekenland. Hij was daar al 40 jaar aan het graven en vond onderweg rijke graven en artefacten uit de oudheid maar niets dat hij ooit had ontdekt kon hem voorbereiden op wat hij die dag had opgegraven. Uiteindelijk, op een diepte van ongeveer vijf meter onder de grond, stootte hij op het grootste graf op de site: de ontdekking van het graf van koning Philippus II, die leefde van 382-336 vóór Christus. Dr. Andronikos, hoogleraar archeologie aan de Universiteit van Salonika, baseerde zijn verbluffende conclusie op ivoren borstbeelden op de grafvloer die veel leken op bekende portretten van Philippus II en Alexander. Chemische datering plaatste het graf op het juiste moment, tussen 350 en 320 vóór Christus, en bovendien is het bekend dat andere Macedonische koningen in die tijd in Noord-Griekenland werden begraven.

Toen het magnifieke graf werd ontdekt, zeiden wetenschappers dat het een van de mooiste en belangrijkste archeologische vondsten sinds de Tweede Wereldoorlog was. Onder de schatten van het graf waren de eerste volledige schilderijen uit de Hellenistische periode, prachtige zilveren en gouden ornamenten en wapens, evenals een marmeren sarcofaag met een gouden kist met beenderen die vermoedelijk die van Philippus II waren. De ontdekking leek een eerder betwiste theorie te bevestigen dat Vergina, en niet Edessa, dat verder naar het noorden ligt, de plaats was van Aegae, de hoofdstad van het oude Macedonië.

Dr. Andronikos werd geboren in Bursa, in het noorden van Turkije, in 1919 en begon in de jaren 1930 klassieke archeologie te studeren aan de Universiteit van Salonika, waar hij in 1952 promoveerde. Hij bracht twee jaar postdoctorale studies door aan de Universiteit van Oxford. Hij werkte voor het eerst mee aan de opgravingen in Vergina in 1937 als student-assistent. Maar zijn werk werd onderbroken door de Tweede Wereldoorlog en de Griekse burgeroorlog in de late jaren 1940.

Hij was lid van tal van wetenschappelijke genootschappen, waaronder de Archaeological Society of Athens, het Duitse Archaeological Institute of Berlin en de Society for the Promotion of Hellenic Studies in London. In 1982 ontving Andronikos de Olympia Prize van de Onassis Foundation. Slechts enkele dagen voordat hij stierf, ontving hij het hoogste onderscheid van Griekenland, het Grote Kruis in de Orde van de Feniks.

Andronikos stierf op 73-jarige leeftijd, op 30 maart 1992 in een ziekenhuis in Thessaloniki, waar hij had gewoond. Hij had leverkanker en had ook een beroerte gehad. Zijn prachtige ontdekking van het graf van Philippus II van Macedonië zal voor altijd in de annalen van de geschiedenis leven.

Het was **17 december** 1624 dat Sint-Dionysios, de patroonheilige van het eiland Zakynthos, overleed. Sint-Dionysios werd geboren in 1546 op dat eiland en werd het symbool van het orthodoxe christendom in de Ionische Zee-eilanden en in het bijzonder op Zakynthos. In zijn vroege leven sloot Dionysios zich aan bij een klooster in een eilandje op enkele kilometers van de kust van Zakynthos. Na daar een tijdje gewoond te hebben, werd hij door zijn mede-monniken aangemoedigd tot priester gewijd te worden, wat hij spoedig deed. Dionysios besloot uiteindelijk om via Athene naar

het Heilige Land te reizen. Na aankomst in Athene werd hij aartsbisschop van Aigina ondanks zijn persoonlijke protesten, gemaakt in alle nederigheid. Rond het jaar 1589 maakte de patriarch van Constantinopel aartsbisschop Dionysios tot aartsbisschop van Zakynthos, en hij bleef in deze positie totdat een permanente aartsbisschop arriveerde. Daarna keerde hij terug naar zijn eilandklooster, waar hij de rest van zijn leven leefde tot zijn dood op 78-jarige leeftijd. Hij wordt nog ieder jaar op 17 december geëerd. Honderden gelovigen stromen dan naar de metropool van het eiland om deel te nemen aan een processie door de straten van het eiland terwijl leden van de orthodoxe geestelijkheid de relikwieën van Sint Dionysios aan de gelovigen tonen. Zijn lichaam is nog steeds bijna intact vijf eeuwen na zijn dood. Zie beelden van de recente liturgie op

https://youtu.be/1aY_IzpuUSw

Spreuken met bergen, zeeën en rivieren

Geen gemakkelijke, maar voor echte Griekenlandfanaten.

De zee (η θάλασσα), de bergen (τα βουνά), de rivieren (οι ποταμοί),... allemaal onderdelen van de natuur die wij in de vakantie of even tussendoor graag opzoeken. Nu bekijken we deze woorden anders. In spreekwoorden en uitdrukkingen. De letterlijke vertaling staat tussen haakjes.

Βουνό με βουνό δεν σμίγει! (Berg treft berg niet!). Dat zeggen we, een en al aangename verbazing, over iemand die we in geen tijden hebben gezien en opeens voor ons verschijnt!

Παίρνω τα βουνά (Ik neem de bergen) is te vergelijken met 'Ik neem de benen' vluchten van angst of radeloosheid.

Συνηθισμένα τα βουνά απ' τα χιόνια (De bergen zijn aan sneeuw gewend). Over iemand die door ellende en moeilijkheden wordt geplaagd; dus nog een narigheid erbij maakt niet veel uit.

Τύχη βουνό (een berg van mazzel) zeggen we als iemand een (onverwachte) meevaller krijgt. Αυτός έχει τύχη βουνό! Wat een bofkont, zeg!

Άμα δεν πάει ο Μωάμεθ στο βουνό, πάει το βουνό στον Μωάμε. Als de berg niet tot Mohammed komt, zal Mohammed tot de berg gaan. Een mooie uitdrukking over compromissen sluiten. (Let wel dat de volgorde van komen en gaan andersom is in de twee taalversies. De boodschap echter is hetzelfde: compromissen sluiten.

Το ποτάμι en ο ποταμός, de rivier. Το ποταμάκι het riviertje, het beekje.

Τον πήρε το ποτάμι (De rivier heeft hem meegenomen). Hij is geruïneerd.

Αυτός είναι σιγανό ποτάμι / ποταμάκι" (Hij is een stille rivier / stil riviertje). Over iemand die netjes en betrouwbaar overkomt terwijl stiekem van alles wat het daglicht niet kan verdragen uithaalt.

Τα σιγανά ποτάμια/ποταμάκια να φοβάσαι (wees bang voor stille rivieren/riviertjes). Stille wateren hebben diepe gronden.

Άνω ποταμών (Rivieren overschrijdend) zeggen we voor iets/iemand dat/die irritant, erg vervelend, niet te geloven is. Αυτό είναι άνω ποταμών! Dit is niet te filmen!

En figuurlijk duiden ποταμός en ποτάμι op een zeer grote hoeveelheid van iets. Zo is Μυθιστόρημα ποταμός een ellenlange roman, ποταμός δακρύων (tranen-rivier) heftige waterlanders en als το αίμα τρέχει ποτάμι (het bloed rent, vloeit als rivier) dan is er sprake van een bloedbad. Το αίμα του έτρεχε ποτάμι. Hij bloedde als een rund.

Η θάλασσα, de zee.

τα κάνω θάλασσα (ik maak er zee van). Ik maak er een zootje van.

Πυρ, γυνή και θάλασσα (vuur, vrouw en zee). Το πυρ, Oudgrieks voor vuur, nu η φωτιά (denk aan de pyroomaan) en γυνή het Oudgriekse type voor η γυναίκα, de vrouw. Volgens deze letterlijk uit het Oudgrieks overgenomen en weinig feministisch gezegde is de vrouw even gevaarlijk als het vuur en de zee. Dit is volgens sommigen toe te schrijven aan Αίσωπος (Aisopos) de bekende fabelschrijver van de Oudheid uit de 7de eeuw vóór Christus, volgens anderen aan Μένανδρος (Menandros), komedieschrijver uit de 4de eeuw vóór Christus, de vader van de Nieuwe komedie die niet meer over de politiek en de politici ging maar over personen en situaties uit het dagelijks leven.

Tenslotte Θάλασσα λάδι (Zee als olie). Niet met olie verontreinigde maar een kalme, rimpelloze zee. Σήμερα η θάλασσα είναι λάδι (vandaag is de zee olie). Geen golfje te bekennen.

Carlos Thoon

Bestemmingen

En van de grootste en meest spectaculaire rivier-grotten in heel Europa ligt in het noorden van Griekenland, in de buurt van de stad Drama. **De Aggitis-grot, Σπήλαιο Αγγίτη**, die zijn naam ontleent aan de rivier die erdoorheen stroomt, is een langwerpige natuurlijke pijp die dient als de enige uitlaatklep voor de wateren die zijn verzameld in het ingesloten bassin van Kato Nevrokopi. De rivier begint bij de bronnen bij Maara, vloeit vanuit de westkant door de laaglanden, later voegen de Filippi-wateren zich eraan toe en eindigt de Aggitis in de Strymon-rivier. De eerste geregistreerde verkenning van de grot werd gemaakt door Esprit-Marie Cousinéry, de Franse consul in Thessaloniki, die aan het einde van de 18de eeuw 40 jaar lang door de regio Macedonië reisde en verkende. Na zijn pensionering schreef hij een boek over het gebied waarin hij zijn bezoek aan de grot beschreef. Hij bezocht alleen de eerste hal van de structuur, maar schonk er de grote naam Nymphaion aan, omdat hij dacht dat dit een plaats was van aanbidding voor de oude watergoden. In de 19de eeuw werd een waterrad geïnstalleerd in de enorme eerste hal die werd gebruikt om het water in een grote pijp op te pompen. De eerste korte tunnel werd op dit moment gebouwd om de toegang tot de eerste hal te vergemakkelijken. Het water in de grot was zuiver genoeg om te worden gebruikt als drinkwater voor de stad en als irrigatie voor de omliggende tabaksvelden. Het was echter pas in 1978 dat Franse en Griekse speleologen erin slaagden de grot te verkennen tot een diepte van 500 meter. Het dak zit vol met stalactieten, waarvan sommige een diameter van 2 meter hebben. Hun kleuren zijn gevarieerd en mooi, met een speciale iriserende glans door de aanwezigheid van mineralen zoals mangaan, ijzer en koper. Een gebied in de grot genaamd de Akropolis-hal is bijzonder indrukwekkend. Het is de grootste ruimte die ooit is ontdekt in een Griekse grot: 120 meter lang, 65 meter breed en 45 meter hoog. De grootte, druipteendecoraties en de rivier die erlangs stroomt, waardoor ondergrondse oevers en rotsachtige formaties ontstaan, zorgen voor een griezelige sfeer. Op dit moment is meer dan 8 km van de grot verkend, maar slechts de helft ervan is toegankelijk voor bezoekers. Bezoekers kunnen de grot betreden via de kunstmatige ingang die is gemaakt en men kan er ongeveer een halve kilometer in lopen. Stalactieten van verschillende vormen, maten en kleuren hangen boven de grot en lijken te reiken naar degenen die langs de overspannen rivierbrug lopen. Er is echter slechts een beperkt aantal stalagmiëten in de Aggitis-grot vanwege de continue stroom van de rivier in de grot.

Systematische archeologische opgravingen in de grot en omgeving begonnen in 1992 en brachten stenen werktuigen aan het licht evenals prehistorische dierenbotten zoals neushoorns,

megakeros (reuzenherten) en mammoeten. Sommige van deze belangrijke bevindingen worden tentoongesteld in het nabijgelegen Drama Museum. Neem een kijkje in de grot met deze video: <https://youtu.be/1-WxJvFhuo0>

Top musea om te bezoeken in Athene

Nationaal Archeologisch Museum

Het Nationaal Archeologisch Museum in Athene, geopend in 1891, wordt vaak eenvoudigweg het Nationaal Museum genoemd. Het wordt beschouwd als het beste museum in Griekenland. Het herbergt 's werelds beste verzameling oude Griekse kunst, chronologisch weergegeven van 7000 vóór Christus tot 500 na Christus. Schatten omvatten sculpturen, aardewerk, sieraden, fresco's en andere artefacten gevonden in heel Griekenland, waaronder Mycene, Epidavros, Santorini en Olympia daterend uit het Neolithische tijdperk tot klassieke periodes. Er is zoveel te zien in het museum dat men het twee keer kan bezoeken.

Agora Museum

Binnen de oude Agora, een oude marktplaats die ooit het middelpunt was van administratieve, commerciële, politieke en sociale activiteiten in Athene, is het Agora-museum. Het museum is gevestigd in de Stoa van Attalos, ooit een winkelcentrum. Het werd oorspronkelijk gebouwd door koning Attalos II van Pergamon en werd later vernietigd. Het werd gereconstrueerd in de jaren 1950 door de American School of Classical Studies en de reconstructie werd gefinancierd door een donatie van John D. Rockefeller, Jr. Toegang tot het Agora-museum in de Stoa van Attalos is inbegrepen bij een ticket voor een bezoek aan de oude Agora. De exposities tonen de complexiteit van het oude leven.

Akropolismuseum

Een reis naar de Akropolis is niet compleet zonder een stop bij het Akropolismuseum, een internationaal museum van de 21ste eeuw dat de overgebleven schatten van de Akropolis herbergt. Het heeft een totale oppervlakte van 25.000 vierkante meter met een tentoonstellingsruimte van meer dan 14.000 vierkante meter. Naast het bekijken van de galerijen, zijn er tal van andere attracties voor bezoekers om van te genieten. Het museum organiseert af en toe muziek-evenementen en bezoekers kunnen genieten van hedendaagse en orkestrale concerten op de binnenplaats van het museum en het museum organiseert kleine groepsprestaties op het balkon van de tweede verdieping met uitzicht op de archaïsche galerij.

Benaki Museum

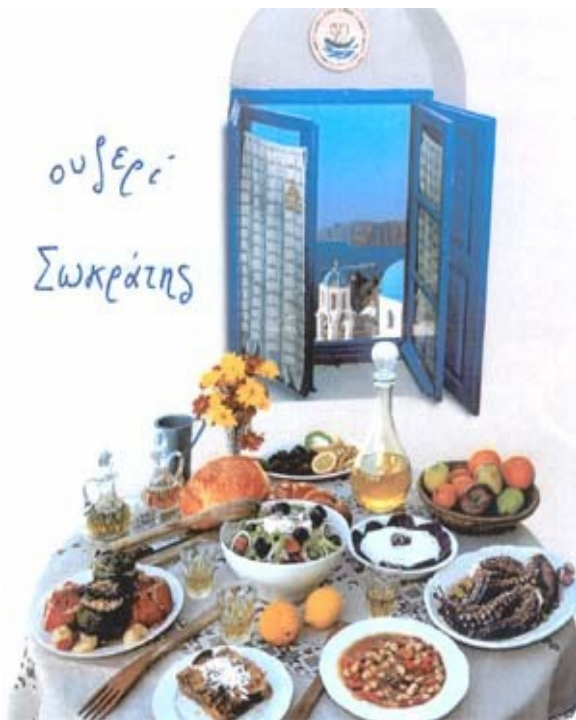
Het Benaki Museum omvat een privécollectie van meer dan 20.000 objecten die in 36 chronologische volgorde zijn ingedeeld. Het biedt een panoramisch uitzicht op de Griekse geschiedenis van het stenen

tijdperk (7000 vóór Christus) Tot de 20ste eeuw. De collectie bevat een gevarieerd scala aan Griekse kunst en kunstnijverheid, schilderijen en sieraden, lokale kostuums en politieke memorabilia. Het toont de evolutie van de Griekse schilderkunst, beeldhouwkunst en ambachten.

Museum voor Cycladische kunst

Het Museum voor Cycladische kunst bevat de overblijfselen van een cultuur die floreerde in de

Cycladen van 3200-2000 vóór Christus. Het meest opvallend zijn de semi-abstracte Cycladische beeldjes. De meeste zijn vrouwelijke vormen die mogelijk cultusobjecten van een godin religie overbrengen. De prachtige marmeren gravures zijn anders dan alles wat wordt gevonden in hedendaagse beschavingen. De eenvoud van deze marmeren beelden inspireerde vele 20ste-eeuwse kunstenaars en beeldhouwers, waaronder Picasso, Modigliani en Henry Moore.

Vlamingen en Grieken hebben zeker één ding gemeen: ze houden van een gezellige babbel, met daarbij een lekkere hap en een goed glas. En zeg nu zelf, wie kan daar niet van genieten?

De Grieken maken van hun maaltijd een sociale aan gelegenheid en het is er de gewoonte om met familie of vrienden de plaatselijke "ouzerie" binnen te stappen en een lekkere ouzo of een glas koele wijn te bestellen, waar automatisch wat meze bijhoort.

Meze kun je het best omschrijven als allerlei hapjes, en het assortiment is oneindig. Deze manier van tafelen is heel gezellig omdat het veelzijdig is, sympathiek en origineel. U kent toch zeker de typisch Griekse taverne-tafeltjes, overvol met kleine bordjes vol lekkers?

> Regelmatisch zijn er live-music-avonden <

===== Tafelen in een echt Grieks decor waarbij je je zo op een Grieks eiland waant =====

Eethuisje Socrates - bvba Wijnendale
Oostendestraat 36
8820 Torhout
telefoon 050.22.10.30 / fax 050.22.14.40
<http://www.restosocrates.be/index.asp>

Openingsuren: open vanaf 18.30 uur
op zondag ook open 's middags van 12.00 tot 14.00 uur
gesloten op woensdag en donderdag
reservaties graag telefonisch
e-mail: socrates@proximedia.be

Griekse humor

Ένας άντρας γυρνάει μια μέρα στο σπίτι και βλέπει τη γυναίκα του να φοράει ένα καινούριο πανάκριβο δαχτυλίδι. Τη ρωτάει:

– Ρε γυναίκα, που το βρήκες το δαχτυλίδι;
– Που να στα λέω άνδρα μου, πήγα για καφέ με τη Μαρία και στην καφετέρια που πήγα να πλύνω τα χέρια μου, βρήκα αυτό το δαχτυλίδι ακουμπισμένο στο νιπτήρα. Κοίταξα δεξιά, κοίταξα αριστερά, δεν ήταν κανείς εκεί. Χαζή δεν είμαι, το πήρα το δαχτυλίδι.

Μετά από καμιά βδομάδα ο άνδρας βλέπει τη γυναίκα να φοράει μια πανάκριβη γούνα.

– Ρε γυναίκα, που βρήκες τη γούνα; Αυτή είναι πανάκριβη.

Een man keert op een dag terug naar huis en ziet zijn vrouw een nieuwe dure ring dragen. Hij vraagt haar:

- Wel vrouw, waar heb je de ring gevonden?
- Hoe moet ik je het vertellen, manlief. Ik ging met Maria koffie drinken in de koffieshop waar ik mijn handen ging wassen. Ik vond deze ring gelegen op de gootsteen. Ik keek naar rechts, ik keek naar links, er was niemand daar. Ik ben niet dom, ik heb de ring meegenomen.

Na een week ziet de man de vrouw een dure vacht dragen.

- Wel vrouw, waar heb je de vacht gevonden? Deze is super duur.

- Που να στα λέω, άνδρα μου. Πήγα σε ένα καλό εστιατόριο και μόλις έφευγα μου έδωσαν αυτή τη γούνα αντί για το παλτό μου. Ε, χαζή είμαι; Την πήρα και έφυγα.
- Τί να σου πω, ρε γυναίκα; Είσαι πολύ τυχερή! Εγώ μόνο ένα σώβρακο βρήκα στο μπάνιο, και αυτό μου ήταν μικρό.

- Hoe moet ik je het vertellen, manlief. Ik ging naar een goed restaurant en zodra ik wegging gaven ze me deze vacht in plaats van mijn jas. En ben ik dwaas? Ik heb ze gepakt en ging weg.
- Wat kan ik je vertellen, vrouw? Je hebt veel geluk. Ik vond alleen een onderbroek in de badkamer, en die was te klein voor mij.

Zelfspot - Om volgend mopje te appreciëren, moet je begrijpen dat het over de zelfspot van de Grieken gaat.

Κάποιος καθόταν στο μπαρ του αεροδρομίου της Ατλάντα, όπου πρόσεξε μια πανέμορφη γυναίκα να κάθεται δίπλα του. Σκέφτηκε Πω πω, κουκλάρα, πρέπει να είναι αεροσυνοδός. Αλλά σε ποια εταιρία Ελπίζοντας να σπάσει τον πάγο, σκύβει στο πλάι και ψιθυρίζει το σλόγκαν της Delta.

- Love to fly and it shows?

Εκείνη τον κάρφωσε με ένα παραξενεμένο βλέμμα, οπότε αυτός σκέφτεται.

Σκατά, δεν δουλεύει για τη Delta. Λίγο αργότερα, θυμήθηκε ένα άλλο σλόγκαν.

- Something special in the air?

Εκείνη τον κοίταξε με το ίδιο παραξενεμένο βλέμμα, οπότε αυτός ξέγραψε και την American Airlines.

Αμέσως μετά δοκίμασε το σλόγκαν της United.

- I would really love to fly your friendly skies?

Αυτή τη φορά η γυναίκα γύρισε και του απάντησε.

- What the fuck do you want?

Αυτός χαμογέλασε, και κάθισε κανονικά στην καρέκλα του και είπε...

- Aaaa, Olympic Airways...

lemand zat aan de bar op het vliegveld van Atlanta, waar hij een mooie vrouw naast hem zag zitten. Hij dacht: Wauw, wat een poppetje, het moet een stewardess zijn. Maar van welke luchtvaartmaatschappij? In de hoop het ijs te breken, leunt hij opzij en fluistert de airline slogan van Delta.

- Love to fly and it shows?

Ze nagelde hem neer met een vreemde blik, dus hij denkt na.

Shit, het werkt niet voor Delta. Kort daarna herinnerde hij zich nog een andere slogan.

- Something special in the air?

Ze keek hem aan met dezelfde vreemde blik, dus schreef hij ook American Airlines af. Direct daarna probeerde hij de slogan van United.

- I would really love to fly your friendly skies?

Deze keer keerde de vrouw zich en antwoordde.

- What the fuck do you want?

Hij glimlachte en ging gerust in zijn stoel zitten en zei ...

- Aaaa, Olympic Airways ...

Reisverslag Patmos - deel 2

We vinden het leuk om jullie opnieuw aan boord te hebben. Jullie zitten nog steeds op de eerste rij om onze eilandhopping mee te beleven. We laten jullie mee dwalen door de smalle steegjes, mee slingeren langs de wandelpaden en kerkjes en kloosters ontdekken. Jullie mogen mee op zoek naar de eilandtradities en mee versteld staan van een nieuw staaltje gastvrijheid. In Nea Paralias 56 (oktober 2019) kon u lezen hoe de eerste week van onze reis verliep. In deze Nea Paralias 57 (januari 2020) leest u wat er in de tweede week gebeurde.

Dag 8 - 15 augustus 2019

Vandaag starten we onze dag vanuit Grikos. Grikos is een toeristische plaats maar toch lijkt het hier echt rustig. In Skala waar wij verblijven daarentegen, blijven de ganse nacht de auto's en brommers voorbij zoeven. De vredige baai ligt vol plezierbootjes en enkele zeilboten. We wandelen rond de baai en gaan via Petra Beach verder zuidwaarts en komen zo in Diakofti, aan de andere kant van het eiland. Vooral de rots in Petra lijkt Milan en Nick interessant. Daar willen ze per se boven op staan. Nadien wandelen we rustig terug. Vervolgens rijden we naar Sapsila Bay. Hier vinden we twee strandjes. Een eerste is een zandstrandje waar ook enkele vissersbootjes en plezierbootjes liggen. Een tweede heeft grote keien maar heeft ook iets apart. Het ligt namelijk aan de voet van een klooster (Agios Nektarios).

Vanop de aanlegsteiger achteraan het klooster kan je zo de zee inspringen.

Op het eerste strandje laten we Milan en Nick zich een dik uur uitleven. Beide stranden zijn opvallend rustig. Heeft de feestdag hier iets mee te maken? Ik hou van het geluid van de zachtjes aanrollende golven. Een geluid dat hier niet overstemd wordt door lawaaierige badgasten of joelende kinderen. We nemen ons middagmaal wat later dan gewoonlijk maar nemen daarna rust. We sparen onze krachten nog een beetje voor vanavond. Om 19 uur komen we aan bij het kerkje van Geranos. Wat een drukte is er hier al! De dienst blijkt juist begonnen, buiten, net voor het bevallige kerkje. We zitten op een hoogte en hebben een adembenemend zicht op de wijde omgeving. De laaghangende zon geeft de witte gevel van het kerkje een warm witte gloed.

Onze hotelbaas blijkt te helpen bij de organisatie. Wanneer hij ons ziet komen raadt hij ons aan om onmiddellijk plaats te nemen aan een tafel, kwestie van niet de ganse avond te moeten rechtstaan. Iets voor 20 uur wordt de dienst door de pappas en de organisatoren afgesloten met chronia polla. Alle aanwezigen krijgen koffie en koekjes aangeboden. Ondertussen gaat de zon onder en dat zorgt voor een prachtig schouwspel. Haastig worden de fotoestellen en smartphones bovengehaald. Het volk blijft beetje bij beetje toekomen. Een half uurtje later kunnen we aanschrijven voor een warme maaltijd: een gemarineerde varkenskotelet met rijst, samen met een blik bier. Het wordt wat aanschrijven en drummen vooraleer iedereen een portie kan bemachtigen.

Rond 21 uur begint het orkest te spelen en onmiddellijk wordt er ook gedanst. Het is zeer gevarieerde muziek en redelijk veel dansen komen aan bod. Ik ben niet te houden en na een paar minuten sta ik ook al in de cirkel. Al gauw druipet het zweet van mijn lichaam en zelfs mijn haar is kletsnat. Maar ik zie dat het bij de andere dansers niet beter is. We hebben een leuke tijd, fotograferen, filmen en dansen.

Rond 23.15 uur denken we toch dat het welletjes is geweest. Ik heb zojuist nog een Ikariotikos gedanst, één van mijn lievelingsdansen, maar moest voortijdig opgeven. Mijn conditie liet me in de steek.

Op weg naar ons hotel, ter hoogte van Kambos Beach, loopt er veel volk op straat. We rijden dus toch maar voorzichtig. Een tweehonderd meter verder wordt onze weg versperd. De dansers hebben er de straat ingenomen terwijl de typische muziek bijna de ganse baai vult. We slaan het aangename tafereel gade en genieten wat mee. Enkele minuten later maken de dansers plaats om ons te laten doorrijden. Ik vraag mijn gezelschap wat ze vonden van deze avond. Iedereen is eensgezind: dit was een écht fantastische avond!

Dag 9 - 16 augustus 2019

Vandaag trekt de dag zich pas heel langzaam op gang. Ten eerste natuurlijk omdat we al een uurtje langer in bed zijn gebleven. En ten tweede omdat deze morgen er een foutje gebeurt net vóór het verzenden van mijn verslag. Mijn ganse tekst is verdwenen. Ik had vannacht nochtans zo mooi gewerkt! Er zit niet anders op dan tijdens het ontbijt een nieuw verslag in te tikken.

We vertrekken naar de Merika-baai en maken daar een wandeling. Nadien pauzeren we even op het strand. We vervolgen met een uur zwempret aan Chochlakia Beach. Na de middag komt er nog een extraatje voor Nick en Milan: terwijl wij een glaasje drinken op een terras mogen zij een uurtje kajakken. Het was wel eventjes nadenken op welk strand we nu juist die kajakken hadden gezien. We reden eerst naar Grikos maar daar was het niet. Ik dacht dat het in Agriolivados was en dit blijkt gelukkig wel te kloppen. Milan en Nick genieten er

enorm van. Aangezien het hier meer dan 33 graden is, is dit een leuke verfrissing

Als afsluiting van onze laatste dag met de auto, rijden we nog eens tot aan Hora. De smalle steegjes van het hagelwitte middeleeuwse doolhof zijn compleet verlaten. En bijna lopen we er verloren!

We komen aan het Zoodochos Pigi-klooster dat nu gesloten is voor het publiek. We zijn er helemaal alleen. We worden aangesproken door een nonnetje en hebben er een gesprek over geloof, waarden, het leven... Op haar vraag welke relikwieën er bewaard worden in de kathedraal van Sint-Michiel en Sint-Goedele in Brussel, moeten we het antwoord schuldig blijven. Ze vindt dat we wel wat katholieker zouden mogen zijn, maar haar kritiek klinkt toch heel vriendelijk. Graag zou ze ons nog verder ontmoeten, maar nu moet ze de klokken luiden voor de vespers. Nick vraagt als hij dat mag fotograferen. Het nonnetje uit haar respect voor ons. Ze heeft wel blijkbaar genoten van ons gesprek. Maar ze zegt dat ze geen fotomodel is en daarenboven is fotograferen normaal verboden in het klooster. Blijf maar gerust even kijken, zegt ze. Als slot geeft ze ons nog de wijze raad mee van haar vader: "De beste camera zijn jouw ogen en die foto's bewaar je in je hart". We zullen het onthouden, dat hebben we haar beloofd.

Morgen verlaten we het eiland Patmos en dat vieren we met een iets 'uitgebreider' avondmaal. We kiezen voor een restaurant waar we eerder al langs gingen dus we weten dat de porties er groot zijn. Toch worden er ook voorgerechten gekozen. We krijgen felicitaties van de obers omdat we het allemaal opgegeten hebben (of toch bijna). Maar ik heb gewoon veel te veel gegeten. Lekker was het wel.

Dag 10 - 17 augustus 2019

We kiezen om vandaag nog eens terug naar Chora te gaan want er is nog een gedeelte dat we niet gezien hebben. We verkiezen de bus om ons daarheen te brengen.

We dwalen wat rond in de steegjes en gaan nadien nog eens terug naar ons nonnetje van gisteren. Haar gezicht klaart op als ze ons ziet! Ze raadt ons aan om eerst een bezoekje te brengen aan het ikonenmuseum en dan naar haar terug te gaan. Na ons museumbezoek vertelt ze ons over het eiland, over het ontstaan van het klooster en over het mirakel van Patmos dat hier in 1955 zou hebben plaatsgevonden. Als we afscheid nemen en net weer buiten zijn, worden de jongens weer binnen geroepen. Er staan twee grote bidons met water die moeten binnen gedragen worden en daarvoor kan ze dus wel wat mankracht gebruiken.

We keren terug naar de haven via het wandelpad en op een half uurtje stappen staan we alweer beneden. We drinken een verse fruitsap, samen met een pikilia (een bord met een variatie hapjes). Zoals het hoort in het échte Griekenland krijgen we gratis elk ook een glas water aangeboden. Dit is een oud gebruik in Griekenland dat door de komst van het toerisme op veel eilanden stilaan verdwijnt, maar wij hebben het gratis water op deze vakantie wel al verschillende keren gekregen, hetzij in aparte

glazen, hetzij in een kan. En met de warmte doet zo'n glaasje fris water altijd deugd.

Na de middag blijven we op een bankje in de haven. We zijn door ons programma en kunnen niets anders doen dan het vertrek van onze boot af te wachten. Deze is voorzien omstreeks 16 uur.

De boot legt eerst aan in Arkoi, ook een klein bevallig eilandje, en iets na 17 uur aan het toch iets grotere Agathonissi (14,5 km²).

We worden opgehaald aan de haven en worden naar onze heel ruime, moderne studio-appartementen net boven de haven gebracht.

We maken alvast een kleine verkenning van de omgeving. Aan de haven is er een klein winkeltje waar we ons brood, drank en toespisjes kunnen kopen. De prijzen zijn er niet echt goedkoop, maar dat komt allicht omdat bijna alles per boot moet worden aangevoerd. Er zou iets hoger gelegen één bakker zijn die drie keer in de week de ongeveer 100 bewoners voorziet van vers brood. Er zijn ontelbaar veel kerkjes. We hebben hier natuurlijk geen uitgestrekt zwembad aan onze kamerdeur, maar wel verschillende hele schone stranden die ons uitnodigen als het in de namiddag wat te warm wordt. Daarenboven hebben we ook nog een keuze van verschillende cafeetjes en vier tavernes. Jawel, vier tavernes voor een honderdtal mensen. Dat moeten hier Bourgondiërs zijn! En wat is het hier stil! Behalve de twee auto's die ons, samen met nog een ander koppel, kwamen halen aan de haven, hebben we nog geen enkele auto gezien. Wat zullen we hier goed slapen!

's Avond gaan we eten in het restaurant dichtst bij onze kamer; dat is eigenlijk het restaurant dat het verst verwijderd is van de haven. We weten niet goed wat te verwachten. De kaart is eerder beperkt maar de prijzen zijn zeker niet te hoog. Met een voorzichtige nieuwsgierigheid polsen ze naar onze afkomst. Als de gerechten op tafel komen, weten we dat we hier goed zitten. Pure smaken en geuren; hier zien ze ons de volgende dagen zeker nog terug.

Dag 11 - 18 augustus 2019

Vandaag een tikkeltje minder warm en veel wind (windkracht 5). We willen onze inspanningen nog beperken. We vertoeven hier lang genoeg op het kleine eiland om elk bereikbaar hoekje gezien te hebben. Dus verkennen we de haven (Agios Georgios), Megalo Chorio (het grootste dorp, door ons smalend ook 'de stad' genoemd) en Mikro Chorio (klein dorp) ten gronde. In Megalo Chorio vinden we nog een tweede winkeltje met een zeer beperkte keuze aan voedingsmiddelen.

De zaken die ons opvallen aan Agathonissi:

- de stilte (natuurlijk): maximaal drie auto's en twee brommers zijn we tegengekomen tijdens onze wandeling; we hebben tijdens de wandeling ook eens geluisterd (op een moment dat iedereen eens wou zwijgen) en de geluiden die we konden horen waren enkel de wind, een geitenbel en na een tijdje ook een mekkerende geit.

- de vriendelijkheid: bijna iedereen zegt ons goedendag, een chauffeur steekt haar hand op en roept kalimera door haar raampje, een man die op zijn dak aan het werken is roept ons yassas, you're welcome! en een vrouw presenteert me een takje kruiden om thee van te maken (geen idee welk kruid dit is, maar ik heb wel m'n thee gemaakt en opgedronken).

- de netheid: Agathonissi is zeer proper in vergelijking met sommige andere eilanden. We hebben ook meermaals een verkeersbord gezien op straat waarop opgeroepen wordt om het eiland proper te houden - jammer genoeg staat het bord enkel in het Grieks, niet dat er hier zoveel toeristen zijn, maar alle beetjes kunnen toch helpen, zou ik denken.

Als je de dorpen verlaat, kom je aan boerderijtjes waar ze wat geiten en kippen hebben en de boerenstiel echt nog op de oude manier uitoefenen. Hier is er nog niet veel sprake van moderne tijden. Slechts weinig mensen op het eiland kunnen Engels. Ik hoor dat Nick met handen en voeten gecommuniceerd heeft met een dame. Met wat goede wil (en tellen op de vingers) lukt dus veel.

In de namiddag rusten we uit en gaan we naar het strand in de haven. Het is er helemaal niet druk. Een Griekse vrouw van maximaal 60 jaar heeft allicht hetzelfde probleem aan haar benen als ik, maar dan vele gradaties heviger. Ze kan nauwelijks lopen. We helpen haar de zee in en nadien de zee weer uit en helpen haar terug tot op straat. Het was mooi om te zien hoeveel beter ze zich voelt in het water. De talloze kilo's water in haar benen voelt ze er veel minder. Ze is haar 'helpers' zeer dankbaar.

Na beraadslaging en overleg, gaan we voor ons avondmaal naar het visrestaurant aan de haven. Het is duidelijk dat dit het adres is waar de toeristen samen hokken. Niet het adresje waar wij naar zoeken. Morgen dus terug het restaurantje hogerop; daar geraken de toeristen niet en de sfeer is er veel beter. Daarenboven moet die mens ook zijn brood verdienen!

Dag 12 - 19 augustus 2019

Het weer blijft 'behoorlijk'. De temperatuur gaat niet veel boven de 30 graden en de krachtige wind is er nog steeds. Ideaal dus om er vandaag iets steviger tegenaan te gaan.

Na het ontbijt vertrekken we richting Katholiko. Onderweg komen we weinig tegen, behalve de mooie kerk van Metamorphosi Sotiros. We hebben wel mooie uitzichten op de zee en het eiland.

Katholiko is het vierde en laatste 'dorp' dat we bezoeken op het eiland. Meer dan enkele zeer primitieve huisjes staan er niet. Het dak van de huizen wordt blijkbaar waterdicht gehouden door enkele zeilen die erop liggen. Drie vissers zitten voor hun huisje een babbeltje te slaan. Tussen enkele mooie vissersboten ligt ook een zeer oude, geroeste boot. Ik vind het een ietwat zielig beeld.

We volgen enkele baantjes in de omgeving van Katholiko, maar vinden enkel troosteloze toestanden en lelijke dingen. Het eiland laat zich hier van een andere kant zien. We zien het stort van het eiland,

opslag van bouwmaterialen, lokale betoncentrale, gedumpte oude vrachtwagenbanden die tot op de draad versleten zijn... Geen fraai beeld!

Wat verder, een mooi gebouw. Alleen de laatste afwerkingen zijn niet gebeurd. Volgens een infobord is het iets dat gebouwd werd met subsidies van Europa. Maar het staat er te staan en wordt dus niet gebruikt. Welk verhaal gaat hierachter schuil? Dat is iets wat me kwaad maakt en waar ik in elk geval veel vragen over heb.

We wandelen terug richting onze kamer, maar in het begin van het dorp Megalo Chorio nemen we een baan die de heuvel afgaat en eenmaal beneden terug omhoog gaat richting de kerkjes van Ag Ioannis en Ag Irini. Het verzorgd geheel is aangenaam aangelegd met veel groen eromheen en met plaats om te zitten. Van hieruit hebben we ook de mogelijkheid om nog verder te stappen tot aan de top van de heuvel en dit willen we ook doen. We hebben mooie uitzichten op het dorp Megalo Chorio en baaien met smaragdgroen water. Op de top van de heuvel staat de vlag fameus krachtig te wapperen in de wind. Hier bevindt zich het Charalambos-kerkje. Dit is het mooiste stuk van onze wandeling dat het minder fraaie een beetje doet vergeten.

We stappen terug naar onze kamer en hebben nood aan een kleine verfrissing. We wandelden van 9 uur tot 14 uur, met enkel kleine pauzes. Tijd dus om af te zakken naar de haven voor een verse fruitsap en een snack. Rond 15.30 uur nemen we onze siësta, gevolgd door nog een strandbezoekje. Vanavond gaan we terug eten in ons restaurant van eergisteren. Heel goed gegeten en toch vriendelijk geprijsd. We nemen twee grote salades, een schotel met een assortiment gegrild vlees (voldoende voor vierpersonen), een halve liter wijn, twee frisdranken en een grote fles water. We betalen 33 euro, fooi inclusief!

Dag 13 - 20 augustus 2019

Gisterenavond hadden we met de jongens afgesproken dat zij morgenochtend om 8 uur beneden in de haven brood zouden halen. Terwijl zou ik de tafel dekken. We willen zoveel mogelijk genieten van de ochtendkoelte en verkieszen dus om rond 9 uur te vertrekken op wandeling. Maar iets voor 8 uur is er in de kamer naast ons geen leven te bespeuren. Na veelvuldig kloppen op de deur komt er daar toch een slaapkopje de deur open doen...

Ik por hen aan om zich wat te haasten, maar er is met moeite leven in te krijgen... Dus loopt Chris maar snel om brood terwijl ik de rest van het ontbijt klaar zet. Uiteindelijk kunnen we toch om 9 uur vertrekken. Het begin van onze weg is dezelfde als die van gisteren, tot aan het kerkje van Metamorphosi Sotiros. Maar nu kiezen we hier voor de afslag naar Toloï. In de baai zien we enkele reddingsvesten tussen de rotsen liggen. Zou dit van vluchtelingen kunnen zijn die de oversteek gemaakt hebben vanuit Turkije? Dit is mogelijk, want van hieruit zie je Turkije goed liggen. De Turkse kust is vlakbij.

Verder komen we bij een viskwekerij. We komen aan een hek, maar het hek staat open en dus lopen we binnen. We komen aan een bedrijfje waarvan de poort open staat en dus is de nieuwsgierigheid gewekt. Een vijftiental mensen zijn er druk bezig om aan de lopende band vissen in te pakken in isomo verpakkingen. Het blijkt goudbrasem te zijn. Samen met verkruid ijs wordt hij verpakt per 5 kilogram en gaat dan de koelvrachtwagen op. Ze blijken goed geïnstalleerd en er wordt goed doorgewerkt. Op korte tijd is een grote bak met goudbrasem volledig verwerkt. We vragen ons wel af waar deze vis naar toe moet en hoe lang de reis nog zal zijn vooraleer de vis uiteindelijk op een bord zal belanden. Vandaag is er alvast geen boot meer waar de koelvrachtwagen op kan. Vóór morgen kan de vis dus niet getransporteerd worden. Het was wel eens interessant om zien. En het personeel liet gewillig toe dat we eventjes toekeken van aan de zijlijn.

Nadien kiezen we voor het paadje dat langs de Poros bay loopt tot aan het Ag Nikolaos kerkje. Vervolgens verpozen we eventjes op het strand onder het kerkje. We zijn er helemaal alleen.

Om 13.20 uur zijn we terug op de kamer en gaan iets gaan eten in de haven. De namiddag wordt op de gebruikelijke manier gevuld met rust en strand. En (natuurlijk) kiezen we voor het avondeten weer ons restaurantje van gisterenavond.

Dag 14 - 21 augustus 2019

Het moment van afscheid nemen van Agathonissi breekt aan. We maken onze valiezen en genieten nog wat op het terras van het hotel. Milan en Nick lopen nog eventjes naar de haven om foto's te nemen. We nemen afscheid van de hoteluitbater en willen zelf met onze valiezen op het gemakje naar beneden wandelen. Maar daar is geen sprake van. Ze willen per sé de valiezen brengen met de auto. Dus gaan we met z'n allen zonder valiezen naar de haven. We installeren ons aan de snack-bar vlak naast de aanlegsteiger en bestellen er ons enkele slaatjes. Het is wachten tot uiteindelijk de pappas toch z'n kantoortje komt open doen zodat we onze boottickets kunnen kopen. Het is tijd voor de boot. Maar geen boot in aantocht. Ook nog geen valiezen! Toen we tien minuten na het normale vertrek nog geen valiezen hebben, wordt Chris wat ongerust.

Nog wat later komt de boot de baai om. Maar nog geen valiezen... Op het moment dat de boot aanlegt, komt de hoteleigenaar aangereden. Het is zoals Milan aan Chris heeft gezegd: in Griekenland hoeven we ons nooit ongerust te maken; alles valt in de plooi. We hebben al genoeg ervaring om dat toch te weten.

Door de bootvertraging komen we pas na 14 uur aan in Pythagorion (Samos). We gaan snel naar ons hotelletje, checken in en proberen zo snel mogelijk terug buiten te staan. We willen nog naar de tunnel van Eupalinos en deze sluit al om 15.30 uur zijn deuren. Gelukkig kunnen we nog net aansluiten voor de laatste groep die de tunnel

ingaat. Het is wel eens interessant om zien maar het is een groot commercieel gedoe geworden. Het aquaduct werd gebouwd in de 6de eeuw voor Christus en werd minstens 1.100 jaar gebruikt! Om het te laten vooruit gaan, waren de slaven aan beide zijden van de berg beginnen graven en zijn in het midden inderdaad bij elkaar uitgekomen. Hoe ze hierin geslaagd zijn, zonder de huidige kennis van driehoeksmeetkunde enzovoort is nog altijd een raadsel. Nadien gaan we naar het klooster van Panagia Spiliani. Het bijzondere aan dit klooster is de kerk met een felblauw altaar gelegen in een grot. Het is een speciale plek. In de grot is ook een bron waaraan geneeskrachtige eigenschappen worden toegeschreven. Voor onze laatste avond gaan we nog eens redelijk uitgebreid eten in het restaurant dichtbij ons hotel. Het is er echt druk. Blijkbaar zijn er veel toeristen die al de weg vinden hierheen en de soms smakeloze strandtavernes de rug toe keren.

Dag 15 - 22 augustus 2019

Onze vakantie zit erop. Zonder twijfel hebben we weer een deugddoende, interessante, ontspannende en smaakvolle vakantie gehad. Op het einde van een vakantie blik je ook altijd eens terug. En dan vraag ik me af welk eiland ik nu het best vond.

Op Patmos was er meest te zien. De panigiri (volksfeest) was onvergetelijk. Maar de kleine

eilanden Fourni en Agathonissi hadden andere troeven. Op zo'n piepklein eiland is de rust compleet. Hier voel je een bijzondere harmonie met de omgeving. Hier leef je niet op het tempo van je uurwerk maar op het tempo van het eiland. Grieken worden vaak bestempeld als luiertjes maar dat zijn ze niet. Ze hebben wel tijd, héél veel tijd voor hun burens, dorpsgenoten en vooral voor hun familie. Grieken leven met hartstocht : als ze praten dan gaan ze tekeer alsof ze ruzie hebben; als ze dansen leggen ze hun ziel bloot; als ze feesten dan weten ze van geen ophouden; als ze iemand welkom heten dan overloden ze die met gastvrijheid. Ze weten nog wat écht belangrijk is in het leven, hebben een uitzonderlijke veerkracht en staan positief in het leven.

Grieken leven op een andere, gezondere manier. Als ik terug kom uit Griekenland wil ik deze levenswijze zo lang mogelijk aanhouden maar dat duurt meestal niet lang... Thuis komen met hopen was, boodschappen doen, de mails overlopen, de post openen, op tijd naar het werk moeten vertrekken, is meestal al voldoende om te vervallen. En dan denk ik even terug aan wat we allemaal hebben meegemaakt, aan mijn bijzondere 'zen'-momentjes, aan de prachtige verlaten stranden, aan de stilte, aan hoe het leven op de kleine eilandjes siga-siga voortkabbelt op het tempo van de golfjes...

Tradities

Het woord **Γούρι (Gouri)** betekent zowel 'geluk als 'geluksbrenger' in het Grieks. Objecten en praktijken waarvan wordt gedacht dat ze geluk aantrekken, maken deel uit van oude gebruiken die door de eeuwen heen hebben bestaan - en worden vooral vaak gezien tijdens Nieuwjaarsvieringen in Griekenland.

De eerste vorm van geluksbrengers die we kennen waren talismannen, met primitieve voorstellingen van de natuur en replica's van degenen die ze droegen. Tegenwoordig dragen christenen op dezelfde manier soms heilige iconen en andere parafernalia in de hoop dat de heiligen hen zullen beschermen tegen ongeluk.

Veel moderne Grieken, ook christenen, dragen nog steeds deze oude geluksbrengers en nemen deel aan een reeks nieuwjaarstradities op basis van tijdloze volksovertuigingen. Sommige charmes worden verondersteld het kwaad uit te drijven en geluk aan te trekken, vooral tijdens de feestelijke dagen van Kerstmis en Nieuwjaar. De meest voorkomende symbolen die we tijdens Nieuwjaarsfeesten zien, zijn de granaatappel, de ui en de munt in de Vasilopita-cake die iedereen graag wil ontvangen, zodat hun jaar met veel geluk begint.

Al duizenden jaren wordt de **granaatappel** door verschillende volkeren en culturen beschouwd als

het ultieme symbool van vruchtbaarheid, overvloed en geluk. Voordat ze hun intrek namen in een nieuw huis, gooiden oude Grieken een granaatappel tegen de drempel, een gewoonte die zelfs vandaag nog steeds voorkomt op nieuwjaarsdag. Het breken van een granaatappel is een van de meest gebruikelijke gewoonten voor het nieuwe jaar en betekent een goed begin van het jaar. Omdat de rood gekleurde voedzame vrucht wordt beschouwd als een symbool van leven en geluk. De gewoonte vraagt om de persoon die wordt beschouwd als het gelukkigste familielid, een granaatappel op de voordeur van het huis breekt nadat de feestvierers goede wensen hebben uitgewisseld.

Oude Grieken geloofden dat de robijnachtige arils (zaden van de granaatappel) overvloed symboliseerden, misschien vanwege hun hoeveelheid. Ze vertegenwoordigen ook vruchtbaarheid, eeuwigheid en geluk. In de moderne tijd dicteert de Grieks-orthodoxe traditie dat op oudejaarsavond de familie buiten bijeenkomt en wanneer de klok middernacht slaat, een granaatappel wordt gerold en op de voordeur van het huis wordt geslagen. Hoe meer zaden zich op de grond verspreiden, hoe gelukkiger het nieuwe jaar zal zijn.

Als alternatief kan dit gebruik voorkomen op Nieuwjaarsdag wanneer de familieleden hun beste kledij dragen, naar de kerk gaan om de Goddelijke

Liturgie van Vasil van Caesarea bij te wonen en het nieuwe jaar te verwelkomen. De man des huizes neemt een granaatappel mee naar de kerk om het fruit te laten zegenen en wanneer de familie thuishoort, klopt hij op de deur zodat hij de eerste persoon is die het huis in het nieuwe jaar binnengaat. Hij slaat dan de granaatappel voor de deur of tegen de deur en hij doet de wens dat de sappige, overvloedige, robijnachtige segmenten van het fruit het huis overspoelen met een goede gezondheid en geluk en er zoveel vreugdevolle dingen gebeuren als de granaatappel zaden heeft. De granaatappelbomen waren al sinds de oudheid bekend en werden genoemd in de Odyssee van Homerus, waar ze groeien op het eiland Scheria of Phaeacia in de tuinen van koning Alcinoos. Verder verwijzen Theophrastos en Hippocrates ook naar de vrucht voor zijn helende eigenschappen. De meest gerenommeerde mythe geassocieerd met de granaatappelvrucht is die van de ontvoering van Persephone door Hades. Volgens de mythe bood Hades de vrucht aan Persephone aan om hun eeuwige band te bezegelen. De granaatappel was ook nauw verbonden met de Eleusinische mysteriën omdat priesters kransen van takjes van granaatappelbomen droegen tijdens deze ceremonies. Veel archeologische vondsten bewijzen dat de granaatappelvrucht in de oudheid bekend was in het Middellandse-Zeegebied omdat het werd weerspiegeld in oude kunst. In Phylakopi op het eiland Milos werden granaatappels op urnen geschilderd. Bij Akrotiri op het eiland Santorini brachten opgravingen urnen aan het licht met motieven van de granaatappel. Op het eiland Kreta dragen Minoïsche vondsten ook de vruchtvorm in schilderijen uit de 17de eeuw vóór Christus. Het Nationaal Archeologisch Museum in Athene herbergt een messing granaatappel ontdekt op de Akropolis. Granaatappel is voedzaam en rijk aan suikers, vitamines A, B, C, mineralen zoals fosfor, kalium, natrium en ijzer, en heeft meer antioxidanten dan rode wijn of groene thee. Deze wonderbaarlijke vrucht is ook een unieke natuurlijke cosmetica. Bekende Griekse cosmetische bedrijven, die hun producten baseren op natuurlijke ingrediënten, gebruiken granaatappel in veel producten voor huidverzorging en anti-aging eigenschappen.

De gewoonte om **een enorme ui buiten het huis te hangen**, bekend bij alle Grieken, gaat terug tot de oudheid als een symbool van regeneratie en gezondheid. Deze perceptie is te danken aan de grote vitaliteit van de uibol, die kan worden gehandhaafd en zelfs over een jaar kan ontspruiten zonder zelfs in de grond te zijn. In vele gebieden van Griekenland zie je nog steeds mensen een oude ui buiten hangen op oudejaarsavond.

De **vasilopita-cake** is de belangrijkste gewoonte van het Griekse Nieuwjaar en een van de weinige oude gebruiken die ons door de eeuwen heen zijn

overgeleverd. In de oudheid was er een feestelijk brood dat de oude Grieken de goden aanboden tijdens grote landelijke feesten. Een voorbeeld van deze feesten is de 'Kronia', het feest van de god Cronus, waarvan het woord $\chi\rho\nu\nu\omicron\nu\varsigma$ (jaar) is afgeleid. Tijdens de Kronia maakten mensen cakes en taarten waarin ze een munt plaatsten. Wie toevallig het stuk met de munt kreeg, zou het hele jaar geluk hebben. De feestbroden waren rond, net als de huidige Vasilopita. Traditioneel was de munt zilver of goud en had echte geldwaarde, naast het geluk dat het zogenaamd zou brengen. Tegenwoordig zijn de munten die in de Vasilopita-cakes worden gebruikt, meestal symbolisch.

Nog een oud gebruik die Grieken volgen met de komst van het nieuwe jaar wordt **podariko** genoemd, van de root pod- of voet, wat 'goede voet' betekent. Losjes vertaald betekent dit dat de persoon die het eerst voet in uw thuis zet in het nieuwe jaar, iemand moet zijn die geluk brengt en ook eerst met de juiste voet binnenkomt! Zelfs vandaag de dag zijn mensen in Griekenland bijzonder voorzichtig om te weten wie als eerste hun huis in het nieuwe jaar zal betreden. Op oudejaarsavond zullen ze meestal iemand uitnodigen waarvan ze denken dat het geluk zal brengen om de eerste te zijn die hun huis binnenloopt zodra het nieuwe jaar aankomt. Zodra de 'gelukkige' persoon het huis binnenloopt, moeten de eigenaren op iets stappen dat van ijzer is gemaakt, zodat het gezin het hele jaar zo sterk als ijzer of gezond zal zijn. De vrouw des huizes kust de persoon die de podariko maakt en geeft hem of haar meestal appels of walnoten en een zoete kweepeer of een andere lekkernij die voor de vakantie is gemaakt.

Op het Griekse eiland Amorgos loopt een familielid altijd eerst het huis binnen wanneer ze terugkeren uit de kerk. Met een klein heilig icoon loopt de gekozen persoon twee stappen het huis in en zegt: "Goed, kom binnen." Dan zal hij of zij zich omdraaien en verklaren "Kwaad, ga eruit". Dit wordt drie keer herhaald.

Ten slotte zal de persoon voor de laatste keer "Goed, kom binnen" zeggen, en ze gooien een granaatappel op de drempel terwijl ze iedereen een gelukkig nieuwjaar wensen.

De podariko-gewoonte wordt toegeschreven aan bisschop Gregorius van Nyssa (ongeveer 335 tot ongeveer 395), die naar verluidt zei dat mensen op nieuwjaarsdag een persoon zouden moeten ontmoeten of naar huis moeten brengen waarvan zij denken dat het hen geluk zou brengen.

Deze Griekse traditie zien we ook in andere culturen, bijvoorbeeld in Noord-Engeland en Schotland: daar is het bekend als *First Foot* en in het Manx-Gallisch (een Keltische taal van het eiland Man) is het bekend als *quaaltagh* of *quaaltagh*.

‘Men in tights’⁽¹⁾ - De evzones

Een kijkje achter de schermen bij het kruim van het Griekse leger.

Met bijna 6 miljoen zijn ze, de toeristen die per jaar de Griekse hoofdstad Athene bezoeken. Maar of ze nu met een reisorganisatie zijn gekomen of op eigen houtje, ze houden allemaal wel eens halt bij één van de must-see attracties van de stad, het graf van de onbekende soldaat. Het bekijken van de wisseling van de wacht is voor velen een schouwspel dat ze niet willen missen, al is het maar om de bijzondere manoeuvres van de *mannen in witte rokjes en de eigenaardige passen*, of om te kunnen blinken en stralen op de vakantiekiekjes naast zo'n typisch Grieks uitgedoste Adonis. Aan foto- en videomateriaal is er geen gebrek. Het is een uitgelezen spot voor een selfie, Grieks parlement en vlag op de achtergrond. Bij een groepje jongeren ontbreekt elk greintje respect terwijl ze de passen die ze net gezien hebben, proberen te imiteren tot hilariteit van de rest van het gezelschap. Mensen komen en gaan, voeren de duiven die tussen de menigte proberen een kruimeltje mee te pikken. Venters van allerlei prullaria proberen op een andere manier ook een kruimeltje mee te pikken. Ik sta stil, haast even stil als de man in uniform hier voor mij. Ik kijk naar hem en hij kijkt in de leegte. Zijn blik priemt over het Syntagma-plein, door de winkelstraat Ermou, langs het Byzantijnse kerkje van Kapnikarea, verder nog dan de oude stadspoorten van Athene in Kerameikos. Hij lijkt wel in een trance, ware het niet dat zijn oplettendheid niet taant. Wanneer een toerist de enkele trappen beklimt en dichterbij een kijkje wil nemen bij de cenotaaf (2) en de beeltenis van de onbekende soldaat, slaat de wachter de kolf van zijn geweer, een M1 Garand (3), luid neer op de grond. De dame die net naast hem stond om te poseren voor een foto krijgt de schrik van haar leven en springt haast een meter omhoog; je zou voor minder. Een militair die toezicht houdt op het gebeuren komt in actie en begeleidt de toerist in shorts en op sandalen met daarin witte sport-sokken weer netjes naar beneden, op respectabele afstand. Ik erger me, ongetwijfeld zelfs meer dan de wacht in kwestie, totdat ook ik uiteindelijk opga in het gevoel van trots en dankbaarheid in dit unieke moment, en de wereld wel verder lijkt te draaien zonder mij, of zonder ons drie om correct te zijn. Ontelbare keren heb ik hier gestaan, bij zon en bij regen, met natte papsneeuw onder de voeten of tijdens een hittegolf wanneer de lucht boven het plaveisel lijkt te trillen, bij dag of bij nacht en ontij, en de uren daar tussenin, opgenomen in een menigte van volk of zelfs helemaal alleen. Het heeft me telkens ontroerd tot in de kern van mijn wezen, om voor even mijn sightseeing en het dwalen door de stad een halt toe te roepen en respect te tonen voor iets wat het

belang van een individu overstijgt. Toch moet ik erkennen dat het moment voor mij heel wat vlugger voorbij gaat dan voor de haast versteende mannen hier voor mij. Terwijl ik mijn blik afwend en verder trek naar het leven dat zich voor mij bevindt, blijven zij achter, bewakers van heden, verleden, en toekomst.

Maar wie zijn die *mannen in rokjes en lange kousen* die geen krimp geven? Laat me jullie de elite van het Griekse leger voorstellen: de evzones (ο εύζωνας, meervoud οι εύζωνες). Deze benaming gaat al terug naar de tijd toen Homeros de Ilias schreef en betekent zoveel als 'de goed-gedordelen'. In de volksmond worden ze ook vaak *tsoliades* geheten (τσολιάδες), een verbastering van stoliades (opgetuigden), naar het uitdossen in het uniform dat ook koning Otto zichzelf aanmat voor officiële ontvangsten. In 1867 begon hun geschiedenis, toen ze als leden van de lichte infanterie voornamelijk instonden voor de grensbewaking. Door hun ongeëvenaarde dapperheid kregen ze al vlug een heldenstatus aangemeten. Als keurkorps van het Griekse leger veranderde de naam van hun regiment meerdere keren, maar sinds 1974, met de afschaffing van het koninkrijk, behoren ze tot de Presidentiële Wacht (Προεδρική Φρουρά). Ze hebben hun hoofdkwartier in de nationale tuin in Athene, achter het parlamentsgebouw, met ingang aan de Herodes Atticus Avenue. Heden ten dage is hun functie louter symbolisch, maar hun taak valt niet te onderschatten.

Ik sprak over dit onderwerp met mijn meest dierbare vriend en zielsverwant, Kostas Chatzivasileiou, oprichter en eigenaar van Athens Walks Tour Company in Athene en voormalig evzonas. Hij vertelde me al de details, alles wat je altijd al wilde weten maar nooit durfde te vragen... Het is in Griekenland een enorme eer om lid te zijn van dit elitekorps. De lat ligt hoog en het is een status die slechts enkelen bereiken. Kostas vertelt over de aanvang van zijn legerdienst, soldaatje spelen in Tripolis. Tot op heden is in Griekenland de dienstplicht nog in voege. Deze duurt van 9 maanden voor de infanterie, tot 12 maanden bij de marine of de luchtmacht. Hijzelf begon er eerder laat aan, met zijn 27 lentes. Studies hadden hem tot die tijd beziggehouden, zodat hij tijdens zijn eerste weken van training in Tripolis onmiddellijk de rang van sergant betrok, wegens zijn leeftijd en niveau van opleiding. Hij vertelt over de koude van de winter, hoe hij daar de eerste 5 weken van zijn legerdienst spendeerde, hoe ze daar in de bergen hun oefeningen moesten uitvoeren bij vries-temperaturen en gewapend met zwaar geschut.

"Het was surrealistisch, hoe we ons moesten verstoppen voor de piloten van de nabije luchtmachtbasis. Het was haast of we een echte oorlog aangingen en zij waren de vijand waarvoor we ons moesten verstoppen, terwijl zij de opdracht hadden om ons nauwkeurig te localiseren, of hoe twee delen van het leger het tegen elkaar opnamen in oefeningen." Kostas presteerde buitengewoon en kreeg, als één van de vijf uit een legerbasis van 1.000 mannen, een medaille die zijn uitzonderlijke dapperheid eerde. "Ik heb veel geluk gehad", zo beweert hij, "het compenseerde mijn gestalte, dat met 1m87 maar net binnen de vereisten viel om te qualificeren als evzonas." Het valt me moeilijk om voor te stellen dat deze man die met kop en schouders boven mij uittorent amper binnen de limiet valt. In retrospect valt het hem op dat van de 50 evzones die na de intense training de titel verdienden, de meesten in het bezit waren van dergelijke medaille. Het is een detail dat niet ontsnapt aan de aandacht van de officieren, die na de eerste weken training van de nieuwe rekruten van de ene legerbasis naar de andere rondtrekken om een selectie te maken voor de nieuwe lichte evzones. Je kan jezelf niet aanbevelen voor een post bij de evzones, je wordt uitgekozen uit de massa. Nu is het zo dat je wel aan enkele voorwaarden moet voldoen om zelfs nog maar in aanmerking te komen en voordat je de training voor de positie als evzonas mag aanvatten. Eerst en vooral moet je Griek en Orthodox zijn. De minimum grootte is 1m87, de maximum grootte 2m05. Je hebt een hele reeks fysieke en psychologische tests te doorstaan. Je mag geen tatoeages hebben en ze verwachten bovendien een sterk karakter, ethiek, en een geloof in de missie van de evzones: een reeks qualificaties die broodnodig blijken tijdens de 5 weken van bikkelharde training die volgen na de eerste selectie en die plaatsvinden in de barakken van de evzones in Athene. De training kost bloed, zweet en tranen, en dat mag je letterlijk nemen. Meer dan tweederde van de jonge rekruten haalt de status van evzonas niet, wegens de moeilijkheidsgraad van de fysieke en psychische beproevingen. Van de 160 geselecteerden bleven er slechts 50 over die de training vervolmaakten. Het scheiden van het kaf van het koren...

"Toen ik de eerste keer de barakken binnenging, wist ik al dat ik er als een veranderd man ging uitkomen.", vertelt Kostas. "De eerste weken word je tot de grond afgebroken. Ze laten je dadelijk voelen dat je leven niets waard is en dat de oversten op ieder moment kunnen beslissen om je er uit te gooien als je er dan al zelf niet moegetergd de brui aan geeft. Een nieuwe rekrute die zijn wapen overhandigde, op bevel van zijn overste dan nog wel, kreeg al dadelijk 5 dagen gevangenis. Je geeft nooit of te nimmer je wapen af! We zochten de hele basis af naar Konstantinos Koukidis, op bevel van onze oversten, om later met het schaamrood op de wangen tot het besef te

komen dat deze jonge evzonas al lang gestorven was, met name toen hij in de Griekse vlag gewikkeld van de rots van de Acropolis een gewisse dood tegemoet sprong, om te voorkomen dat dit nationale symbool in de handen van de Duitse bezetter zou vallen." (nota: dit verhaal is omstreden, maar door de evzones ten eerste in het hart gedragen). Kostas kan zelf ook meespreken over de absurde straffen. "Ikzelf heb 5 dagen gevangenis gekregen wegens het verkeerd spellen van de naam van mijn instructeur. Niemand wordt gespaard en rust wordt je niet gegund." Een glimlach speelt op zijn lippen, wanneer hij zich opnieuw die eerste dagen voor de geest haalt. "Ik was een bedorven jongeman. De zonen in een typisch Griekse gezin zijn over het algemeen bedorven. Als enig kind en enige zoon, telde dat in mijn geval dubbel..." Ik vraag hem wat hij gedurende zijn dienst het moeilijkste vond. Zonder enige twijfel of aarzeling antwoordt hij: "Stilstaan... Immobiliteit is de ergste conditie waarin een mens zich kan bevinden."

Onze menselijke logica laat ons denken dat een marathon lopen toch wel heel wat moeilijker moet zijn dan een uurtje stilstaan. Toch valt stilstaan niet te onderschatten. Stilstaan is namelijk, hoe bedrieglijk ook, geen positie van rust. Het is moeilijk om stil te staan. Zelfs onze hartslag is genoeg om onze positie licht te veranderen, waardoor we, haast onmerkbaar voor onszelf, constant pivoteren op onze enkels. De spieren in de kuit zijn continu actief en niet, zoals wanneer we stappen of lopen, in een staat van pauze iedere keer we op het andere been steunen. Hoe kort deze kleine pauze dan ook mag zijn, als je een marathon loopt heeft elk been slechts de helft gelopen. Het maakt een aanzienlijk verschil. Bovendien rust op elke voet de helft van ons lichaamsgewicht, wat flink wat gewicht op een kleine oppervlakte concentreert. Om het nog wat erger te maken, is ons hart in staande positie niet capabel om al het bloed uit onze voeten weer omhoog naar het hart te pompen. Het resultaat is dat de overwerkte spieren, die net méér energie nodig hebben, zelfs minder zuurstofrijk bloed tot hun beschikking hebben. Iedereen die wel eens een museum bezoekt zal wel al ondervonden hebben dat het slenteren en stilstaan veel vermoeiender werkt dan een fikse wandeling in het bos. 'Gallery feet' heet het fenomeen met een sjieke term en elke evzonas zal je zeggen dat het een pure marteling is. In combinatie met Griekse weersomstandigheden en een uitdossing die geen greintje veranderd is sinds de 19de eeuw, is dit beslist geen lachertje...

Laten we het eens hebben over het uniform, waar heel wat over te vertellen valt. Net zoals de dienst van de evzones, heeft ook dit een erg symbolische functie. Wanneer je in dienst gaat, dien je een uniform over te nemen van één van de oudgedienden die afzwaaien. Er worden zelfs

papieren van overdracht getekend, omdat je zelf verantwoordelijk bent voor de goede staat van een uniform dat in zijn totaliteit toch wel zo'n 11.000 euro kost. Kostas vertelt hoe er in zijn groep 3 mannen een boete van 700 euro mochten ophoesten omdat hun witgoed niet in perfecte staat werd binnengebracht. Properheid is een serieuze zaak bij de evzones, zowel wat de staat van de basis (die door henzelf spik en span dient gehouden te worden), als wat hun hagelwitte uniform, als wat hun persoonlijke hygiëne betreft.

Ik stel aan Kostas de vraag die op ieders lippen ligt wanneer we denken aan mannen in rokjes. Namelijk, wat draag je daar onder, en draag je daar überhaupt iets onder? Nu we beginnen met alle onderdelen van het uniform van de evzones, kunnen we net zowel aanvangen met de meest intieme laagjes. Hij vertelt me dat een jockstrap onontbeerlijk is. Met al het paraderen en schoppen met gestrekte benen die tot schouderhoogte kunnen gaan, heb je iets stevigs nodig om je kostbaarste bezit in positie te houden. Daarover gaat er een soort strak gespannen onderbroek.

Dan zijn er de kousen, deze zijn van wol en erg lang. Ze worden opgehouden met een lederen jarretelgordel, die zo strak gespannen moet zijn dat het onmogelijk is om je hand er tussen te steken. "Tot enkele maanden na mijn legerdienst stond de afdruk van die gordel nog steeds om mijn middel gegrift," vertelt Kostas, "bovendien draag je steeds 2 paar kousen over elkaar heen, dit om te voorkomen dat ze zouden rimpelen. En nee, er is geen zomer- en wintereditie van deze kousen." Het begint me te duizelen wanneer ik de Griekse zomer met zijn 40°C voor de geest haal, met 2 paar wollen kousen aan de benen.

De foustanela (φουστανέλα) is de naam van de typische geplooid witte rok van het evzone uniform. Het betreft een doek van 30 meter lang die in 400 plooien (πιέτες) is genaaid (er bestaat een zekere twijfel over de nauwkeurigheid hier - de meeste foustanelas hebben naar alle waarschijnlijkheid niet exact 400 plooien). Zoals alles wat met de evzones te maken heeft, heeft dit een symbolische betekenis. De 400 plooien symboliseren de 400 jaar onder Ottomaanse bezetting; de witte kleur van de meeste delen van het uniform de puurheid en de onschuld van de Griekse ideologie en vrijheidsstrijd.

De ipoditis (υποδήτης), is het witte hemd met de wijd open mouwen. Het wordt afgeleverd met een uitdaging om die netjes gestreken te krijgen en te houden. Hierop wordt op zondagen en tijdens parades de fermeli (φέρμελη) gedragen, het handgeborduurde vest uit gouddraad en zijde. Het duurt 6 maanden om zulk kunstwerk te maken, er zijn slechts 4 personen bekwaam om het te doen, en de kostprijs is zo'n 7.000 euro. Natuurlijk wordt hier de uiterste zorg voor gedragen en de

nachtmerrie van menig evzonas is dergelijk kledingstuk te verliezen of te beschadigen, want dan mag je de vervanging zelf betalen.

Tijdens wekdagen zonder speciaal ceremonieel wordt de fermeli, het peperdure onding dat volgens Kostas je adem afsnijdt, niet gedragen maar vervangen door een doulamas (ντουλαμάς), een doordeweeks katoenen vest in een koffie-met-melk kleur in de zomer en een wollen navy blauw vest in de winter. Tegen extreme winterkoude is er ook nog een wollen cape (κάπα).

De farion (φάριον) is de typische rode muts met zwarte tassel (zijden kwast) en met het nationale embleem op de voorzijde. De rode kleur symboliseert het bloed van de gevallen strijders, de lange zwarte trossen het vloeien van tranen.

Last but not least zijn er de tsarouchia (τσαρούχια), de typische schoenen met pompons (φούντες). Deze zijn gemaakt uit stug rood leder en hebben een houten zool die beslagen is met 60 spijkers per schoen. Elke week dient een evzonas ze binnen te brengen voor herstellingen en reiniging en ze gaan gewoonlijk zo'n 3 jaar mee, wat betekent dat ze gedragen zullen worden door ongeveer 3 verschillende evzones. De grote zwarte pompon op de tenen diende enerzijds om bevrozing van de tenen te voorkomen en anderzijds om een scherp mes te verbergen dat in lijf aan lijf gevechten goed te pas kwam. De pompons, met hun ontelbare zwarte haartjes, zouden ook symbool staan voor alle gesneuvelde soldaten op het slagveld. Hoewel er orthopedische zooltjes in worden aangebracht, blijven ze erg pijnlijk aan de voeten, en met een gewicht van meer dan 3 kg elk, zitten ze ook erg zwaar. Het taaie leder is niet gewillig rekbaar bij het opzwellen van de voeten wegens het lange stilstaan en ze worden binnenin kwistig bepoederd om het zweet iets of wat binnen de perken te houden.

Verder zijn er ook nog een Kretenzisch uniform (Κρητική Στολή) en een Pontisch uniform (Ποντιακή Στολή), welke gedragen worden tijdens feestdagen en parades om het belang van de deelname van beide regio's in de strijd te eren (4). "Het is niet zo dat een Kretenzer zowiezo een Kretenzisch uniform te dragen krijgt. Het heeft meer te maken met de lichaamsbouw van het individu," vertelt Kostas. Wie het schoentje past, trekke het aan...

De eerste maanden van de dienst heeft een nieuwe evzonas maar liefst 2 uur nodig om zich volledig te kleden. Het uniform dient immers in perfecte staat te zijn, net als de presence van de man zelve. Na maanden oefening, lukt het tegen het einde van de diensttijd in 15 minuten. Een haast onvoorstelbaar verschil in tijdswinst, dat volgens Kostas veel te maken heeft met de gewoonte en de routine, en niet meer hoeven te

meten hoe strak precies je uniform dient te zitten. Hij vertelt hoe je zo'n 4 keren per dag dient te douchen, te scheren, en je uniform aan te trekken. Je staat immers zo'n 4 keren per dag een uur op wacht, en iedere keer dien je er perfect voor te staan. Een evzonas dient glad geschoren te zijn. Slechts na 100 uur van wacht wordt het dragen van een snor toegestaan. Een onvolmaaktheid in je uniform kan je 4 dagen gevangenis opleveren. Slecht geschoren ook 4 dagen. Jezelf in het midden van de nacht moeten kleden in alle stilte en per ongeluk je overste, op de slaapzaal die je deelt met pakweg 20 anderen, wakker maken, zelfs 5 dagen. Een verkeerde beweging maken of je evenwicht verliezen tijdens je wacht is een schande en wordt zwaar bestraft: 5 dagen gevangenis. Je zal maar eens een slechte dag hebben dat je in het halfluister een streepje vergat te scheren, je een vlek op je mouw hebt, je de opzichter gewekt hebt omdat je schoen een beetje zwaar neerkomt (die dingen zijn gemaakt om lawaai te maken), een fout tijdens je bewegingen... 4 + 4 + 5 + 5, goed voor 18 dagen gevangenis. Gedurende de diensttijd heeft een recruit ook maar 20 dagen verlof, wat met zich meebrengt dat, als je die 20 dagen overschrijdt met gevangenisstraf, de diensttijd verlengt wordt. Het is een streng regime, waar zelfs koffie of een sigaret niet is toegestaan. Kostas merkt lachend op dat de echte gevangenis beter is... Menig evzonas zit na zijn officiële diensttijd nog een paar maanden vast op de basis wegens de opgelopen gevangenisstraffen. Om rijk te worden moet je het ook niet doen, de soldij van een evzonas bedraagt hetzelfde als gelijk welke andere jonge militair tijdens zijn dienstplicht: net iets meer dan 8 euro per maand. "Buiten de eer en trots die je te beurt valt is er geen enkel privilege te verkrijgen door dienst te nemen bij de evzones. Tijdens de harde trainingen vraag je je constant af waar je zulke extreme behandeling verdiende, en of dit het eigenlijk allemaal wel waard is. Of nee, erger nog, of jij zelf die functie wel waard bent." Smalend voegt hij eraan toe: "het vereist een erg gedreven vorm van krankzinnigheid..."

Kostas vertelt me hoe ze je eerst leren stilstaan, met volledig uniform, maar weigert resoluut om veel details over de training prijs te geven. "Ik wou dat ik je het kon uitleggen, maar met een traditie die zoveel jaren teruggaat spring je voorzichtig om. Er zijn dingen die geheim dienen te blijven, ter bescherming van het hele gegeven. Over de technieken die we aanleren kan ik je niets vertellen. Het is meer je geest die ze trainen, dan het lichaam. Natuurlijk is de training fysiek zwaar, maar het is altijd de geest die het lichaam beheerst. Het zit allemaal in je denken en ze maken een soort boeddhistische yogimaster van je. Waar een atleet een marathon zal lopen na vele uren fysieke training, zal een evzonas het doen zonder al die uren fysieke training, maar puur op mentale kracht. Je leert als het ware je eigen zweet

drinken. Het berust allemaal op wilskracht." Het zal wel zo zijn dat je jezelf enkele technieken eigen dient te maken. Je kan niet verwachten dat je zonder enige oefening of kennis van zaken er dadelijk in slaagt om een uur stokstijf te staan. Eerst sta je stil voor 5 minuten en vervolgens wordt dat beetje bij beetje opgevoerd tot je het 3 uur uithoudt. Durf je bezwijken, dan zijn er sancties. Ja, hij kent militairen die tijdens zulke trainingen flauw gevallen zijn. Zijn ergste dienst was die wacht van 4 uur voor de presidentiële woning, bij de ontvangst van de nieuwe ambassadeurs. Ongeveer 1 uur was voorzien voor elke gast en met 4 gasten in één reeks was dat wel een heel erg lange tijd om stil te staan. Het vraagt alle discipline die je in jezelf hebt om niet toe te geven aan de constante pijn die met de minuut erger lijkt te worden. Maar hij verzekert mij, na zulke dienst is een uur niets meer... "Erg dankbaar was de parade voor het bezoek van de president van Servië. Het was 3 weken trainen op de exacte stappen van de parade, maar tijdens het bezoek van de president liep alles gesmeerd en onze president gaf ons wegens onze goede prestatie zelfs 5 dagen verlof. Nu ja, verlof... Voor de meesten onder ons kwam het neer op 5 dagen minder gevangenisstraf..."

Ook de stappen en manoeuvres die de evzones dienen uit te voeren zijn zwaar symbolisch geladen. Vooreerst zijn de evzones altijd werkzaam per twee. Als ware het broers, ben je op elkaar aangewezen. Je bent altijd samen en helpt elkaar met het aanpassen van je uniform, zorgt ervoor dat je andere helpt piekfijn voor de dag komt. Als de wacht van één van hen niet doorgaat, dan gaat de andere ook niet. Bij de wacht aan het monument van de onbekende soldaat zijn de bewegingen synchroon, maar dat is niet altijd zo op andere locaties. Zo wordt ook de presidentiële villa bewaakt door evzones en daar wisselen ze één voor één van positie, alsof de ene de wacht houdt wanneer de andere een manoeuvre uitvoert, alsof ze instaan voor elkaars bescherming en veiligheid.

De stappen zijn verschillend op elke locatie, of het nu bij het graf van de onbekende soldaat is, bij de presidentiële villa, of bij de ingang van de barakken van de evzones. Alleen al het wisselen van positie op het half uur bij het graf van de onbekende soldaat vraagt 44 manoeuvres, welke perfect synchroon dienen te worden uitgevoerd. Dat alles met stramme spieren van het stilstaan, met een perfecte concentratie om 5 dagen gevangenis te vermijden. Natuurlijk word één fout er gemakkelijk twee wegens de pure horror om te falen, wetende dat dit je wéér zwaar kost, of hoe vlug 5 dagen er 10 worden... Een sterk karakter is een pure noodzaak. De stappen lijken nooit meer komisch wanneer je bedenkt welke symbolen ze vertegenwoordigen. Het opheffen van één voet, waarbij de enkel tot de knie van het staande been komt, geeft in zijzicht de beeltenis van het nummer

4, welke staat voor de 400 jaar Ottomaanse overheersing. Het heffen en strekken van de voet symboliseert het stappen over de lijken van de gevallen. Het heeft ook wel iets weg van het trappen van een paard, daar de evzones in hun prille begin opdrachten uitvoerden onder officieren te paard. Het luide trappen op de stenen, versterkt door het geluid van de 120 nagels, is een boodschap naar alle overleden soldaten van Griekenland dat de nieuwere generaties er nog steeds staan om hun herinnering te eren en het vaderland te beschermen. Het plaveisel is uitgesleten op de plaatsen waar telkens weer, met regelmaat van de klok, dezelfde passen keer op keer neerslaan. Zelfs het stokstijf staan, zonder beweging, zonder geluid, is een verwijzing naar het gedenken van de doden, zij die niet meer praten noch bewegen. Het is een zwaar geladen gegeven, wat de strenge discipline rechtvaardigt.

"Zijn er eigenlijk dingen die niet bestraft worden?", vraag ik aan Kostas met pure intrige. Wat als je moet niezen of hoesten? "Het enige wat niet bestraft wordt is huilen. Dat de tranen over je wangen rollen is zowat het enige wat je toegelaten is. Hoewel je als evzonas niet mag praten, kan je toch in zekere zin communiceren met de toezichthouder. Je dient met de kolf van je geweer op de grond te slaan wanneer iemand de wetten van de plaats overtreedt. Je staat immers op wacht, het is niet zo dat je niets te doen hebt. Voor de leek kan het lijken alsof de evzones in een trance verkeren. Toch is dit slechts schijn, want er is geen detail dat hen ontgaat. Elke andere vorm van communicatie kan alleen wanneer de toezichthouder je een vraag stelt. Dan kan je éénmaal knippen voor 'ja', tweemaal voor 'nee', en driemaal voor 'ik weet het niet'. Er is geen enkele reden om je uit je positie van wacht te halen. Zelfs tijdens de rellen in Athene stonden de evzones op wacht, vaak met tranende ogen van het traangas dat de politie op de betogers afvuurde. Zelfs toen (in 2001) het wachthokje naast een evzonas vlam vatte wegens een molotovcocktail, bleef de evzonas nog op post tot hij van zijn overste het order kreeg om te verplaatsen. Dit was de enige keer dat de evzones weggehaald werden in pakweg de laatste 30 jaar. Zelfs tijdens de zware aardbeving die Athene in 1999 trof, of tijdens de sneeuwstorm uit 2004 die de stad lam legde en met een halve meter sneeuw bedekte in één enkele nacht, bleef de wacht doorgaan, zoals altijd. Je moet begrijpen dat je eigen leven totaal geen waarde meer heeft wanneer het een groter ideaal draagt..." Daar ik me vaak erger aan de ik-cultuur en het poseren voor foto's naast een evzonas, vraag ik aan Kostas wat hij daar eigenlijk zelf van vindt. "Eigenlijk stoorde dat me niet zoveel. We werden er op getraind om ons niets aan te trekken van de toeschouwers. We moeten beseffen dat het merendeel van de toeristen geen idee heeft welke waarden we precies vertegenwoordigen of dat we daar niet staan om hen te entertainen als

toeristische attractie. Menselijke onwetendheid dienen we te vergeven. De meeste mensen hebben immers geen idee welke idealen we onszelf opleggen, hoe we ons vaderland op deze manier eren, hoe pijnlijk het is. We zijn er immers op gedruild om geen pijn te tonen, hoe wil je dan dat iemand die het nooit gedaan heeft het correct kan inschatten?"

Aangezien de evzones, op amper 10 officieren na, volledig op jonge recruten draaien, komt ook de tijd waarin je als evzonas verantwoordelijk bent voor de opleiding van de nieuwe lichte. Dit kan je verwachten na 250 uur van stilstaan op wacht. Kostas vertelt dat hij zelf bikkelhard was. "Ik werd zelf één van de hardste en meest meedogenloze opzichters tegenover de nieuwe recruten. Het is net omdat je er zelf zoveel waarde aan hecht, omdat je zelf tot het uiterste bent gegaan, dat je van de jongere generatie verwacht dat ze het tot in de puntjes afwerken. Het is te groots en te belangrijk om licht over te gaan en vergevingsgezind te zijn voor kleine afwijkingen." Hij vertelt over de laatste dagen van zijn dienstplicht en hoe, wegens een oude traditie, hij behoorlijk schrik had om de laatste dag te vervolmaken. "Volgens de traditie hebben de jonge recruten, welke de status van evzonas verworven hebben, het recht om je op je laatste dag in elkaar te slaan om wraak te nemen voor alle straffen en correcties die je hen, al dan niet terecht, hebt opgelegd. Wetende dat ik erg veel heb gevraagd van de mannen die aan mij waren toegewezen, dacht ik dat ik de barakken op een brancard zou verlaten." Zijn vrees bleek ongegrond. Niet één van hen heeft zich tot hem gekeerd. Het besef was er namelijk, dat er een reden is voor die strengheid, voor het onvergeeflijk harde regime. Dit is de kracht van een symbool.

Kostas heeft geen enkel moment spijt gehad van alle beproevingen die hij moest doorstaan en van de ervaringen die het met zich meebracht. Wel is er ergens in zijn binnenste een bittere desillusie. "Als evzonas sta je voor een ideaal en wil je dat verwezenlijkt zien door de hele Griekse staat. Je verwacht van iedereen, elk in zijn eigen veld, dezelfde inzet als dewelke jijzelf gegeven hebt om het land te dienen. Als je dan de recente politiek bekijkt, is het een teleurstelling dat de leiders van het land niet dezelfde ethiek voor de dag leggen als de gemiddelde evzonas." Ik denk dat het niet meer en niet minder is dan het afslijten van onze jeugdige idealen, het realisme dat inslaat met het opgroeien en te leren aanvaarden dat deze wereld niet echt is wat wij ervan wilden maken. Mensen zijn maar mensen, allemaal met onze eigen fouten en rare kantjes. Echter één iets wat alle evzones stuk voor stuk met zich meedragen voor de rest van hun leven is een ijzersterke wil en het geloof dat ze gelijk wat kunnen volbrengen, als ze maar hun focus daarop richten. Het bouwt karakter als niets anders in deze wereld. Kostas heeft een zekere attitude overgehouden aan zijn tijd als

evzonas. Hij draagt zijn gestalte trots, met brede schouders en de typische blik van een evzonas. Hij heeft een uitstraling die al dadelijk de impressie geeft dat deze man geen onzin tollereert en er geen doekjes om windt. Hoewel hij de fouten van zijn medemensen met de mantel der liefde toedekt, verwacht hij wel dat iedereen presteert naar zijn of haar beste potentieel, zij het als president, winkelbediende of vuilnisman. Voor luiheid, onbeschoftheid, en het aanbrenge van excuses heeft hij geen greintje begrip. Het is de inzet die telt. Hij is veeleisend, maar nog het meest van al voor zichzelf. Ik bekijk hem met een schalkse blik vanuit mijn ooghoeken en maak de luchtige opmerking dat ik wel erg veel geluk heb om een persoonlijke evzonas ter mijner bescherming bij de hand te hebben. Hij schaterlacht en met die typisch Griekse manier van relativeren brengt hij uit: "Evzones bewaken de doden... Jij, mijn beste, bent heel wat moeilijker te beschermen dan een dode..."

(1) 'Men in tights' verwijst naar de film uit de jaren '90: *Robin Hood, Men In Tights*, een parodie op het verhaal van Robin Hood. Het eerste gebruik komt echter uit de Britse media, toen een oproerkraaiër er in slaagde ongezien het paleis van Westminster binnen te dringen. Ongenadig (en terecht) kreeg de wacht bakken kritiek over zich heen en ze werden spottend 'Middle-aged men in tights' genoemd, om een suggestie van hun onbekwaamheid mee te even. Velen zien de evzones namelijk als een soort marionet, een vorm van entertainment. Daarom ben ik (Wendy) voor deze terminologie gegaan, omdat het iets degraderends in zich heeft, een eerste indruk die ik wil weerleggen.

(2) Een cenotaaf (κενοτάφιο, kenos = leeg, taphos = graf) is een grafteken dat al sinds de klassieke oudheid wordt opgericht ter nagedachtenis aan overledenen van wie het stoffelijk overschot elders verkeert of onvindbaar is (bron: Wikipedia).

(3) De M1 Garand is een semi-automatisch geweer met bajonet dat tijdens de Tweede Wereldoorlog veel gebruikt werd in het Amerikaanse leger. Amerikanen noemen het *The rifle that won the war* (bron: Wikipedia).

(4) Het *Pontiakí Stoli* wordt alleen gedragen op 19 mei, ter herdenking van de Griekse genocide.

Dit artikel is het gezamenlijke werk van Wendy Gilops en Kostas Chatzivasileiou.

Wie graag meer informatie over het thema wil kan te rade gaan op volgende Griekstalige websites:

<http://www.proedriki-froua.gr/>

<https://www.ipaidia.gr/endaiferouses-eidiseis/i-istoria-kai-i-stoli-ton-euzonon>

Reisverslag groepsreis Macedonië - deel 2

Van 20 mei tot 10 juni 2019 reisden een aantal leden van Eleftheria Paralias vzw naar Noord-Griekenland. In de eerste week (20 tot 27 mei 2019) werd Thessaloniki bezocht en in de tweede en derde week stond een rondreis door Macedonië op het programma. In Nea Paralias 56 (oktober 2019) bracht Chris het verslag van Thessaloniki, de tweede stad van Griekenland. Nu starten we onze rondreis door Macedonië. Het verslag van de tweede week is van André. In dit nummer neem ik jullie mee naar Kavala en het oosten van Macedonië en een stukje van Thracië.

Dag 8 - maandag 27 mei 2019

Bij het drinken van een laatste ouzo namen we gisterenavond, zondag 26 mei, reeds afscheid van Hans en Chris omdat zij vandaag rond 8 uur reeds de taxi moeten nemen naar de luchthaven van Thessaloniki om tijdig te kunnen inchecken voor hun terugvlucht naar België. Wij (Rita, André en Nicole) besloten om later naar de luchthaven te gaan zodat we eerst nog kunnen genieten van een heerlijk ontbijt.

Rond 10.30 uur komen we aan in de luchthaven van Thessaloniki, mooi op tijd om onze medereizigers, Geert en Bernadette en Johan en Gino, te verwelkomen. We begroeten elkaar rond 11 uur en zoeken de shuttle op die ons naar het autoverhuurkantoor brengt. Na het invullen van de documenten en het keurig stapelen van onze bagage kan Johan, onze chauffeur voor de ganse reis, ons naar Kavala brengen dat 160 km oostelijk verwijderd is van de luchthaven. Onder-tussen had Cleopatra, de huisbazin van de studio's waar we zullen logeren, ons al opgebeld

met de vraag wanneer we in Kavala zouden aankomen. Moeilijke vraag; hoe kunnen we dat nu al weten?

In Thessaloniki hadden we mooi zonnig weer. Vandaag is de lucht grijs en tijdens de rit vallen af en toe wat druppels uit de hemel. Eens aangekomen in Kavala komt de zon af en toe door de wolken piepen. Rond 14 uur rijden we stad binnen. Er zijn twee gps-toestellen aan boord. In het centrum van de stad zegt de ene gps dat we onze bestemming bereikt hebben en de andere gps zegt dat het nog twee kilometer verderop is. Aangezien we Cleopatra Studio's niet zien, besluiten we maar de raad van gps 2 te volgen en ja hoor... dit toestel loodst ons feilloos naar onze bestemming.

Maar nu begint het... We staan voor een gesloten deur. Wat verder is de receptie maar ook daar geen teken van leven. We vinden wel een telefoonnummer, dus bellen maar... Na een kwartiertje komt de kuisvrouw. Zij toont ons de verschillende studio's en wij moeten kiezen. Alle studio's hebben een verschillende prijs, de ene

studio is al groter dan de andere en ook qua comfort is er veel verschil. Zij kan ons niet vertellen welke kamer met welke prijs overeenstemt en zo moeten we maar zelf beslissen wie welke kamer neemt. Nicole en ik nemen de grootste studio maar zonder ingebouwde keuken. De elektriciteitskabels zijn wel al getrokken, dus komt het er ooit nog van. Hier zullen we dus elke avond onze briefing kunnen doen.

We weten dat reizen met veel cash geld niet veilig is, dus rekenen we op onze bank- en/of creditcard. Maar de kuisvrouw lust die kaarten niet en wil dat de studio's onmiddellijk betaald worden. We proberen met handen en voeten in het Grieks en in het Engels uit te leggen dat dit niet gaat. Dat we eerst naar een bankautomaat moeten snapt ze niet. Na vijf minuten stopt ze een gsm in mijn handen en heb ik de eigenares aan de lijn. Probleem opgelost? Wat denk je. Nu begint het verhaal pas. Ze spreekt mooi Engels maar begrijpt geen Engels. Waarschijnlijk volgde ze ooit een cursus 'Engels voor mijn studio' en heeft ze die zinnestjes van buiten geleerd. Ze eist meteen geld of ze zal de politie erbij roepen. Na een kwartier discussiëren in het Engels en het Grieks kunnen we haar eindelijk wijs maken dat we naar het centrum zullen gaan, er een bankautomaat opzoeken en het geld zullen afgeven om 20 uur. Wat was me dat zeg. We proberen onze kalmte te bewaren.

Ondertussen is het al 16 uur en we moeten nog iets eten want sommigen zijn al zeer vroeg op. In het centrum van de stad vinden we vlot een parkeerplaats waar we achteraf gezien niet mochten parkeren, maar we hebben geen boete gekregen. Op het centrale plein vinden we twee bankautomaten. We kunnen dus kiezen. Met een bankkaart (limiet) en een creditkaart in de hand kan ik het nodige geld uit de muur halen om de studio's te betalen. Ondertussen hebben de medereizigers een mooi terrasje gevonden waar we iets kunnen nuttigen.

Terug in onze studio, moet ik administratief toch één en ander in orde stellen. Het wordt 19 uur: ouzo-time en briefing van wat er morgen op het programma staat. Om 20 uur staan we met z'n allen Cleopatra op te wachten, een mooie slanke dame. We vertellen haar dat we niet tevreden zijn over de gang van zaken, dat wij brave Belgen zijn en dat er nooit problemen zouden geweest zijn, mocht zij ons verteld hebben waar we een bank konden vinden in Kavala. We moeten de stad nog verkennen hé. En wat de verschillende kamers en prijzen betreft.... alles staat op de website. Maak dat de ganzen wijs. Vriendelijk is ze allesbehalve maar ze neemt toch onze centen in dank aan. Eerlijk gezegd, op een bepaald ogenblik dacht ik er aan om een andere locatie te zoeken, maar gelukkig dat we dit niet deden. We hebben een supermarkt op het gelijkvloers. Zowel links en rechts is er een zaak waar we kunnen ontbijten en we vinden een viertal tavernes op 500 meter

wandelafstand. We kunnen eindelijk ons verhaal afsluiten in één van de tavernes.

Dag 9 - dinsdag 28 mei 2019

Meestal ontbijten we samen in één van de studio's maar gezien het comfort was dit niet zo praktisch. Dus besluiten we om te ontbijten in de ontbijtzaak aan de rechterkant van het studiocomplex.

Rond 10 uur vertrekken we naar Kavala en vinden een grote betaalparking vlak aan het oude centrum, ideaal om van hieruit de stad te verkennen. We wandelen langs de kade naar het archeologisch museum dat helaas gesloten blijkt op dinsdag. Normaal zijn de musea op maandag dicht. Hier niet dus.

We keren langs een van de boulevards terug om naar de oude stad te gaan. Wie we hier hebben... Cleopatra. Ze is van gedaante veranderd. Nu is ze geïnteresseerd in wat we vandaag willen bezoeken. Ze geeft wat informatie en haar vriendin woont in het oude stadsgedeelte. Ze wil ons begeleiden daarheen. In Panagia, zo heet deze oude wijk, zie je schilderachtige steegjes, ommuurde huizen en herenhuizen, voorbeelden van de Macedonische cultuur.

We vatten de steile klim aan naar het Middeleeuwse Kastro, het uithangbord van de stad. Halverwege besluiten Nicole, Johan en Gino een terrasje te doen terwijl de anderen verder klimmen naar het kasteel, of wat er nog van overblijft. Van hieruit hebben we een prachtig zicht op de stad. We zakken terug af tot aan het terras om een goeie mythis te drinken met dit zonnig weertje.

Nadien brengen we een bezoek aan het huis van Mehmet Ali. We verlaten Panagia en bewonderen de oude aquaduct die we passeren. Rond 14 uur zoeken we de taverne op die Cleopatra ons heeft aanbevolen. Een goede keuze: lekker eten. In de namiddag maken we een wandeling door de stad en merken het mooie stadhuis op.

Alvorens terug af te zakken naar onze studio's, maken we nog even tijd voor een terrasje met zicht op zee. Ook de fotografen komen aan hun trekken want van hieruit genieten we van een prachtig zicht op de oude wijk.

19 uur aperitief-tijd. Hier komen we alles te weten voor de volgende dag. Dan maken we ons op om te tafelen. Dit keer kiezen we voor Savvas, een bekende vistaverne.

Dag 10 - woensdag 29 mei 2019

Voor het ontbijt gaat iedereen zijn gang. Johan en Gino kiezen te ontbijten naast de deur. Rita, Nicole en ikzelf ontbijten samen in onze studio. De nodige spijzen, waaronder vers brood, werden aangekocht in het warenhuis, terwijl ik koffie ging halen in de broodjeszaak naast de deur.

Vandaag rijden we verder oostwaarts. Eerst is een bezoek gepland aan Porto Lagos, een klein vissersdorp aan het Vistonida-meer en gebouwd op een schiereiland dat het meer scheidt van de

zee. Hier zoeken we naar de abdij Nikolaos dat zich in de zee bevindt en verbonden is door een lange houten brug met het vasteland. Uiteindelijk moet ik de weg vragen aan een Griekse strandwandelaar. De abdij ligt 3 km verder. Onze zoektocht werd beloond. De abdij ligt er idyllisch bij.

Op weg naar Xanthi volgen we de pijlen naar het antieke Avdira. De opgegraven site, dicht bij de zee, werd constant bewoond tussen de vierde eeuw vóór Christus tot de 12de eeuw.

Xanthi is het administratief, economisch en cultureel centrum van het gelijknamig departement. Bij aankomst zoeken we een parkeerplaats en vragen onmiddellijk de weg naar de oude stad. Het is amfitheatrisch gebouwd op het einde van de negentiende eeuw. De wijk doet sterk denken aan de bovenstad van Thessaloniki: schilderachtige steegjes en voorbeelden van de plaatselijke architectuur. De stad zelf oogt weinig interessant. Eerst en vooral is het op de middag moeilijk om een degelijke taverne te vinden. Vind je er een, dan hebben ze bijna niets in de keuken van wat op de spijkskaart staat. We spreken af om na twee uur te vertrekken naar Kavala. Alleen een oud uurwerk uit de negentiende eeuw en een fontein op het centrale plein vallen op. Nicole en ik vinden na enig speurwerk toch een *Tis Ores of Grill*. De uitbaatster is zeer vriendelijk en is geïnteresseerd waar we vandaan komen en wat we al bezocht hebben. We bestellen een paar souvlaki's en die zijn heerlijk en spotgoedkoop. Een uurtje rijden scheidt ons van Kavala. Om 19 uur is iedereen weer present op de briefing met de gebruikelijke ouzo. Het is nog warm en mooi weer. Dus besluiten we om te gaan eten op het terras van een andere taverne. Het uitzicht op de baai en de bebouwde flank is adembenemend mooi.

Dag 11 - donderdag 30 mei 2019

Opnieuw hetzelfde scenario: Rita gaat vers brood halen in de supermarkt. Ik ga koffie halen in de broodjeszaak en Nicole dekt de tafel voor een gezellig ontbijt. Geert en Bernadette ontbijten ook in hun studio. Johan en Gino nemen het gemakkelijk en gaan ontbijten in de broodjeszaak.

Vandaag hebben we een verre rit voor de boeg, zeg maar 250 km heen en terug, maar hoofdzakelijk langs de snelweg om snel onze doelen te bereiken.

Agios Charalambos is een klein dorpje maar is vooral bekend voor zijn roze kliffen. Die zijn prachtig. Kom maar eens zien naar onze reisfilm eind december 2020 !!! Na het nodige film- en fotowerk gaat de rit verder naar de site van Maroneia. De asfaltweg gaat over in een onverharde weg met putten. Gelukkig bereiken we de site al na 1 km. Die is niet te bezoeken en vanaf de omheining kunnen we wat overblijft van het theater fotograferen.

Vermits de dag nog niet ver gevorderd is en Alexandroupoli (op ongeveer 25 km van de grens met Turkije) maar 50 km verwijderd is via de

autosnelweg, vraagt Johan om eens tot daar te rijden. Rond de middag bereiken we de stad. Naast een strandboulevard met veel tavernes is er op het eerste zicht niet veel te zien. Maar goed, het is tijd om een taverne uit te kiezen voor een goeie pint en een kleine hap.

Op de terugweg is er ruim de tijd om de stad Komotini te ontdekken. Het stadje biedt een fascinerende mengeling van Griekse en Turkse invloeden. Dat valt vooral op in de oude stad met zijn typische kleuren, een doolhof van kleine straatjes, kleine huisjes en moskeeën.

Rond 18 uur komen we terug 'thuis' na een lange dag. Om 20 uur is er de dagelijkse briefing en daarna gaan we terug naar de taverne waar we gisteren aten op het terras. Het mooie uitzicht bekoort ons.

Dag 12 - vrijdag 31 mei 2019

Het ochtendscenario is een exacte kopie van dat van gisteren. Vandaag is een vrije dag. Samen rijden we naar Kavala. Eerst bezoeken we samen het archeologisch museum dat nu wel open is. Daarna spreken we een uur af om terug te rijden en gaat iedereen zijn gang. Rita, Nicole en ik zoeken het Volksmuseum. We vinden wel een geel gebouw op het aangegeven adres, maar een museum... ribbedebie. Het mooie stadhuis is vlakbij. We zakken af naar de zee, want Rita is niet weg te slaan van het water. Een wandeling op de pier belooft ons met mooie uitzichten over de stad die trapsgewijs is opgebouwd. We waren juist op tijd in de taverne, die Cleopatra ons enkele dagen geleden aanbevolen had, om een regenvlaag te vermijden. Toeval of niet... we lopen Johan en Gino tegen het lijf. We maken nog een laatste wandeling in de stad en langs de kade om daarna samen met de rest van de groep terug te keren.

Morgen verlaten we Kavala en vertrekken we naar onze volgende logeerplaats: Vergina waar we ook vijf dagen zullen verblijven. Dit kwamen we allemaal te weten op de briefing met de nodige ouzo en knabbeltjes. We gaan nog eens naar hetzelfde restaurant, maar moeten het terras met mooi uitzicht laten voor wat het is omwille van de regen. Morgen wordt het terug schitterend weer.

In het volgend ledenblad Nea Paralias 58 (aprilnummer) neem ik jullie graag mee naar het verhaal van Vergina in het westen van Macedonië.

André Delrue

Octopus met Ouzo

Octopus is populair in Griekenland. Dit is een van de manieren waarop het is bereid. De smaken zijn eenvoudig, maar de ouzo geeft de bouillon een aparte smaak.

Ingrediënten

- 1/3 kopje Griekse olijfolie
- 1 middelgrote ui, fijn gesneden
- 2 tenen knoflook, fijn gesneden
- peper, naar smaak
- 1 kopje water
- 1 hele octopus, schoongemaakt (inktzak verwijderd, bek verwijderd, enz.)
- 1 kop gesneden tomaten of 1 kop ingeblikte in blokjes gesneden tomaten
- 1/3 kopje ouzo
- 2 laurierblaadjes
- zout, naar smaak
- 3 eetlepels verse, gehakte peterselie
- 1/2 kopje ontpitte Kalamata-olijven fijn gesneden

Bereiding

Giet de olijfolie in een grote soeppan. Zet het vuur op middelhoog en verwarm de olijfolie gedurende een minuut. Voeg de ui toe en bak tot deze zacht is, dit duurt ongeveer vijf minuten. Voeg de knoflook toe en bak nog een minuut. Voeg de octopus samen met de tomaten, ouzo, laurierblaadjes, olijven, zout, peper en water toe. Bedek de pot en breng de vloeistof aan de kook op middelhoog vuur. Zet het vuur laag en laat 30 tot 40 minuten sudderen, of tot de octopus zacht is. Garneer met peterselie net voordat je de inktvis en bouillon op een serveerschaal legt.

In het hartje van Brugge vindt u het typisch Grieks restaurant El Greco!
Ons restaurant is één van de oudste Griekse familierestaurants in België (sinds 1980).

De menukaart biedt uiteraard de klassieke Griekse keuken, maar er is ook ruimte voor vernieuwing met steeds nieuwe seizoenssuggesties.

Vlees-, vis-, en vegetarische gerechten komen in overvloed aan bod!

Onze traiteurdienst zorgt ervoor dat u onze gerechten ook thuis kunt verorberen tijdens uw privé of zakelijke feesten (communies, verjaardagen, jubileums, enz.).

Geregeld organiseren we ook livemuziek en dansavonden.

De data ervan vindt u terug op onze website en op <https://www.facebook.com/elgrecobrugge> !

Leden van Eleftheria Paralias vzw krijgen 10% korting bij vertoon van de lidkaart en mits contante betaling!

El Greco is open iedere dag vanaf 17u30 tot 24u00

Zondagmiddag ook van 12u00 tot 14u00 - Gesloten op woensdag

Telefoon: 050 33 02 96 - Website: <http://www.el-greco.be/> - E-mail: info@el-greco.be

Culinaire chaos

⬅ rieken staan bekend om hun liefde voor eten en waarom zouden ze dat niet zijn, omdat ze op zijn zachtst gezegd een van de rijkste en populairste keukens ter wereld hebben. Eén specifiek type traditioneel Grieks eten, de taart, heeft echter een speciale plaats in deze mediterrane keuken, omdat het een van de oudste, eenvoudigste en toch meest heerlijke gerechten is die je in het land kunt vinden.

Πίτες, pites, zoals taarten in het Grieks worden genoemd, hebben zoveel variaties, dat het niet overdreven zou zijn om te zeggen dat er niet eens een manier is om precies te tellen hoeveel verschillende soorten Griekse taarten er zijn. Desalniettemin hebben Griekse taarten, pites, ongeacht hun vulling of hun verschillende soorten korsten, enkele gemeenschappelijke basiskenmerken: ze zijn gemaakt van de eenvoudigst mogelijke ingrediënten en ze vallen in de smaak bij veel mensen.

Dit is de reden waarom pites in staat waren om een groot deel van de Griekse bevolking in leven te houden tijdens de zware jaren van de Tweede Wereldoorlog. Bijna elk Grieks huishouden, zelfs in de oudheid, had wat bloem, een beetje olijfolie, wat melk of kaas en kruiden. Maar deze basisingrediënten kunnen één van de lekkerste Griekse taarten maken die je ooit kunt vinden: de geliefde tiropita. Tiropita, wat letterlijk kaastaart betekent, kan worden omschreven als de meest basale vorm van taart, waaruit alle andere variaties zouden voortkomen. Bloem maakt het filodeegebakje, melk maakt de fetakaas en kruiden uit de achtertuin van het huis of de nabijgelegen bergen zouden de broodnodige smaak toevoegen aan dit heerlijke gerecht.

En dan komt culinaire chaos!

Vanaf het moment dat een kok klaar is met het leggen van zijn of haar *phyllo*, zijn alle latere vullingen gewoon een kwestie van verbeelding. Spinazie, prei, tomaten, bladgroenten, pompoen, paprika's, kip, lam, varkensvlees, room, champignons, pasta, kalkoen, gehakt, bonen; de lijst kan maar doorgaan. Natuurlijk wordt het soort taart dat je in een specifieke regio van Griekenland zult vinden, bepaald door zijn tradities, zijn geografie, zijn klimaat en zijn geschiedenis.

Noordelijke delen van het Griekse vasteland staan bijvoorbeeld bekend om hun dikke, hartige taarten met veel vlees en vet, omdat hun winters lang en hard zijn en deze taarten zouden mensen wat broodnodige calorieën bieden. *Kreatopita*, traditioneel gemaakt met gehakt varkensvlees en prei in Macedonië, is een goed voorbeeld van deze traditie. Een vergelijkbaar voorbeeld is de beroemde *bougatsa*, een andere Noord-Griekse delicatess, traditioneel gemaakt met dikke vla, kaneel en bougatsa, een zachtere, maar toch knapperige variatie van filodeeg.

Aan de andere kant hebben de zuidelijke regio's van het land en de vele eilanden tonnen traditionele taarten die een beetje lichter zijn, met minder dierlijk vet en meer olijfolie, groenten en fijne

kazen. Een watertandend voorbeeld hiervan is de *strifti* van Skopelos. Hoewel het geenszins een licht gerecht is, wordt *strifti* traditioneel gemaakt van geitenkaas of feta, en een wervelende, super knapperig filodeegebakje, vol aroma's van de kruiden van het eiland. Lichtere variaties van *strifti* zijn onder meer taarten gemaakt met mizithrakaas, een zachtere en lichtere versie van de Griekse kaas of gewoon gemaakt met groenten, zonder dierlijk vet of vlees; ideaal voor vegetariërs.

Natuurlijk zijn zoete taarten een must als je Griekse desserts probeert. De traditioneel zoete Griekse taart gemaakt met pompoen is een veel voorkomend, stevig gerecht dat tussen oktober en het einde van de winter wordt gegeten. Andere zoete taarten worden gemaakt met vla, melk of zelfs kaas, die allemaal een heerlijke smaak hebben, zelfs wanneer ze als een zoetigheid worden bereid, zoals de hierboven genoemde *mizithrataart*.

De lijst met voorbeelden van taartvariaties uit Griekenland kan letterlijk eindeloos zijn.

Elke regio van Griekenland is terecht trots op zijn eigen pita, dus waarom ga je er niet op uit om het zelf te ontdekken? Als je weg bent van Griekenland, hoef je nog steeds niet te wanhopen. Je hoeft niet te wachten tot je volgende reis naar dit magische land om deze lekkernijen zelf te proeven. Een plaatselijke delicatessenwinkel zou u de mogelijkheid kunnen bieden om enkele traditionele Griekse ingrediënten te kopen om er zelf een te maken! Wees creatief en voel je vrij om al deze verschillende ingrediënten uit het hele land te gebruiken om je eigen speciale Griekse delicatess te maken, wat de beste manier kan zijn om je de smaak van Griekenland te herinneren. Hier zijn tien van de lekkerste pita's die je thuis kunt proberen:

Bougatsa

Het zoete wonder van de Noord-Grieken, is gemaakt met een speciaal, zacht en toch knapperig filodeegebak, gevuld met dikke vla. In Noord-Griekenland genieten mensen ervan met tal van ingrediënten, van spinazie tot rundergehakt en zelfs chocolade, maar Zuid-Grieken geven de voorkeur aan de zoete variatie.

Spanakopita

Waarschijnlijk het beroemdste en meest geliefde gebak van Griekenland. De spanakopita is een heerlijk gerecht op basis van spinazie en fetakaas. Het wordt veel gegeten in het hele land en het is een van de meest bekende Griekse gerechten wereldwijd.

Tiropita

De tiropita of fetakaastaart, kan worden omschreven als de basis van Griekse taarten. Gemaakt met tientallen verschillende soorten deeg, is dit gerecht een hartige keuze die een unieke, Griekse gastronomische ervaring biedt.

Kreatopita

Kreatopita is een brede term die Griekse taarten gevuld met vlees beschrijft. Traditioneel gemaakt

in noordelijke delen van het land, zoals Macedonië en Epirus, heeft het normaal gesproken een vulling van rundergehakt of varkensvlees en groenten, zoals prei en uien.

Galatopita

De galatopita of melktaart is een traditionele delicatessen die als dessert in het hele land wordt gegeten. Gemaakt met koemelk en suiker, zou het kunnen worden omschreven als een smakelijke, Griekse variant van cheesecake.

Strifti

Deze traditionele taart van het eiland Skopelos, is een heerlijke, smaakvolle kaastaart, gemaakt met feta of geitenkaas. Ook wel bekend als 'de taart van Kozani', wordt deze ronde kaastaart beschouwd als een van de lekkerste Griekse taarten die je kunt vinden.

Patatopita

De patatopita is de beroemde aardappeltaart van Griekenland. Dit gerecht is gemaakt met tal van kruiden en aardappelen, waardoor het een aardse,

mondvullende schotel is, die in veel delen van het land wordt gegeten, vooral in de winter.

Kolokythopita

Een van de meest beroemde zoete Griekse taarten. Dit gerecht biedt een unieke smaak van de keuken van het land. Gemaakt met pompoen in het hele land in de herfst en winter. Een must voor iedereen die van de Griekse keuken houdt.

Kotopita

De kotopita is een variant van de vleespastei, die kip gebruikt in plaats van rundvlees of varkensvlees. Het wordt beschouwd als een smakelijke maar lichtere schotel voor vleespastei en bevat normaal gesproken paprika's en tal van andere groenten.

Kaseropita

De kaseropita is een stevigere, pikantere variant van de tiropita. Gemaakt met de Griekse gele Kaserikaas, die vergelijkbaar is met cheddardaas. Het beste alternatief voor diegenen die niet zo van fetakaas houden.

Beroemde Grieken

De Duitse architect Ernst Moritz Theodore Ziller, die later het Griekse staatsburgerschap verkreeg als Ernestos Ziller, liet zijn eigen eeuwige en prachtige afdruk achter op Athene en andere Griekse steden door enkele van hun meest iconische gebouwen te ontwerpen. Het is geen wonder dat het negentiende-eeuwse Athene door velen werd gekenmerkt als Zillers Athene. De briljante architect was een van de toonaangevende vertegenwoordigers van het neoclassicisme in Griekenland. Hij ontwierp of hield toezicht op de bouw van ongeveer 500 gebouwen in Griekenland van 1870 tot 1916. Veel van zijn gebouwen blijven vandaag Grieken en bezoekers herinneren aan de pracht van het neoclassicisme. Het blijft opmerkelijk hoe zijn sierlijke, elegante gebouwen zich onderscheiden van de gewone betonnen en glazen structuren die in de meeste hoofdsteden en andere steden worden gezien.

Ernst Moritz Theodore Ziller werd geboren op 22 juni 1837 in Serkowitz, Saksen. Hij was de oudste van 10 kinderen van de beroemde bouwer Christian Ziller. Hij studeerde aan de Academie voor Schone Kunsten van Dresden. Hij werd aangenomen als ontwerper in de kantoren van de beroemde Deense architect Theophilus Hansen in Wenen. De Deen, die al plannen had opgesteld voor de Academie van Athene, stelde Ziller aan om toezicht te houden op het project. In 1861 verhuisde de jonge architect naar Athene en begeleidde hij de bouw van het Atheense Academiegebouw, en later ook het gebouw van de Nationale Bibliotheek. Na de verdrijving van koning Otto uit Griekenland stopten de werkzaamheden aan deze openbare gebouwen en verliet Ziller het land. Hij keerde terug naar

Wenen in 1864, waar hij bleef werken op het kantoor van Hansen en educatieve reizen ondernam. In 1868 keerde Ziller terug naar Griekenland om te werken als freelance architect. De persoonlijke vriendschap die hij ontwikkelde met koning George I en zijn populariteit bij de bourgeoisie van de Griekse staat, aangetrokken door zijn fascinerende leven en reizen, versterkten zijn professionele reputatie. Zijn grote populariteit leidde ertoe dat hij veel opdrachten kreeg voor het ontwerp van openbare en particuliere gebouwen, waaronder huizen en villa's. Tijdens een reis naar Wenen in het voorjaar van 1876 ontmoette Ziller de pianiste Sofia Doudou, dochter van Kozani-handelaar Konstantinos Doudos. Ze trouwden snel en kregen hun eerste kind in 1879 en de volgende jaren nog vier kinderen. De snelle professionele vooruitgang van Ziller en zijn huwelijk met een Griekse vrouw waren de beslissende factoren die hem ertoe brachten zich permanent in Griekenland te vestigen en het Griekse staatsburgerschap te verwerven. Ziller ontwierp en hield toezicht op ten minste 500 grote openbare en particuliere gebouwen in Athene en andere Griekse steden, waaronder Patras, Pyrgos, Thessaloniki, Tripoli, Ermoupoli en Syros. Tegelijkertijd zou hij hebben bijgedragen aan het planten van bomen op de iconische Lycabettus-heuvel in de Griekse hoofdstad. In 1872 kreeg Ziller een zetel aan de School of Architecture of the School of Arts van Athene (later de Nationale Technische Universiteit van Athene), maar helaas werd hij in 1883 ontslagen omdat hij weigerde de financiële misstanden te verbergen die de bouw van het Zappeion-gebouw vertraagden. In 1884 werd hij benoemd tot

directeur openbare werken in de regering van Charilaos Trikoupi tot in 1893, toen de Griekse staat failliet was gegaan. Aan het begin van de 20ste eeuw werd Ziller geconfronteerd met ernstige financiële problemen. Hij moest zijn huis, Ziller's Palace genaamd, dat hij van 1882 tot 1885 bouwde, in 1912 op een veiling verkopen. Het huis werd gekocht door bankier Dionysios Loverdos en het elegante neoclassieke gebouw staat vandaag nog steeds trots in het centrum van Athene. Ziller verhuisde naar zijn zomerresidentie in Kifissia gelegen op een paleisachtig, 40 hectare groot landgoed. De briljante architect stierf in Athene op 10 november 1923 en werd begraven op de Eerste Begraafplaats van Athene.

Opmerkelijke werken in Athene van Ernest Ziller zijn ondermeer het Presidential Mansion, het Nationaal Archeologisch Museum van Athene, het Numismatisch Museum van Athene, Melas Mansion, het Heinrich Schliemann-huis (Iliou Melathron genoemd) en het centrale postkantoor van Athene. Andere architecturale pareltjes ontworpen door Ziller zijn onder meer het Koninklijk Paleis in Tatoi, het Duitse en Oostenrijkse archeologische instituut, het nationale theater, het Hadjikota-weeshuis, de Militaire Academie (Evelpidon School, nu het Gerecht van Eerste Aanleg in Athene), het paleis op Herodes Atticus Street en het Atticon Theater. Zijn belangrijkste werken buiten Athene zijn het Zakynthos-theater, het Patras-theater (1872), het stadhuis van Ermoupolis op Syros, de markten Aigion en Pyrgos en het gerechtelijk paleis van Tripoli, evenals een groot aantal andere. Hij ontwierp ook verschillende belangrijke kerken in de hele natie, waaronder de Kerk van de Transfiguratie van Christus in Vilia.

"Ik voel me 110 procent Grieks", zei **Tom Hanks** tien jaar geleden. "Ik ben meer Grieks dan een Griek,..." Sinds 27 december 2019 is hij officieel een burger van Griekenland. President Pavlopoulos ondertekende toen de officiële papieren ter ere van de eervolle naturalisatie van de beroemde Amerikaanse acteur en philhelleen. De Hollywood-ster is getrouwd met Rita Wilson, die van Griekse afkomst is. Hanks staat bekend om zijn jarenlange liefde voor de Griekse natie en hij en zijn gezin brengen de meeste zomers door op de Griekse eilanden. Ze worden vooral vaak gezien op het kleine Antiparos, of in de villa die hij onlangs op Patmos heeft verworven. De iconische filmster behoort al vele jaren tot de gelovigen van de Grieks-orthodoxe Kerk, sinds hij lid werd toen hij in 1988 trouwde. "Ik voel me 110 procent Grieks", zei Tom Hanks tien jaar geleden. "Ik ben meer Grieks dan een Griek, omdat ik een goed gevoel had om met een Griekse te trouwen... Het is fijn om met een Griekse getrouwd te zijn... het is fantastisch!" Maar wat betekent Grieks zijn precies? Wat maakt een internationale ster zo gepassioneerd over getrouwd zijn met een Griekse en zo trots zijn zichzelf Grieks te voelen? Het eerste waar alle Grieken zo trots op zijn, is dat ze

wonen - of hun wortels hebben - op land dat de bakermat is van de westerse beschaving. Een vrij klein stuk land in de Middellandse Zee waar filosofie, geneeskunde, theater, democratie, pedagogiek, wetenschap, filantropie, vrijheid, de Olympische Spelen en andere wetenschappen, kunst en nobele begrippen werden geboren. De invloed van Griekenland in de wereld is overal. Zesduizend Griekse woorden worden internationaal gebruikt, zelfs in niet-Latijnse talen. De Griekse keuken is populair over de hele wereld, met olijfolie die een hoofdbestanddeel is in miljoenen huishoudens en Griekse yoghurt die massaal populair is. Belangrijker is echter dat het idee dat de mens het centrum van alle dingen is, uit de gouden eeuw van het oude Griekenland komt. Grieken vonden hun goden uit vanuit hun eigen menselijke aard; hun eigenschappen, grillen, nobelheid, ambities, zelfs hun eigen zwakheden. Ze waren de eersten die beelden maakten van gewone mannen, vrouwen en kinderen, in plaats van goden, dieren of heidense symbolen. Na de bevrijding van de Ottomanen omarmden de Grieken de christelijke orthodoxie uit Byzantium. Griekse orthodoxie en het idee van de sterke, toegewijde familie die hieruit voortkwam, was de lijm die moderne Grieken bij elkaar hield. Tegenwoordig behoren Grieken tot de meest gepassioneerde mensen ter wereld. Ze lachen met hun hart, ze huilen wanhopig, ze houden van een goede tijd, ze kunnen hard werken of loom zijn afhankelijk van de situatie, ze zijn gastvrij, koppig als het gaat om hun politieke overtuigingen of voetbalteams, ze leven voor tegenwoordig, zijn expressief en luidruchtig en vooral, ze zijn levendige mensen. Tom Hanks is in wezen Grieks omdat hij veel van deze kwaliteiten omarmt, zowel in zijn persoonlijke leven als productief werk in films en documentaires. Hij werd Grieks-orthodox voordat hij met Rita Wilson trouwde. Ze zijn 31 jaar getrouwd en, in tegenstelling tot de meeste Hollywood-paren, zijn ze niet één keer in de buurt van een scheiding gekomen. De familie Hanks-Wilson is net zo hecht als het echtpaar zelf en ze steunen elkaar, zoals een echte Griekse familie. De acteur zelf heeft zich niet eens gedragen als de typische arrogante Hollywood-ster met verschillende bruiloften, buitenechtelijke affaires en extravagante grillen. Hij is altijd rustig geweest in zijn carrière, terwijl zijn werk bij het regisseren en produceren van films duidelijk laat zien dat hij er niet alleen voor het geld in zit.

Tom Hanks' Griekness ligt niet exclusief in de films met het Griekse thema die hij produceerde (Mamma Mia!, My Life in Ruins, Mamma Mia! Here We Go Again, My Big Fat Greek Wedding 2). Het is duidelijk in zijn filantropische werk in het door de crisis getroffen Griekenland, vooral in de Matisbrandtragedie in 2018 met meer dan 100 doden. En als het gaat om het tonen van zijn solidariteit met het Griekse volk, houdt hij zijn liefdadigheid altijd weg van de publiciteitslens. Wat Tom Hanks tot een echte Griek maakt, is tenslotte de passie waarmee hij bijna al zijn productieprojecten benadert. Hij laat zien dat hij het maken van films zeer serieus neemt, en met groot artistiek succes. Als een Griek.

Wist je dat...

✓ Wist je dat het **verbod van vrouwen op de berg Athos** sinds het jaar 382 twaalf keer (officieel tenminste) is geschonden? Hierna volgen de incidenten waarvan bekend is dat dit is gebeurd.

- in 382 door de Plakentia, de dochter van keizer Theodosius I
  - in 1081 en 1108 door herdersfamilies, ongeveer 300 keer
  - in 1345 door Eleni, de vrouw van de Servische keizer Stefan Dusan
  - in 1404 door de vrouw van Ioannis Palaiologos
  - in 1854 door een groep jonge meisjes die bescherming zochten na de opstand van Halkidiki
  - in 1905 door de jonge Russische prinses Tatiana Nikita
  - in 1929 door Aliko Diplarakou, de Griekse Miss Europe, verkleed als een man
  - in 1931 door de Franse journaliste Maryse Choisy, die zichzelf vermomde als zeeman en schreef over haar ervaring in een boek getiteld One Month With Men
  - in 1948 door een groep vrouwen van het Democratische Leger van Griekenland die de wacht braken en binnenkwamen terwijl ze door het Griekse leger werden achtervolgd tijdens de burgeroorlog
  - in 1953 door de Amerikaanse lerares Cora Miller
  - in 1971 door de Franse filoloog Jacqueline Michele en de Italianen Luisa Barbarito en Maria Pastterla
- De Griekse journaliste Malvina Karali was de meest recente vrouw die het verbod verbrak en het grondgebied van de berg Athos betrad, toen ze, zoals zij beweert, het heiligdom verkleed als een man betrad in de jaren negentig.

✓ Wist je dat het **verzet van Griekenland tegen de Asmogendheden tijdens de Tweede Wereldoorlog** het langste was van alle landen in West-Europa, met uitzondering van het Verenigd Koninkrijk, dat nooit buiten de Kanaaleilanden werd bezet? Volgens historische gegevens verzetten Griekenland zich in totaal 219 dagen tegen Italië, Duitsland, Bulgarije en Albanië tussen oktober 1940 en april 1941 toen nazi-Duitsland een laatste, massale aanval op Bulgarije lanceerde. Gedurende die tijd registreerde Griekenland 13.325 doden, 62.663 gewonden en 1.290 vermisten in actie. Britse, Australische en Nieuw-Zeelandse troepen die samen met de Grieken vochten, leden 903 slachtoffers, 1.250 gewonden, terwijl 13.958 van hun mannen werden gevangengenomen door de Asmogendheden.

Aantal dagen van verzet tegen Asmogendheden tijdens de Tweede Wereldoorlog: Griekenland 219 dagen / Noorwegen 61 dagen / Frankrijk 43 dagen / Polen 30 dagen / België 18 dagen / Nederland 4 dagen / het Voormalig Joegoslavië 3 dagen / het Voormalig Tsjechoslowakije 0 dagen /

Denemarken 0 dagen. De Duitse grondcampagne tegen Denemarken, een kleine natie met bijna al zijn territorium op zeeniveau, duurde slechts ongeveer zes uur en was een van de kortste militaire operaties van de Tweede Wereldoorlog.

✓ Wist je dat de **Via Egnatia (Εγνατία Οδός)** deel uitmaakt van de legendarische Zijderoute? Hoewel de term zijderoute suggereert dat het om één route ging, hebben er in de loop der eeuwen verschillende routes bestaan. Ook waren er vaak op eenzelfde moment verschillende routes tegelijk in gebruik. Eeuwenlang, van de klassieke oudheid tot de late middeleeuwen, was de zijderoute de belangrijkste verbinding tussen oost en west. De zijderoute was een netwerk van karavaanroutes door Centraal-Azië, waarlangs gedurende vele eeuwen handel werd gedreven tussen het oosten van Azië en het Middellandse Zeegebied.

En wist je ook dat de weg genoemd is naar de Romeinse proconsul van Macedonia, Gaius Egnatius, die rond 150 vóór Christus de opdracht tot het aanleggen gegeven had? De weg liep door de provincies Illyrië, Macedonia en Thracia die overeenkomen met de huidige landen Albanië, Griekenland, Macedonië, Bulgarije en Turkije. De weg verbond de Romeinse kolonies aan de oostkust van de Adriatische Zee met die aan de andere kant van de Balkan, tot in Byzantium. De Via Egnatia werd door de eeuwen heen uitgebreid. Naast een belangrijke handelsweg was de weg ook van groot strategisch belang voor het Byzantijnse Rijk. In 2009 is de 670 kilometer lange snelweg Egnatia Odos geopend, die het westen en oosten van Griekenland met elkaar verbindt. Een deel van deze snelweg, ongeveer 360 km van de Evros naar Thessaloniki, loopt parallel aan de Via Egnatia.

✓ Wist je dat het **Parthenon** in de oudheid bekend stond als de Hekatompedon? Hekatompedon was de naam die Hellenen gebruikten om te verwijzen naar tempels met een lengte van honderd voet, omdat de naam zijn etymologie ontleent aan de Griekse woorden voor "honderd" (hekaton) en voet (pous). Dat beweert althans een Nederlandse onderzoeker/archeoloog van de Universiteit Utrecht Janric van Rookhuijzen. Van Rookhuijzen beweert ook dat er inderdaad een Parthenon-tempel op de Akropolis was, maar deze was een andere, kleinere dan de structuur die de oudheid heeft overleefd. De Nederlandse archeoloog beweert dat deze oorspronkelijke tempel zijn naam moet hebben ontleend aan de kariatiden, die parthenes (maagden) waren in de tempel van het Erechtheum, net aan de zijkant van het Parthenon. Zijn redenering is dus dat, aangezien dat de tempel was waar de parthenes werden geplaatst, het Erechtheum de naam van de genoemde tempel moet zijn geweest, met de naam Parthenon.

Natuurlijk is er de bredere gedachte dat het Parthenon is vernoemd naar de godin Athena, die

door de oude Grieken ook als maagd (Parthenos) werd aangeduid.

η Πλάκα + η πλάκα

Het woord Plaka, geschreven met een hoofdletter, komt van het Oudgriekse woord πλαξ dat (hoog)vlakke, plateau betekent. Wij kennen de Plaka vooral als de oudste wijk van Athene aan de voet van de Akropolis. Overigens kom je het woord met deze betekenis ook elders in Griekenland tegen.

Het zelfstandig naamwoord η πλάκα in het Nieuwgrieks heeft vele betekenissen, zoals plaat, plaquette, gedenksteen, tegel, plaque maar ook grapje, geintje en vooral met die betekenis zul je het nogal eens tegenkomen.

Voorbeelden hiervan zijn: για πλάκα = voor de gein / κάνω πλάκα = een grapje maken / έχει πλάκα αυτή η ταινία = dit is een leuke, geinige, grappige film / πλάκα μου κάνεις = houd je me (nu) voor de gek? Ook leuk is het gebruik van dit woord in de tweede naamval dat achter een zelfstandig naamwoord wordt gezet: της πλάκας, zoals in είναι ταινία της πλάκας = het is een film van niks.

Carlos Thoon

Sociale gesprekken, groetjes

Eenmaal ergens aangekomen, wil je weten hoe het met de mensen daar gaat. Dan vraag je:

Τι κάνεις (letterlijk: wat doe jij) of het synoniem Πώς είσαι (letterlijk: hoe ben jij) hoe maak je het, hoe is het met jou, hoe gaat het? Stel je deze vraag aan een groep (jullie) of beleefd aan een persoon (u), dan gebruik je respectievelijk Τι κάνετε of Πώς είστε. Ook vaak worden Πώς πάει (hoe gaat het) en de persoonlijker Πώς πας / πάτε (letterlijk: hoe ga jij / gaan jullie) hoe gaat het met jou / jullie gebruikt. Mogelijke antwoorden op deze vragen, gerangschikt van goed in diverse gradaties naar shit, zijn:

- Καλά! Καλά kan je met de hulp van andere bijwoorden al naargelang intensiveren.
  - Πολύ καλά: heel goed (πολύ = veel).
  - Πάρα πολύ καλά: heel erg goed (πάρα maakt πολύ nog sterker).
  - Μια χαρά: prima, uitstekend (letterlijk: een en al vreugde/vrolijkheid), van η χαρά (vreugde, blijdschap, genoeg).
- Het klinkt vriendelijker en beleefder als je aan het einde van zulke zinnen ευχαριστώ (bedankt) toevoegt:
- Καλά, ευχαριστώ

- Πολύ καλά, ευχαριστώ
- Πάρα πολύ καλά, ευχαριστώ

Maar het is natuurlijk niet altijd rozengeur en maneschijn. Zo hebben we:

- Έτσι κι έτσι: zo zo
- Εδώ, παλεύω: bah, hier, ik worstel (een grappige uitdrukking: niet dat je fysiek met iemand worstelt maar je probeert het hoofd boven water te houden).
- Χάλια: een en al ellende
- Σκατά: shit

Tenslotte ...

Als je eenmaal hebt gezegd hoe het met jou gaat, wil je (in ieder geval, het is een kwestie van etiquette) ook weten hoe het met de andere / anderen gaat. De weder-interessevraag is: jij / jullie of en jij / en jullie
Καλά, ευχαριστώ, εσύ of Καλά ευχαριστώ, κι' εσύ
Καλά, ευχαριστώ, εσείς of Καλά ευχαριστώ, κι' εσείς (κι' en κ' zijn de ingekorte typen van het voegwoord και: en).

Carlos Thoon

Links

✓ Een ontroerende video van een traditioneel huwelijksaanzoek, in de straten van Iraklion, ging meteen viral. De toekomstige bruidegom, begeleid door zijn vrienden en muzikanten, loopt door de centrale straten van Iraklion en speelt traditionele Kretenzische liedjes, de mantinades, begeleid door de Kretenzische instrumenten, waaronder de lyra en laouto. Wanneer de stoet de nietsvermoedende vriendin van de jonge man bereikt, stopt de muziek plotseling en knielt de toekomstige bruidegom voor de vrouw neer, met een ring in zijn hand. Het geluk van niet alleen de jonge vrouw, maar ook de toeschouwers, is prachtig om te zien, omdat de nieuwe verloofde het voorstel van de jonge man met tranen van vreugde accepteert. Ze kust hem vervolgens en neemt zijn ring, waardoor dit het meest traditionele en meest romantische mogelijke huwelijksaanzoek wordt. De video is op Facebook te zien

<https://www.facebook.com/krhtikh/videos/2991591124248333/?v=2991591124248333>

- ✓ Een nieuwe drone video heeft onlangs de betoverende magie van de berg Parnassus in centraal Griekenland vastgelegd nadat de sneeuw in november de steile bergtoppen had bedekt. Parnassus is met 2.457 meter een van de hoogste bergen in Griekenland, torenhoog boven de oude site van Delphi, en biedt een spectaculair uitzicht op het omliggende bergachtige landschap en olijfgaarden. Volgens de Griekse mythologie was deze berg heilig voor Dionysus en de Dionysische mysteries. Het was ook heilig voor Apollo en de Corycische nimfen, en het was de thuisbasis van de Muzen. De aanzienlijke biodiversiteit, zowel in flora als in fauna, leidde de Griekse autoriteiten tot de oprichting van het Nationale Park van Parnassus in 1938, het jaar waarin ook de systematische winning van bauxiet in de bergen begon. Het park zelf bestaat uit een verbluffend mooi ongestoord landschap van 15.000 hectare dat zich verspreidt over het bergachtige gebied tussen Delphi, Arachova en Agoriani. Het park is de thuisbasis van wolven, wilde zwijnen en verschillende roofvogels evenals dassen en wezels. De hellingen van de massieve berg zijn ook de thuisbasis van twee skigebieden, Kellaria en Fterolakka, die samen het grootste skigebied in Griekenland vormen. Bekijk de video in HD op groot scherm met deze link https://youtu.be/_6CX0XW5yqY Bekijk meteen ook de nieuwe video Agoriani, het prachtige alternatief voor de bruisende Arachova in de armen van Parnassus op <https://www.youtube.com/watch?v=i6HKsaZi8Gs>
- ✓ Recent werden kerken op Chios gevandaliseerd. De woede van de dorpingen zie je in deze video: https://www.youtube.com/watch?v=aT95u_eD9Ds
- ✓ Pavlopetri, Παυλοπέτρι, is een klein eilandje voor de kust van Laconia in de zuidelijke Peloponnesos, waar de oude geschiedenis samenkomt met het eindeloze blauw van de Middellandse Zee. Deze mooie plek, die vrijwel volledig onbekend blijft, verbergt een van de meest verbazingwekkende verhalen in de Griekse geschiedenis, omdat het de oudste oude Griekse stad is die ooit onder water is ontdekt. De naam, letterlijk vertaald als de Steen van Paulus, is direct gerelateerd aan Sint-Petrus en Sint-Paulus, de twee grootste christelijke apostelen en martelaren, die in de eerste eeuw na Christus het christendom verspreidden. De lange geschiedenis van de stad strekt zich echter bijna 5.000 jaar terug uit in de oudheid. Ontdekt in 1967 door Nicholas Flemming, is deze oude Griekse stad nu de oudste verloren stad onder water in de Middellandse Zee - en een van de oudste steden ter wereld. Wetenschappers hebben kunnen vaststellen dat Pavlopetri voor het eerst werd bewoond in 2800 vóór Christus en geloven dat de stad vier meter onder water kwam te liggen na een reeks van drie rampzalige aardbevingen in het gebied rond 1000 vóór Christus. Nu is de hoop dat de moderne technologie wetenschappers verder zal helpen om nog meer verborgen mysteries van deze oude wereld te ontdekken, waardoor het meer bekend wordt en mogelijk zelfs toegankelijk is voor bezoekers via georganiseerde reizen. Bekijk de video Η αρχαιότερη βυθισμένη πόλη του κόσμου, de oudste verzonken stad ter wereld, op <https://youtu.be/Ro-8R10ywyw>
- ✓ Twee gigantische kraters in Argolis in Peloponnesos laten geologen en andere wetenschappers perplex staan over hun oorsprong. De mysterieuze kraters in het Pelei-gebied van Argolis zijn van bovenaf te zien. De westelijke krater heeft een diameter van 215 meter en de oostelijke krater is 230 meter. De imposante kraters zijn ontzagwekkend. Wetenschappers zijn verdeeld over hun oorsprong. Sommigen beweren dat het een gevallen grotdak is, maar er is geen grot in de buurt en het zou enorm zijn geweest als er een was. Anderen beweren dat het kraters zijn die zijn gemaakt door inslag van meteoren, zoals die op de maan. De absolute stilte in de kraters wordt alleen verbroken door de tweets van vogels die hun toevlucht zoeken in de vegetatie in de kraters. Beoordeel zelf op https://youtu.be/4X_VvWRck8I
- ✓ Het Parthenon, het icoon van de westerse beschaving, overleeft al 2.500 jaar op wonderbaarlijke wijze de tand des tijds, de natuur en... de mensheid. Al tientallen jaren hebben ingenieurs, architecten en wetenschappers zich afgevraagd hoe deze ingenieuze structuur met succes de tand des tijds heeft doorstaan om majestueus over de Griekse hoofdstad te blijven uitsteken. Dit architecturale en technische wonder, met zijn hoogte, breedte en diepte die het concept van perfecte proporties definiëren, heeft zijn geheimen vele eeuwen bewaard sinds de voltooiing ervan in het jaar 438 vóór Christus. Wist je bijvoorbeeld dat de tempel van het Parthenon niet eens een fundament heeft, en toch een drievoudige anti-seismische bescherming heeft die verantwoordelijk is voor het rechtop houden na de vele aardbevingen en omwentelingen uit de voorbije 25 eeuwen. Bekijk een fascinerende documentaire over de geheimen van het Parthenon op <https://youtu.be/toz7dqIU6Io>
- ✓ Een prachtige video uit Kreta. De Samaria-kloof is een van de redenen waarom buitenlandse bezoekers Kreta kiezen als vakantiebestemming. De Samaria-kloof is een belangrijke bron van inkomsten voor de lokale economie. Het Samaria National Park is een speciaal beschermd gebied dat een zeer populaire toeristenbestemming is. Ongeveer 130.000 mensen per jaar hebben de site sinds 1981 elke zomer bezocht, toen het park voor het eerst het aantal bezoekers begon te registreren. Bekijk enkele van de wonderen van dit geweldige nationale park in deze video: <https://youtu.be/a7BREpnpVtc>

